

W NUMERZE m.in.

Cena \$1

- "DUCH SOLIDARNOŚCI ŻYJE" - KAZANIE KS JANKOWSKIEGO
- PRZYSZŁOŚĆ POLSKI - NIEPUBLIKOWANY TEKST M ŁUKASIEWICZA
- WNIOSKI XXVII WALNEGO ZJAZDU KPK
- TYDZIEŃ W POLSCE - ARESZTOWANIE PINIORA
- PRAWO I TY - PODSTAWOWE WOLNOŚCI KANADYJCZYKA
- ZDROWIE - ALERGIA POKARMOWA
- OPOWIADANIE - GRANICA
- RECENZJA - PODRÓŻ W CZASIE
- HOROSKOP TYGODNIA
- SPORT - ROZRYWKA

Niecenzurowany magazyn dla każdego

Toronto 28.04.1983 Echo Weekly Nr 29

Otrzymaliśmy od Marka Łukasiewicza, znanego kanadyjskiego dziennikarza, zbiór tekstów napisanych dla "The Globe and Mail" powstałych po jego ostatniej wizycie w Polsce

Znalazły się tam dwa dotąd niepublikowane Wadą ich jest, że "przeszły" dwukrotnie przez słownik i tym samym szereg wypowiedzi ujętych w cudzysłów odbiega od polsko-języcznego ich oryginału Sądzymy, że zainteresują one naszych Czytelników jako znakomite reporterskie komentarze do bieżącej sytuacji Obok publikujemy plakat pierwszomajowy ze zbiorów M Łukasiewicza

PRZYSZŁOŚĆ POLSKI

Minęło już ponad 16 miesięcy od chwili gdy generał Wojciech Jaruzelski dokonał militarnego przewrotu w Polsce, lecz sytuacja politycznego państwa, która w jego wyniku powstała nie tylko nie uległa likwidacji lecz nawet nie osłabła

Po jednej stronie znalazł się rząd, armia i policja Po drugiej, jak wyraził się jeden z polskich dziennikarzy znalazł się nieomal każdy Środkowe rządy zajęła pogarszająca się wciąż sytuacja gospodarcza Polska znalazła się politycznie w stadium zamrożenia Opozycja została wprawdzie zmuszona do zejścia w podziemie, lecz nie zneutralizowana Jest nawet, zdaniem obserwatorów, bardziej skonsolidowana i zjednoczona niż u szczytu sławy Solidarnosci

Parcie w kierunku zmian społecznych wygląda na równie silne, jak w sierpniu 1980, gdy Solidarnosc powstała

W społeczeństwie obserwujemy niekiedy nastroje apatii i desperacji Stefan Bratkowski, uznany lider zakazanego Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich i główny reformator Partii komunistycznej, do momentu wy-

zrucenia go z niej w ubiegłym roku, twierdzi jednak, że nastroje te osłabły i ustąpiły wzrostowi opozycji wobec władzy wojskowej. "Ludzie znaleźli się 'na dnie' w grudniu, zaraz po formalnym rozwiązaniu (dokładnie zawieszeniu) Solidarnosci - powiedział w wywiadzie" Ale to mija, i obecnie społeczeństwo się reorganizuje

I jest to reorganizacja na znacznie szerszą skalę niż to miało miejsce poprzednio Przyswojono sobie lekcję 13 grudnia To nie jest pokolenie idiotów, którzy gotowi są atakować czołgi gołymi rękami"

Nikt, nawet Urban, nie oczekuje, że rząd uzyska powszechne poparcie Pesymisci twierdzą, że żaden rząd w Polsce nie będzie w stanie zadowolic zarazem Polaków i rządowych mistrzów w Sowietach Ale Bratkowski, Lipski i wielu innych nie zgadzają się z tym Twierdzą, że wciąż jest możliwy rząd do przyjęcia przez Polaków i władze sowieckie Zgadzą się oni co do tego, że jest on "mało prawdopodobny", a różnią się co do wizji jak powinien on wyglądać

ciąg dalszy na str 3

JARUZELCZYK ZAPROSZONY NA UNIWERSYTET W KANADZIE

Oburzenie w Polonii

"Sprawiedliwi" grożą zamachem na życie J. Wiatra

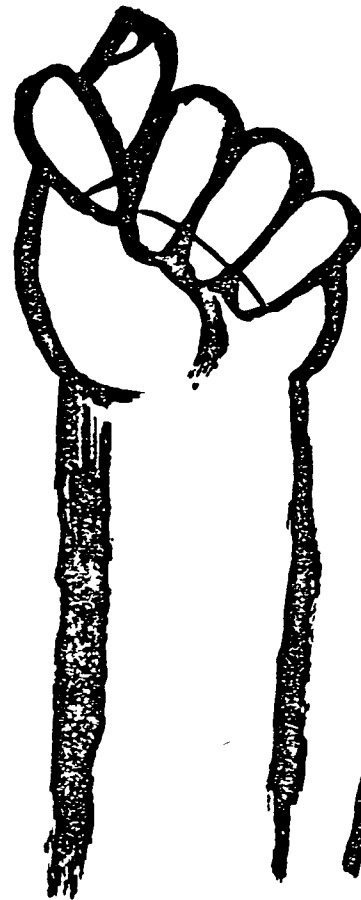
Jerzy Wiatr, partyjny socjolog peerelowski, dyrektor Instytutu Marksizmu-Leninizmu przy Komitecie Centralnym PZPR w Warszawie został zaangażowany jako wykładowca kursów letnich na wydziale nauk politycznych Uniwersytetu Kolumbii Brytyjskiej - University of British Columbia, w Vancouver w Kanadzie

Zaangażowanie Wiatra wywołało wielkie oburzenie wśród polskich profesorów i studentów w Vancouver i w innych ośrodkach uniwersyteckich w Kanadzie, spotkało się też z oporem i dezaprobatą niektórych rdzennych Kanadyjczyków w kołach akademickich Bardzo krytyczne stanowisko zajęli też niektórzy Polacy w Kanadzie spoza środowisk uniwersyteckich

Echo Tygodnia otrzymało nagłą listy od Czytelników w sprawie Wiatra Autorzy nie tylko wyrażają oburzenie, lecz domagają się konkretnych kroków w celu nie dopuszczenia do przyjazdu Wiatra w roli wykładowcy na UBC Proponują

- wysyłanie telegramów do uniwersytetu protestujących przeciw zaangażowaniu Wiatra
- jeśli mimo wszystko będzie wykladał - piketowanie jego zajęć i organizowanie demonstracyjnych protestów

- wysyłanie telegramów do rządu federalnego w Ottawie z żądaniem, by nie wpuszczać Wiatra do Kanady

Majja

Czytelnicy apelują też do polskiej organizacji w Kanadzie i do Kongresu Polonii Kanadyjskiej, by wystąpiły z formalnym protestem do rządu federalnego i do Uniwersytetu Kolumbii Brytyjskiej

Wiatr wykladał już na kursach letnich na wydziale nauk politycznych UBC w 1981 roku Prowadził zajęcia z filozofii politycznej i polityki porównawczej (political philosophies i

comparative governments) W tym roku ma prowadzić te same zajęcia Został zaangażowany dnia 15 stycznia

Jakie argumenty wysunęto przeciw zaangażowaniu Wiatra?

● Jerzy Wiatr jest jednym z głównych doradców i działaczy reżimu Jaruzelskiego i z tej racji jest współodpowiedzialny za represje w Polsce, za mordowanie

ciąg dalszy str 8

Święto racy
S.P.

1 MAJA

1983

Echo Tygodnia

wydają:

JACEK ADOLF I ZBIGNIEW FARMUS

redagują:

*Jacek Adolf, Grazyna Farmus, Zbigniew Farmus,
Grazyna Słowska, Anne Steele, Zofia Bończa,
Jerzy Rudolf, Leszek Mech i inni.
Przedstawiciel Tadeusz Shopian*

NOWY ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St.

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

NOWY TELEFON REDAKCJI 531-5523

UWAGA: dyzury przy telefonie

**poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu**

Prenumerata półroczna \$ 25
roczna \$ 50

Redakcja zastrzega sobie prawo do
zmian i skrótów w opublikowanych
artykułach i materiałach

Cennik ogłoszeń

1 kolumna x 1 cal — 5 dolarów
2 kolumny x 1 cal — 10 dolarów

1 kolumna x 2 cale — 10 dolarów
1/2 strony — 175 dolarów
1 strona — 350 dolarów

**OGŁOSZENIA O WOLNYCH MIEJSCACH PRACY
ORAZ OSÓB POSZUKUJĄCYCH TAKOWEJ
BEZPŁATNE**

Krwawiący Geza Matrai, zwolennik prób z rakieta "Cruise" został uderzony kijem w głowę

Walka o pokój

W sobotę 24 kwietnia w Toronto - podobnie jak w wielu innych miejscach w Kanadzie - odbył się marsz pokoju. Wzięło w nim udział około 12 tys. osób. Demonstrowali przeciwko próbom z rakieta "Cruise" na terenie Kanady. Mieli również demonstrować przeciwko sowieckim rakietom SS-20, ale jakos zapomnieli.

Na przeciwko stanęło około 150 zwolenników prób z "Cruise", z hasłami "Pokój przez siłę", "Wolność przed pokojem". I wtedy ujawniło się prawdziwe oblicze pacyfistów. Uzbrojeni w kije i pałki zaatakowali 150-osobową grupkę. Kilkanaście osób zostało pobitych, 15 zaarrestowanych, zraniono trzech policjantów.

Prawdziwe oblicze pacyfistów ujawniło się także w telewizyjnej wypowiedzi organi-

zatorki pokojowego marszu, która bez żenady oskarżyła zaatakowanych i pobitych zwolenników "Cruisa" o wywołanie zamieszek "wiadomo, ludzie gwałtowni".

Zamieszki opisano poprawnie w "Globe and Mail" oraz w "Toronto Sun". Ale w "Toronto Star" znaleźliśmy pacyfistyczny kwiatek - fałsz "Wszyscy zaarrestowani byli zwolennikami prób z rakieta".

Czy naprawdę można walczyć o pokój za cenę prawdy? Za wszelką cenę?

ZSRR - nie przebierając w środkach w rzekomej walce o pokój - skompromitował się już dostatecznie jako wielki chorąży pokoju.

W sobotę 24 kwietnia skompromitowali się pacyfiści kanadyjscy

Zbigniew Farmus

● ZSRR gwałci traktat kontroli zbrojen strategicznych z roku 1979. Specjalna komisja przedstawiła prezydentowi R. Reaganowi dowody nieprzestrzegania przez ZSRR traktatu kontroli zbrojen strategicznych podpisanego z USA w 1979 roku. Konserwatywni senatorzy czynią naciski na Biały Dom by ujawnił publicznie owe dowody.

● Graniczne potyczki chunsko-wietnamskie. ChRL oświadczyła, że w trwających od pewnego czasu potyczkach żołnierze chunscy zabili 16 żołnierzy wietnamskich.

● 3 sowieckich dyplomatów zostało wydalonych z USA za szpiegowanie. Są to J. Barmiancew, attache militarny ambasady sowieckiej w USA, A. Mikiejew i O. Konstantinow, pracownicy misji sowieckiej w ONZ. Pułkownik G. R. U. (wojskowy odpowiednik KGB) Barmiancew został ujęty w momencie próby wejścia w posiadanie tajnych dokumentów schowanych w skrytce znajdującej się w pniu drzewa. A. Mikiejew został wydalony na podstawie nagranej rozmowy, w której próbował przekupić urzędnika amerykańskiego by wydobyc od niego tajne informacje. O. Konstantinow wpadł próbując nabyć informacje militarne od tajniaka.

● Sekretarz Stanu USA G. Shultz przebywa z wizytą na Środkowym Wschodzie. Głównym celem wizyty jest doprowadzenie do umowy dotyczącej opuszczenia Libanu przez wojska zagraniczne.

● Czy Hitler rzeczywiście pisał dziennik? Zachodniemiecki magazyn "Stern" oświadczył, że wszedł w posiadanie 60 tomów rękopisu dzienników Adolfa Hitlera. "Stern" rozpoczynając druk dzienników podał, że historycy o światowej renomie uznali dzienniki za autentyczne. Znalazło się jednak sporo równie uznanych autorytetów, które poddały w wątpliwość fakt napisania dzienników przez A. Hitlera. Przewiduje się zwołanie międzynarodowej komisji ekspertów, którzy będą szukać odpowiedzi na pytanie: autentyczny czy fałszywy stulecie "Sunday Times" z Londynu, która jako druga gazeta rozpoczęła druk dzienników Hitlera, podała, że dzienniki zostały znalezione w NRD na strychu z sianem przez zachodniemieckiego dziennikarza po trzyletnich poszukiwaniach.

● USA ostrzega europejskich sojuszników przed

eksportem najnowszej technologii do ZSRR. Przedstawiciele handlowi administracji Reagana ostrzegli, że jeśli sojusznicy państwa z Europy Zachodniej nie pójdą na większą współpracę w embargu pewnych technologii wobec ZSRR, USA wybierze drogę izolacji handlowej w stosunkach z tymi państwami.

● Wydalenie szpiega sowieckiego z Australii. Rząd Australii wydalil za szpiegowstwo W. Iwanowa, pierwszego sekretarza ambasady sowieckiej w Australii i oficera KGB.

● ZSRR przygotowuje Syrię do wojny z Izraelem. Zdaniem izraelskiego ministra obrony narodowej M. Arensa zaopatrzenie Syrię w raketowe pociski antylotnicze SAM-5 oraz gwałtowny wzrost liczby wojskowych doradców sowieckich (z 2500 do ponad 4000 w ciągu ostatnich paru miesięcy) świadczy o przygotowywaniu się Syrii do wojny pod parasolem sowieckiej przeciwlotniczej obrony raketowej. Wojna z Syrią szybko przekształci się w wojnę pomiędzy lotnictwem izraelskim a sowieckim personelem raketowym. Syrii nie powinno się wydawać, powiedział Arens, że sowiecki parasol raketowy jest szczelny i że Izraelczycy nie widzą w nim dziur.

● Francja kontynuuje rozbudowę własnych sił nuklearnych. Rząd francuski przedstawił do zatwierdzenia Zgromadzeniu Narodowemu pięcioletni budżet wojskowy (lata 1984-88) w wysokości 113,7 mld dol. Podkreślono równocześnie, że Francja nie zgodzi się na propozycję ZSRR by redukcję broni nuklearnej w Europie ograniczyć do dwustronnej redukcji broni pomiędzy Układem Warszawskim a NATO. Godziło by to w niezależność nuklearnych sił Francji.

● Brazylia nie chce być wnieoszona w transport broni dla lewicy w Salwadorze. 4 ciężkie transportowe samoloty libijskie międzyładujące w Brazylii w drodze do Nikaragui miały na swoich pokładach tony broni i materiałów wybuchowych zamiast zadeklarowanych lekarstw i innych środków medycznych. Uważa się powszechnie, że broń i materiały wybuchowe były przeznaczone dla lewicowych partyzantów w Salwadorze. Armia brazylijska rozładowała samoloty i pozwoliła im odlecieć. Brazylijski minister sił powietrznych powiedział, że "Brazylia nie jest państwem pirackim, ale nie jest także mostem przetrwania broni". Przywódca Libii M. Kaddafi wyraził ubolewanie z powodu incydentu, ale skrytykował rozładunek samolotów.

● Astronauta prezydentem? J. Glenn, były astronauta amerykański zgłosił jako szósty swą kandydaturę do nominacji prezydenckiej z ramienia Demo-

kratów. Konwencja nominacyjna Demokratów odbędzie się w San Francisco. Jak do tej pory czołowym kandydatem jest były vice-prezydent W. Mondale.

● Na jesieni tego roku papież Jan Paweł II planuje wizytę na południe Afryki. W drodze powrotnej pragnie zatrzymać się jeden dzień w Libanie.

● Austria porażka socjaldemokratów, ustąpienie kanclerza B. Kreiskiego. Socjaldemokratyczna Partia Austrii sprawująca samodzielnie władzę od 13 lat poniosła porażkę w wyborach narodowych tracąc 5 miejsc w 183-osobowym parlamencie (z 95 do 90) i absolutną większość. Kolejny rząd Austrii będzie więc rządem koalicyjnym - socjaldemokratów z Partią Wolności, która zdobyła 12 miejsc w parlamencie. Kanclerz B. Kreisky (72 lata) przywódca socjaldemokratów sprawujący władzę od 1971 roku ustąpił ze stanowiska kanclerza powołując się na wyniki wyborów.

● Pionier 10 przelatuje koło Plutona. Amerykańska sonda kosmiczna Pionier 10 przeleciała w pobliżu planety Pluton. Jest to pierwszy przypadek tak dalekiego oddalenia się od Ziemi statku kosmicznego. Około 13 czerwca Pionier 10 przeleci koło planety Neptun i stanie się pierwszym ziemskim statkiem kosmicznym, który opuści nasz układ słoneczny. Na pokładzie Pioniera 10 znajduje się aluminiowa płytka zawierająca zadaną graficznie informację o Ziemi. Na płycie znajduje się szkic mężczyzny i kobiety o podniesionych rękach sygnalizujących powitanie oraz mapa kosmiczna pokazująca położenie Ziemi w układzie słonecznym.

● Terrorysty z Prima Linea zostali skazani na wysokie wyroki więzienia we Włoszech. 83 członków lewicowej organizacji terrorystycznej we Włoszech zostało skazanych na wyroki do 30 lat więzienia. Organizacja Prima Linea (Pierwsza Linia) była po Czerwonych Brygadach drugą co do znaczenia włoską organizacją terrorystyczną. Wyroki zapadły za działalność terrorystyczną na terenie Toskanii w latach 1976-1980.

● SX-2 - najszybszy komputer na świecie. Japońska firma komputerowa NEC podała, że wyprodukowała najszybszy komputer na świecie zdolny do wykonania 1,3 mld operacji na sekundę. Jest to komputer SX-2 z generacji superkomputerów używanych jedynie przez matematyków i naukowców do rozwiązywania problemów o nieskonczonej bądź praktycznie nieskonczonej ilości wariantów. Koszt superkomputera SX-2 nie został jeszcze ustalony. Cena dotychczasowych kształtowała się w przedziale od 5 do 15 mld dol. za sztukę.

PRZYSZŁOŚĆ POLSKI

Według Bratkowskiego obecny problem istnieje z ludźmi z góry. Po prostu, nie widzi on "nikogo w "ekipie" kto wie co się dzieje". Jego zdaniem "upłynie trochę czasu zanim władze uświadomią sobie, że muszą osiągnąć porozumienie ze społeczeństwem".

Jak to porozumienie ma wyglądać? "Brak nadziei na zbudowanie zaufania. Ale jest możliwość znalezienia "modus vivendi" - jakiejś współpracy". Od początku, będzie to wymagało jasnego rozdziału funkcji między rządem a społeczeństwem. "Oni - powiedział mając na myśli władze - osiągnęli wszystko co mogli dzięki użyciu przemocy. Z drugiej strony ludzie zrozumieć, że nie są w stanie władzy obalić".

"Po jednej stronie stoją trzy miliony członków aparatu wraz z rodzinami i może emeryci, po drugiej 33 miliony za Solidarnością".

Z wyjątkiem tej małej grupy ludzi wszyscy są przeciw władzy, włączając w to wszystkich poniżej 35 roku życia".

Jan Józef Lipski, jeden z założycieli KOR i jeden z dysydentów oczekujących na proces sądowy w związku z działalnością antypaństwową jest pesymistą jeśli chodzi o przyszłe perspek-

"Oceniam sytuację bardzo czarno, ponieważ dla mnie nie ulega wątpliwości, że stan ekonomiczny będzie się pogarszał" - powiedział w rozmowie z Łukaszewiczem.

"Ludzie żyją już obecnie na granicy przetrwania, szczególnie w tych zawodach gdzie płaca była zawsze niska".

W takiej sytuacji, pewne akty desperacji są wysoce prawdopodobne, zwłaszcza gdy jest mowa o tym, że w ramach posunięć antyinflacyjnych, nastąpi nowa podwyżka cen".

Lipski zauważył, że obserwatorzy zachodni znacznie przesadzają co do roli walk wewnątrzpartyjnych i miejsca w nich samego generała Jaruzelskiego. Ludzie Zachodu zwykle przeceniają rolę i znaczenie tego typu różnic. "Przede wszystkim, ilekroć władza staje do konfrontacji ze społeczeństwem twarzą w twarz, stara się odtworzyć porządek ponad jej wewnętrznymi konfliktami, które rzeczywiście czasami są bardzo silne".

Ktoś odwiedzający Polskę po raz pierwszy, może być zaskoczony, że rząd oficjalnie, w sposób otwarty przyznaje, że jako władza nie ma poparcia społeczeństwa i że nie będzie go miał przez wiele lat. Ale tego typu oświadczenia ani nie są rzadkością ani nie powinny dla nikogo być zaskoczeniem. Rząd polski ocenia siebie za pomocą zupełnie innych standardów.

Podczas konferencji prasowej, sekretarz KC PZPR Waldemar Świrgoń, który w wieku 28 lat jest najmłodszym spośród tych, którzy osiągnęli tak

wysokie stanowisko, wyjaśnił poglądy partii komunistycznej na te sprawy w następujący sposób:

Wiele decyzji natury politycznej czy ideologicznej, które podjęliśmy w Polsce nie da się wyjaśnić za pomocą liberalno-demokratycznej czy liberalno-burżuazyjnej platformy myślenia, która w sposób najprostszy oznacza "Jak coś jest popularne, to mięk będzie" (Aby to zrozumieć - przyp red) musimy za fundamentalne przyjąć podstawy rządzenia politycznym systemem socjalizmu. Świrgoń nie widział możliwości zrozumienia sytuacji w Polsce przez kogoś kto przyjmuje punkt widzenia liberalno-burżuazyjny.

Widoczną oznaką obecnych politycznych dylematów rządu jest brak popularności wśród robotników nowej organizacji związkowej. Ale i wobec tego władza ma elastyczne oczekiwania. Rzecznik prasowy rządu Jerzy Urban powiedział:

"Jeżeli porównamy stan obecny do tego ideału, który przyjmuje się w Polsce, że każdy kto pracuje automatycznie należy do związków zawodowych wówczas zgodzimy się z tym, że obecne związki zawodowe reprezentują minimalną siłę".

Nie sądzimy jednak, że powinniśmy dopuścić do powrotu sytuacji, w której związki zawodowe są siłą uniwersalną".

"Powstaje pytanie - dodał Urban - jak duże powinny być związki. Ilość członków amerykańskich związków zawodowych waha się między 16 a 20 procentami całej robotniczej masy i nie ma powodu, by traktować 10 milionową Solidarnością jako wzór".

We wszystkich przypadkach przystępowanie do nowych związków, gdy Solidarność stara się je bojkotować jest widocznym, a może powiedzieć więcej, heroicznym politycznym wyborem".

Rząd usankcjonowany przez Moskwę może kontrolować siły niezbędne do swego bezpieczeństwa - milicję, wojsko, system bankowy i podatkowy. Gospodarka może działać według ustaw rządowych, ale również zadziała będąc wolną od czysto politycznych decyzji. Robotnicy mogą być współwłaścicielami zakładów do spółki z państwem i można podejmować decyzje w autentycznej robotniczej kooperatywie. Bratkowski wierzy w możliwość takiego rozwiązania właśnie dlatego, że Sowieci potrzebują Polski z silną gospodarką i sami w końcu zaczną szukać takich rozwiązań.

Niestety "wielu ludzi (w rządzie - przyp tłum) jest zainteresowanych w utrzymaniu status quo", stwierdził Bratkowski. "Istnieje wiele barier psychologicznych". Klucz do przyszłości Polski może się znaleźć gdy bariery te zostaną obniżone - po obu stronach".

Lipski stwierdził, że jeśli dojdzie do tego byłby bardzo zadowolony choć nie jest to rozwiązanie, które uważa za najlepsze. Zdaje sobie jednak sprawę, że trzymanie się nierealistycznego ideału całkowitego zwycięstwa (związków - przyp tłum) również nie jest najwłaściwsze. Obawia się, że więcej ludzi nie pójdzie na rozwiązania kompromisowe i zaprzepaści je gdy nawet pojawi się na nie szansa.

MAREK ŁUKASIEWICZ

Autoryzowany przekład
Grazyna FARMUS

KPK OKRĘG TORONTO

zwraca się z apelem do wszystkich organizacji i całej Polonii o udział w uroczystości 3 MAJA Program uroczystości
1 Podniesienie flagi polskiej 3 maja o godz 7 wieczorem pod City Hall
2 Święto 3 Maja będzie obchodzone 8 maja Zbiórka Harcerstwa i Organizacji o godz 10 rano na pętli tramwajowej Howard Park Rd - High Park

Następnie przemarsz o godz 11 rano na plac Credit Union 228 Roncesvalles, gdzie zostanie odprawiona msza św połowa o godz 11 30 Po mszy przemarsz pod Pomnik Katynski i złożenie kwiatów

Akademia 3 Maja o godz 4 30 po południu w szkole West Park Vocation School - Bloor Dundas West

KOMUNIKAT

Torontoński Komitet Poparcia Solidarności oświadcza, że nie ma nic wspólnego z nowo powstałym Komitetem pod nazwą "Solidarity with El Salvador".

Solidarity Support Committee of Toronto (Torontoński Komitet Poparcia Solidarności) ma jako jedyny cel poparcie "Solidarności" w Polsce.

R KOLASIEWICZ
Prezes

KOMUNIKAT 1-go MAJA W OTTAWIE

1-go maja manifestacja poparcia Solidarności przed ambasadą PRL w Ottawie
Zbiórka Daly Ave i Charlotte o godz. 14

BIURO POMOCY NOWO PRZYBYŁYM

przy 192 Garden Ave ,
tel 532-1126,
czynne poniedziałek - piątek
od 10 rano do 4 po poł ,
wtorek od 10 rano do 8 po poł
pomaga nowo przybyłym
w następujących sprawach
- ogólna informacja
- sprawy imigracyjne
- tłumaczenia, wypełnianie
podań
- akcja sponsorowania
- pośrednictwo w szukaniu
pracy i mieszkań

Biurowi prowadzi również.

MAGAZYN RZECZY UŻYWANYCH

przy 212 Cowan Ave
(róg Queen St W)

Czynny - wtorki 5-8
- czwartki 1-8
- soboty 12-3

SŁOWNIKI
polskie, angielskie, francuskie
włoskie, hiszpańskie, niemieckie,
rosyjskie, TANIO,
w Montrealu, można zamawiać
dzwoniąc pod
nr 253-5198 wiecz.

Biuro Pomocy Nowo przybyłym

serdecznie dziękuję wszystkim za okazaną pomoc dla nowo przybyłych
Jednocześnie uprzejmie prosimy osoby pragnące przekazać zbędne meble, sprzęt kuchenny, materiały do szycia oraz zaoferować pracę lub mieszkania do wynajęcia o skontaktowanie się z naszym biurem
Tel 532-1126
w godz od 10 do 4 po poł

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto

OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM

MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE
192 Garden Ave.
Tel. 532-1126

KOMITET POMOCY
POLSKIM UCHODźCÓM
357 Runnymede Rd.
Tel 766-6191

OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley St.
Tel 979-9634

BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ
128 Fern Ave.
Tel. 533-9471

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

przy KPK okręg TORONTO
206 Beverley St tel 979-9634

Założony w 1974 r. oferuje szeroki asortyment informacji i pomocy Polonii zamieszkałej w Toronto i okolicy, a szczególnie nowym Imigrantom (do 36 miesięcy pobytu w Kanadzie) i osobom z Pozwoleniem Ministra

Na naszą pomoc składają się

- ogólna informacja o Kanadzie
- skierowanie do właściwych instytucji (kanadyjskich i polskich)
- wypełnianie formularzy, pisanie listów i podań
- pośrednictwo w załatwianiu spraw z różnych dziedzin życia,
- poszukiwania mieszkań i pracy
- ustne i pisemne tłumaczenia
- uwierzytelnianie podpisów
- legalizowanie kopii

Biuro otwarte od poniedziałku do piątku

w godzinach 10 rano - 4 po południu

Usługi bezpłatne

Prosimy o telefoniczne uzgodnienie terminu wizyty

INFORMUJEMY
ŻE ZOSTAŁY URUCHOMIONE NOWE PUNKTY
SPRZEDAŻY ECHA TYGODNIA
W DON MILLS

DON MILLS VARIETY
Fleming Park Shopping Centre
(Róg Don Mills i Geteway Blvd)
Otwarty 7 dni w tygodniu

MISSISSAUGA
Sheridan Mall DA'LATS
Niedaleko Erin Mills Pkw przy QEW

ETOBICOKE
MINI MART
Otwarty 7 dni w tygodniu
PLAZA
Dr Steven i Barry Road

W SCARBOROUGH

HOFFMANN'S Meats & Delicatessen

2357 Eglinton Ave E (przy Kennedy Rd)

TEL 757-5752

można nabyć tu polskie wyroby

KS HENRYK JANKOWSKI
(Gdańsk)

„Pamiętaj przeto, coś stracił,
uczyn pokutę,
a wróć do dawniejszych uczynków
Bo jeśli nie, to
przyjdę do ciebie i poruszę
swiecznik twój z miejsca
swego jeśli nie będziesz
pokuty czynił.
Podobnie zatem czyn pokutę,
bo jeśli nie, przyjdę do
ciebie rychło i będę walczył
z nimi mieczem ust moich.”
(Apol. 2, 5, 16)

Drodzy sercu memu, bracia robotnicy i ludzie dobrej woli

U progu Wielkiego Postu zwracam się do Was, a za Waszym pośrednictwem do wszystkich polskich robotników, do górników, hutników, metalowców, chemików, włóknarzy i transportowców do robotników budowlanych i rolnych, do portowców i marynarzy, do wszystkich, od których pracy i trudu w tak wielkim stopniu zależy byt i egzystencja narodu

Zwracam się do Was w głębokim przekonaniu, że większość z Was jest świadoma swej roli w kształtowaniu dalszych losów naszej Ojczyzny

Jesteście solą tej ziemi, tej ukochanej przez nas ziemi, o której nasz brat, Papież — Polak Jan Paweł II tak pięknie powiedział, że nie można jej zrozumieć bez Chrystusa, a tym bardziej człowieka nie można do końca zrozumieć bez Chrystusa I to jest największa prawda naszych czasów jaką dziś można usłyszeć Ta prawda tłumaczy jasno i niedwuznacznie wszystko, co się w Polsce działo i dzieje Stanowi ona klucz do zrozumienia ustawicznej walki ze strony tych, którzy pchają nas ślepo na manowce bezbożnego, a tym samym bezideowego targowiska materii, przeciw tym, którzy widząc w Chrystusie ocalenie i ratunek, los swój i swego narodu z Nim związa-

zali
Kryzys polski to przede wszystkim bankructwo idei tych, którzy przez fałsz lub złudzenie jej hołdowali, dopiero wtórnym jej wynikiem było załamanie się koncepcji społeczno-politycznych i gospodarczych Tamtej doktrynie przeciwstawiamy ideę Chrystusową, ideę prawdy, sprawiedliwości, równouprawnienia, ducha Bożego między ludźmi, ideę solidarności świata pragnącego pokoju poszanowania i suwerenności wszystkich krajów, ideę wolności myśli, słowa i przekonań

Nasz świat jest inny niż ten, do stworzenia którego określone sily dąży W zrozumieniu idei Chrystusa człowiek jest przede wszystkim istotą, która czuje, myśli i ma swe wewnętrzne pragnienia, a dopiero później dwunożną silą roboczą Nasza idea nie uznaje tresowania człowieka do katorzniczej pracy, po której jedyną nagrodą jest napętnienie zołądka, pseudorozrywką płynącą z ekranów telewizji i ciężki sen pustego moralnie i sfrustrowanego propagandą robota

Idea Chrystusowa, będąca naszym natchnieniem nie odbiera radości płynącej z uczciwej i sensownej pracy i godziwej, kształcącej rozrywkę Przeciwnie! Człowiek ukształtowany na obraz i podobieństwo Boże nie ustaje w wewnętrznym wzbogacaniu się, nosi w sobie nieugaszoną potrzebę twórczego wysiłku Dąży, aby wysiłek ten przynosił pożytek społeczeństwu, a jemu samemu dawał pełnię satysfakcji z działania, tworzenia na codzien nowych wartości

Takiemu człowiekowi niezbędna jest świadomość, że żyje dla jakiegoś celu ze czas nie przecieka mu przez palce, że nie tylko obserwuje przemijające życie lecz bierze w nim aktywny udział

Człowiek nie może być wszakże niewolnikiem pracy i nie po to pracuje, aby ktoś w pustą rubrykę sprawozdania mógł wpisać liczbę ukazującą wykonanie planu produkcyjnego Taka praca zamienia człowieka w bezmyślnie kółko, które tak długo funkcjonuje jak długo ustawiczne kręcenie nie zniszczy jego trybów, nie wyrobi jego łożysk Po tym, jako zużyta część wyrzuca się go na złom i zastępuje nowym

Kochani Bracia i Siostry, znacie przypowieść o osiołku, który choć mały i niepozorny jest symbolem niestrudzonej pracowitości, głupiego, potulnego zwierzęcia przystosowanego z rezygnacją do wyczerpującej pracy Nie wymaga wiele i obędzie się byle czym Obładowany z obydwu swych boków niewiarogodnie wielkimi tobołami dźwiga ponadto na swym chudym grzbiecie siedzącego okrakiem spalonego właściciela Ten wymachuje przed zgodniałym osiołkiem zawieszoną na długim kij u soczystą, nęcącą marchewką Osiołek przyspiesza kroku starając się ją uchwycić lecz bezskutecznie, gdyż nagroda oddala się z każdym jego krokiem Lecz jeśli zrezygnowany opadnie z siły i zwalnia biegu, poganiacz uruchamia swą drugą rękę, w której trzyma bat Jego świat i bolesne uderzenia uświadomiamy osiołkowi, że nagroda jest złudna, realna zaś bo bezpośrednio odczuwalna na skórze, jest tylko kara Oto główny motyw działania pana

Apeluję do Was aby w Waszym wysiłku główną rolę odgrywały względy, które ludzką twórczość odróżniają od bezmyślnego wysiłku zwierzęcia Pracujecie nie dla nagrody i nie w obawie przed karą Chrześcijańska doktryna społeczna uznaje tylko pracę w pełni świadomą, wywodzącą się z potrzeby działania rozumnego, pracę dokładną, sumienną wykonywaną rzetelnie nie dlatego, że boimy się bata lub pędzimy za odalającą się marchewką, lecz dlatego, że za taką pracą idzie zadowolenie z dobrze spełnionego obowiązku

Tylko taka praca daje człowiekowi tytuł do miana „homo creator”, która jest potrzebna ludzkości, społeczeństwu, samemu sobie Taka praca jednak wymaga spełnienia wielu warunków Dlatego równocześnie apeluję do Was, abyście patrząc pod tym kątem na pracę domagali się od pracodawcy godziwych warunków, sprawnej organizacji, stworzenia właściwej atmosfery zaufania i szczerości, przestrzegania takiej roli samorządu pracowniczego w którego działaniu każdy robotnik może znaleźć swe miejsce jako autentyczny, a nie pozorny współwłaściciel zakładu pracy Nie pozwólcie sprowadzić jakiegokolwiek organizacji samorządnej do roli parawanu, za którym kryje się samowola nieodpowiedzialnych przed Wami osób

Każdy Polak w swym kraju musi mieć równe prawa i obowiązki i czuć się jego współgospodarzem

Szczególne obowiązki ciążyą na katolikach, reprezentujących nie tylko większość załóg pracowniczych lecz również najwartościowszą humanistyczną myśl społeczną współczesnego świata, bez nich nie może więc być mowy o jakiegokolwiek odnowie naszego życia społeczno-politycznego, a tym bardziej o przełamanu kryzysu gospodarczego Katolicka motywacja światopoglądowa podsuwa najskuteczniejszy bodziec dla pracy twórczej, inwencji i uczciwości, a więc cech, które jak nigdy są naszej Ojczyźnie dziś niezbędne potrzebne

Bracia Robotnicy! Ukochani! Apeluję do Was, abyście wysoko i dumnie nosili hasła godności człowieka i dbali o stworzenie w Was samych i w Waszych rodzinach atmosfery spokojnego i zdrowego moralnego życia Nie ma powodu do akceptacji filozofii „opuszczonych rąk” Nie zwieszajcie głów w poczuciu bezradności, nie poddawajcie

się rezygnacji i rozpaczcie Nie dawajcie posłuchu tym, którzy mówią, że wszystko stracone namawiają Was do wódki i nierobstwa Są siły, którym zależy na tym, aby rozpziąć Was i Wasze rodziny Są fałszywi koledzy którzy pod przykryciem milnych radami „dobrego kumpła” odcinają Was od wszystkiego a namawiają tylko do jednego „Chodź stary, napijmy się” I tu sprawdza się stare powiedzenie, łatwo rządzić pijanym narodem, a trudniej rządzić trzeźwym i mądrym narodem W codziennym życiu droga jest i trudna do zdobycia książka, a łatwo dostępny alkohol — to prosta droga do degeneracji społeczeństwa, z którym wówczas można zrobić wszystko Nie dajmy zrealizować w praktyce tego hasła, choć walka z nim jest trudna Mimo reglamentacji, wódkę można po wygórowanej cenie zawsze dostać Przy bierności władz mnożą się pokątne wytwornie bimbru, jak również ma miejsce picie alkoholu w czasie pracy gdzie nie ma reakcji wśród przełożonych i kierownictwa

Kto ma pieniądze, wódkę zawsze otrzyma, stąd też podnieta do kradzieży i przestępstw Gdy odrzuci się względy moralne — pieniądze zawsze się znajdują

A jeśli zamiast na wódkę chciałbyś przeznaczyć swe oszczędności na inne cele? Wiem, co odpowiedzieć Na prozno szukać w księgarniach Mickiewicza, Słowackiego, Krasńskiego, Ujejskiego, Norwida, nie ma wydanej książki Żeromskiego, Orzeszkowej, Sienkiewicza, Prusa i Reymonta

Świat poznał już w przekładach wspaniałe skarby polskiej mowy w tekstach Miłosza, Brandysa, Konwickiego i wielu innych twórców współczesnych, ale w Polsce ich kupić nie można

Gdzie są albumy z podróży — pielgrzymki Jana Pawła II do Polski? Gdzie są mikonowe nakłady Jego homilii, z których naród czerpie swą siłę moralną i wiarę w dobro, pokój i uczciwość? Nie ma Lecz alkoholu nie brakowało nigdy bez względu na pozory utrudnień w jego nabyciu Wyjaśnienie jest proste Człowiek w kajdanach nałogu, to człowiek pozbawiony swej największej siły, swego własnego „JA”, to człowiek słaby i przekupny, to nie p o d m i o t w e własnym domu, zakładzie pracy i kraju, lecz bezwolny przedmiot, którym pogardliwie można manipulować w dowolny sposób i w dowolnych celach To zły maz, ojciec, przyjaciel

Drodzy Bracia i Siostry! w tamtych dniach sierpniowych odżyła w Waszych sercach idea solidarności człowieczej i rozpoczęła się Wasza wielka historyczna rola w naszej Ojczyźnie, w postaci 10-milionowego ruchu związkowego, tak nadal nam drogiego

I chociaż teraz jesteście niemi i upokarzani, Wasi koledzy i przyjaciele są z murami, a związek który stworzyliście został Wam odebrany to jednak sama idea która obudziła naród z marazmu nie umarła i umrzeć nie może

Nie nazwa i kształt organizacyjny jest ważny Ważny jest duch, który leżał u jej narodzin i który żyje w sercach milionów Polaków Ten duch był świadom niewzyciętości idei Chrystusa, ten duch jest przepełniony potęgą wiary, nadziei i miłości Wiara — to pewność, że istnieją niezniszczalne wartości naderżnię, to wiara w siłę prawdy i majestat godności ludzkiej, to wiara że nie da się skonstruować takich czolgów i rakiet, które mogłyby je pokonać Chrystus powiedział „UFAJCIE JAM ZWYCIĘŻYŁ ŚWIAT” I na tym opiera się nadzieja ufność w zwycięstwo sprawiedliwości i równości wobec prawa, pewność, że niedaleki jest dzień w którym każdy będzie się sam urządzał we własnym domu

I wreszcie miłość, to najpiękniejsza z cnót pozwalająca każdemu być dzieckiem Boga i bratem czło-

wieka Taki jest nasz katolicki pogląd na świat i to właśnie nas tak bardzo różni od tych którzy negują Boga, odrzucają nauki Chrystusa i wołanie Kościoła, są głusi na prawdę, ślepi na piękno i serca mają zamknięte dla sprawiedliwości

Z różnych stron świata, od ludzi prostych i uczonych, od ludów wierzących w Chrystusa, czczących Allacha i Buddę lub zgoła totemy rzeźbione w drzewie lub kamieniu dochodzą coraz częściej wieści, że świat odwraca się od przytłaczającego człowieka, materialistycznego pojmowania życia ludzkiego „Chcemy być, nie tylko jeść!” — rozlegają się coraz głośniejsze wezwania Pęd ku „zjadaniu chleba”, choćby ten chleb za ileś tam lat ma być smakowicie okraszony masłem i szynką, to filozofia wsteczna, która musi pociągnąć za sobą pijanstwo, gwałt, przemoc, terror lub apatię, rezygnację i krańcową niemoc czynienia czegokolwiek

Fundamentem filozoficznym takiego życia jest odebranie człowiekowi jego najświętszych, niezbywalnych praw do uczestnictwa w kształtowaniu oblicza świata i wpojenie mu przekonania, że wobec siły dysponujących przemocą, jest bezsilny

Ofensywa fałszu, obłudy, tyranii, przekupstwa cynizmu i bezbożności — oto metody, którym chce się złamać człowieka wykazać mu bezsens jego walki, odebrać mu wszelkie sny o wolności

Lecz siły, które takimi metodami chcą opanować świat, muszą najpierw opanować Wasze dusze Pierwszym krokiem ich do zwycięstwa byłoby wpojenie Wam przekonania, że aktywne sprzeciwianie się złu jest bezcelowe Człowiek jest bezradny tylko wtedy, gdy jest sam Nie obawiajcie się, nie jesteście ani bezbronni, ani opuszczeni!

W świątyniach Boga Waszego, w Sakramentach Świętych w słowach, pociechy niesionych przez kapłanów znajdziecie oparcie i pomoc

Szukajcie siły pod sklepieniami świątyni Chrystusowych, przychodźcie do nich po pokarm ducha, który jest bardziej potrzebny niż pokarm dla ciała „Starajcie się nie o pokarm, który gnie, ale który trwa na żywot wieczny, a który da Wam Syn Człowieczy Bo na nim Bog Ojciec zna mię swe położyl” czytamy u sw Jana w rozdziale 6, 27

Drodzy Bracia i Siostry! Kończąc tych kilka myśli, zapraszam Was do gorącej modlitwy, a szczególnie w okresie Wielkiego Postu do osobistego spotkania z Chrystusem Modlitwa ukoł Wasze serca, natchnie Was wiarą i nadzieją, da Wam odwagę i wytrwałość

Bramy świątyni są zawsze dla Was otwarte Przychodźcie tam zawsze, szczególnie w chwilach zwątpienia i smutku też i zału a znajdziecie otuchę i pomoc Uczestniczcie we Mszy Św. korzystajcie z Sakramentów Świętych i Sakramentaliów w jednym solidarnym szeregu z Waszymi braćmi i siostrami, dziećmi i przyjaciółmi W jednej ławce zasiadajcie z przedstawicielami świata nauki, kultury, oświaty, służby zdrowia, i młodzieży Wspólnie odśpiewajcie nasz zwycięski hymn „MY CHCEMY BOGA” Wraz z nim spłynie na Was siła i wiara w zwycięstwo słusznej sprawy człowieka

Święty Paweł Apostoł w liście do Efezian (R 4 32) woła „A bądźcie jedni dla drugich łaskawi, miłosierni, przebaczący sobie nawzajem, jako Bog przebaczył wam w Chrystusie” a w liście do Rzymian czytamy „A Bog cierpliwości i powściągliwości niech skłoni was do jednomyślności wzajemnej według Jezusa Chrystusa abyście jednomyślnie i jednym usty chwalił Boga i Ojca naszego Jezusa Chrystusa (Rzym 15, 5) Amen

Ks. Henryk Jankowski
Proboszcz

Parafii św Brygidy w Gdańsku

CANADIAN-POLISH CONGRESS
KONGRES POLONII KANADYJSKIEJ
CONGRES CANADIEN-POLONAIS
HEAD EXECUTIVE BOARD

288 RONCESVALLES AVENUE, TORONTO ONTARIO CANADA M6R 2M4 - TEL. (416) 532 2876

Toronto, 20 kwietnia 83

KOMUNIKAT
ZARZĄDU GŁÓWNEGO KONGRESU POLONII KANADYJSKIEJ

W związku z 40-tą rocznicą powstania w Getcie warszawskim, Prezes KPK - Jan Kaszuba wystosował do Prezesa Kanadyjsko-Żydowskiego Kongresu w Montrealu, profesora Irvinga Cotler depezę następującej treści

/tłumaczenie/

Z okazji 40-tej rocznicy powstania w Getcie warszawskim, Kongres Polonii Kanadyjskiej łączy się z całym Narodem Polskim w upamiętnieniu bohaterskiego czynu żydowskich bojowników o wolność, którzy walcząc z nazistowskimi okupantami Polski, poświęcili swe życie w obronie godności ludzkiej

/-/ Jan Kaszuba
Prezes Kongresu Polonii
Kanadyjskiej

WNIOSKI UCHWAŁONE NA XXVII WALNYM ZJEZDZIE
KONGRESU POLONII KANADYJSKIEJ W WINNIPEG
w dniach 12-13-14-go listopada 1982r.

KOMISJA FINANSOWA

Wniosek 1.

XXVII Walny Zjazd KPK w Winnipeg zatwierdza następujący projekt budżetu Zarządu Głównego KPK na kadencję 1 X 1982 - 30.IX.1984r

WYDATKI	
Komorne	\$ 8.000.-
Pensje	35.000.-
Swiadczenia	1.500.-
Car Allowance	4.800.-
	\$ 47.300.-
Opłaty pocztowe	5.000.-
Telefon	8.000.-
Koszty Walnego Zjazdu	7.000.-
Wyjazdy	5.000.-
Wydatki biurowe	8.000.-
Komisje	10.000.-
Reklama	15.000.-
Różne	8.000.-
	\$ 84.000.-
	Razem 131.300.-
PRZYCHODY	
Składki	55.000.-
Donacje	15.000.-
Odsetki	3.000.-
Różne	38.300.-
	Razem 111.300.-

Zalecenie 1.

W związku z otrzymaniem "Charitable Status" przez Komisję Zarządu Głównego KPK "Charitable Foundation of the Canadian Congress" - XXVII Walny Zjazd zaleca Zarządowi Głównemu Kongresu zorganizowanie zbiórki ogólnopolskiej w Kanadzie na cele powyższej Komisji Walny Zjazd prosi wszystkie organizacje o silne poparcie tej akcji.

KOMISJA SPRAW POLSKICH

Wniosek 1.

XXVII Walny Zjazd KPK poleca stworzenie Komisji do Spraw Kontaktów i Pomocy "Solidarności" w ściślejszej współpracy z Biurem "Solidarności" Za Granicą

Wniosek 2

XXVII Walny Zjazd KPK poleca Zarządowi Głównemu kontynuowanie i rozwijanie zdecydowanej akcji politycznej na rzecz Narodu Polskiego walczącego o swą wolność, demokrację i prawa człowieka

Wniosek 3

W tym celu XXVII Walny Zjazd KPK poleca Zarządowi Głównemu opracowanie ramowego i kompleksowego programu działalności zorganizowanej Polonii

Wniosek 4.

XXVII Walny Zjazd KPK podkreśla swą duchową łączność i udziela pełnego i wszechstronnego poparcia Narodowi Polskiemu w jego walce o wolność i podstawowe prawa ludzkie

Wniosek 5

XXVII Walny Zjazd KPK docenia wysiłki Zarządu Głównego KPK w sprawach pomocy Polsce i poleca nowym władzom KPK kontynuowanie i rozszerzanie tych wysiłków, wzywając Polonię do pełnego ich poparcia

Wniosek 6

XXVII Walny Zjazd KPK docenia dotychczasową pomoc rządu Kanady w zakresie dostaw żywności dla Narodu Polskiego

Wniosek 7

XXVII Walny Zjazd KPK poleca Zarządowi Głównemu wywieranie nacisku w celu ustalenia zdecydowanych sankcji wymierzonych przeciwko sprawcom kryzysu polskiego, którymi jest rząd PRL i Rosja Sowiecka

Wniosek 8

XXVII Walny Zjazd KPK zobowiązuje Zarząd Główny do zwrócenia uwagi odpowiednim czynnikiem o konieczności kierowania pomocy Polsce przez Kongres Polonii Kanadyjskiej, a nie przez Czerwony Krzyż

KOMISJA NOMINACYJNA

Prezes	- p Jan Kaszuba
I-szy Wiceprezes	- p Stanisław Orłowski
Wiceprezesa	- p Stanisław Brodzki - p Rudolf Kogler - p Marek Malicki - p Henryk Szymański
Sekretarz Generalny	- p Kazimierz Klimaszewski
Sekretarz Protokółarny	- p Maria Dobrzanska
Skarbnik Generalny	- p Marek Dąbrowski
Członkowie Zarządu	- p Marek Celinski - p Ala Gettlich - p Krzysztof Goethel - p Edward Kędzior - ks. Ryszard Kosian - p Kramblewska Irena - p Mieczysław Lubinski - p. Henryk Lopiński - p Stanisław Sadowski - p Leon Stekiewicz - p Leonard Zalewski - p Krzysztof Zawitkowski - p Wanda Bujalska - Zw. Naucz. Polskiego - p. Paweł Kulesza - Komisja Inwalidzka - p Anna Nowakowska - Komisja Opieki Społ.
Wiceprezesa terenowi	Kanada Zachodnia - p dr Bronisław Bochiński Kanada Centralna - p Krzysztof Lorenc Ottawa - p Mira Gawalewicz
Główna Komisja Rewizyjna	Przewodniczący: p Jan Bidas Członkowie p Irena Feodorowicz p Lucymira Kowalska p Leonrad Jurkowski p Franciszek Twaróg Zastępcy
Komisja Spraw Spornych	Przewodnicząca- p Krystyna Burska Kanada Zachodnia członkowie p Piotr Czartoryski - Alta p Wacław Mokrzycki - BiC Zastępcy: p Jadwiga Keats p Józef Starecki p Henryk Lebioda Kanada Centralna: Członkowie p. Kazimierz Kierszkowski p. Ryszard Jarman Zastępcza p Krzysztof Jakubowicz Kanada Wschodnia Członkowie p Franciszek Lawruszczuk p Stanisław Poakowiński Zastępcy: p. Teresa Kott p S. Błaszczak

Smierć na granicy

Były bokser, 46-letni obywatel zachodniemiecki Rudolf Burkert, 10 kwietnia został zatrzymany przez policję Niemieckiej Republiki Demokratycznej na przejściu granicznym do Berlina Zachodniego w miejscowości Drewitz, na terenie NRD Poddano go przesłuchaniu trwającemu przeszło dwie godziny Z posterunku policji wschodniemieckiej Burkert nie wyszedł żywy Władze wschodniemieckie oświadczyły, że Burkert zmarł na atak serca w czasie przesłuchania i że spadając z krzesła odniósł drobne obrażenia

Lekarze zachodniemieccy, którzy przeprowadzili sekcję zwłok stwierdzili, że przed śmiercią Burkert doznał niewyjaśnionych obrażeń głowy i szyi 20 kwietnia rzecznik rządu Niemiec Zachodnich Diether Stolze na konferencji prasowej kilkakrotnie określił śmierć Burkerta jako niezwykle poważny wypadek i oświadczył, że Bonn oczekuje pełnego i bezkompromisowego wyjaśnienia incydentu, "w interesie politycz-

nych i humanitarnych więzów między obu krajami" W poniedziałek 18 kwietnia kanclerz Republiki Federalnej Niemiec zatelefonował w sprawie incydentu do przywódcy wschodniemieckiego Eryka Honeckera Jak oświadczył rzecznik rządu RFN Diether Stolze, Honecker zapewnił Kohla, że Niemcy Wschodnie przeprowadzą w sprawie śmierci Burkerta pełne dochodzenie i przedstawią kompletny raport w tej sprawie Później jednak oficjalna wschodniemiecka agencja prasowa zaprzeczyła oświadczeniu Stolzego stwierdzając, że w rozmowie telefonicznej w Kohlem Honecker podkreślał, że nie było żadnej winy ze strony wschodniemieckich funkcjonariuszy

W odpowiedzi na tą zmianę stanowiska NRD, kanclerz Kohl odmówił spotkania się z przebywającym w RFN członkiem Politbiura NRD Guentherem Mittagiem Mittag, odpowiedzialny w Biurze Politycznym za sprawy gospodarcze, przybył na rozmowy z zachodniemieckim ministrem gospodarki Otto

Listy

Szanowni Państwo

W 27 numerze "Echa Tygodnia" z dn 14 04 83 r., w informacji zatytułowanej "Kardynał złożył hołd bohaterom getta" donosicie iż 10 kwietnia 83 w kościele Sw Augustyna została odprawiona msza św w intencji ofiar powstania w getcie W relacji z tej mszy św podajecie m.in że kazanie wygłosił ks Bronisław Dąbrowski, rektor warszawskiego kościoła św Marcina W związku z powyższym pragnę Państwa poinformować że rektorem kościoła św Marcina w Warszawie jest ks prof Bronisław Dembowski Proszę jednocześnie o zamieszczenie odpowiedniego sprostowania w najbliższym numerze Waszego poczytnego pisma Sądze, że możecie mi Państwo zaufać ponieważ z ks.Dembowskim spotykałem się przez prawie rok w Obozie dla Internowanych w Warszawie-Białoleczu, gdzie odprawiał on msze św w co drugą niedzielę (na zmianę z ks prof Sikorskim) Przy okazji chcę dodać, że prałat Dembowski znany jest nie tylko z odważnych wystąpień potępiających stan wojenny ale i z wieloletniej, uporczywej krytyki narzuconego Polsce systemu komunistycznego Z tego powodu był wielokrotnym "gościem" w Pałacu Mostowskich (Komenda Stołeczna M O) Kończąc przesyłam Państwu wyrazy uznania za wysoki poziom redakcyjnego przez Was czasopisma i życzę dalszych sukcesów w jego doskonaleniu Przeczytałem wprawdzie dopiero 2 numery "Echa Tygodnia (jestem w Kanadzie od 1 04 83 r) ale bardzo mi się Wasz tygodnik podoba i myślę że zostanie stałym jego czytelnikiem Złączam wyrazy szacunku Antoni Matusiak

do listu Antoniego Matusiaka
Dziękujemy prostujemy! Sporo wiadomości uzyskujemy z nasłuchu radiowego na krótkich falach Odbiór na krótkich falach często podlega zakłóceniom i stąd się wzięła pomyłka, za którą przepraszamy Czytelników Tworzymy obszernie archiwum i kartotekę nazwisk m.in nazwisk osób działających w Polsce i to powinno nas w przyszłości zabezpieczyć przed podobnymi błędami

Lambsdorffem

Śmierć Rudolfa Burkerta i stanowisko NRD w tej sprawie wywołały burzę w Republice Federalnej Przywódca bawarski Franz Josef Strauss kilkakrotnie i publicznie określił śmierć Burkerta jako morderstwo Strauss domaga się, by rząd RFN przyjął twardszą linię wobec bloku wschodniego W partii chrześcijańskodemokratycznej zastrzył się konflikt wokół tej sprawy

Bawarska gazeta "Bayern-kurier", którą redaguje Strauss, ostro skrytykowała ministra gospodarki Lambsdorffa twierdząc, że przyjęcie przez mego członka Politbiura z NRD Mittagiego pomogło propagandzie reżimu Honeckera

Do krytyki Niemiec Wschodnich w związku ze śmiercią Burkerta przyłączyli się inni konserwatywni chrześcijańscy demokraci Chadecki przywódca parlamentarny Alfred Dreager oświadczył, że jeśli śledztwo przeprowadzone przez NRD będzie medbałe, obciążą to poważnie stosunki między obu krajami

TYDZIEŃ W POLSCE

Wałęsa opuszcza swe mieszkanie w Gdansk po konferencji prasowej w towarzystwie 4-letniej córki Magdy

KONFERENCJA PRASOWA WAŁĘSY

W środę 20 kwietnia w swoim mieszkaniu w Gdansk, na swej pierwszej od pięciu miesięcy konferencji prasowej, Lech Wałęsa oświadczył, że robotnicy mają prawo obchodzić święto pierwszego maja na swój sposób

W konferencji wzięło udział przeszło 60 dziennikarzy, w tym także krajowych, pojawiła się też ekipa polskiej telewizji

BEDE ŚWIĘCIŁ 1 MAJA JAKO ROBOTNIK

"Jestem robotnikiem i będę święcił pierwszego maja jako robotnik", powiedział Lech, lecz powstrzymał się od wyrażenia bezpośredniego, publicznego poparcia dla niezależnych pierwszomajowych demonstracji, przygotowywanych przez podziemie, do których wezwała w swym apelu zakonspirowana Tymczasowa Komisja Krajowa Solidarności Zapytany o komentarz na temat oświadczenia TKK, że zajął wspólne z podziemiem stanowisko w sprawie demonstracji, Wałęsa odpowiedział "Odmawiam odpowiedzi na to pytanie"

Obecni dziennikarze zachodni odnieśli wrażenie, że konferencja prasowa Wałęsy była kolejnym jego krokiem

zmerzającym do przybrania roli czynnego działacza w ruchu związkowym Wałęsa powiedział "Musimy zmienić nasze metody i to właśnie robiłem ostatnio" Odebrano to jako aluzję do jego spotkania z przywódcami podziemia i do kontaktów z zachodnią prasą Jak pisaliśmy, przed dwoma tygodniami Wałęsa spotkał się potajemnie z przywódcami podziemia, a następnie był trzykrotnie przesłuchiwany przez władze

WŁADZE NIE WYKAZUJĄ DOBREJ WOLI

Wałęsa zarzucił władzom brak dobrej woli i arogancję, stwierdził, że nie uczyniły nic, by rozmawiać z niezależnym ruchem związkowym Wezwał władze do pojednawczych rozmów, oświadczył, że jego celem jest zasiąść za stołem i omówić sprawę Wysyłałem listy zwykle, wysyłałem listy polecione, na żaden nie dostałem odpowiedzi, powiedział Władze nie wykazują dobrej woli Ja nadal będę próbował drogi ugody, ale jeśli to się nie uda, będę zmuszony do zmiany taktyki

Zapytany, jak mogłaby być nowa taktyka, odpowiedział

Trudno w tej chwili powiedzieć, co jest skuteczne Nie wykluczam niczego

Wałęsa oświadczył, że nie jest jego zamiarem obalenie ustroju O demonstracjach spowodowałyby zamieszki tylko na skutek interwencji władz

PRAGNIE SIĘ SPOTKAĆ Z OJCEM ŚWIĘTYM

Lech powiedział, że ma nadzieję, że będzie się mógł w czerwcu spotkać z Ojcem Świętym w czasie Jego wizyty w Polsce, lecz że na ten temat ciągle jeszcze toczą się rozmowy z władzami kościelnymi

Histeria 1-majowa na szczytach władzy

Władze PRL ogarnęła histeria pierwszomajowa 19 kwietnia ogłoszono wspólny komunikat rządu i prezydium Biura Politycznego PZPR oskarżający Solidarnosc o próby wywołania zamieszek pod pretekstem pierwszomajowych manifestacji i ostrzegający, że władze mogą przeszkodzić bojkotowi oficjalnych uroczystości pierwszomajowych i niezależnym obchodom

SZANTAŻUJĄ

WIZYTĄ PAPIEŻA

Władze szantażują Polaków wizytą Papieża, oświadcza, że niezależne obchody 1 maja mogą przeszkodzić wizycie

Wałęsa stwierdził, że organizatorzy niezależnych obchodów majowych nie chcą doprowadzić do żadnych rozruchów, powiedział "Nie chcemy nikogo bić, ponieważ naszym celem nie jest bicie" Powiedział też, że święto robotnicze spędzi razem z robotnikami, niezależnie od tego, jakie będą tego konsekwencje

Presja policyjno-propagandowa przed 1 maja narastała w ostatnich dniach Komendant główny MO wydał komunikat, w którym znalazło się stwierdzenie, że władza jest przygotowana do przeciwstawienia się ewentualnym niezależnym wystąpieniom robotniczym

ESKALACJA NACISKU

I ZASTRASZANIA

Propaganda prowadziła eskalację nacisku i zastraszania Posługując się montażami nagranych na taśmę głosów - rzekomo działaczy podziemia, uzyskanych z podsłuchu Służby Bezpieczeństwa, usiłuje się przekonać społeczeństwo, że ocalone przed konfiskatą fundusze Re-

gionu Dolnośląskiego Solidarności są przeznaczone na zagraniczne papierosy i koniaki dla ukrywających się działaczy Powtarza się też oświadczenie rządu i Biura Politycznego oskarżające Solidarnosc Trybuna Ludu oskarżyła Solidarnosc o to, że chce zburzyć porządek społeczny, wywołać awantury uliczne, "postawić Polaka przeciw Polakowi" Władza uprzedza, że MO, ZOMO i SB "będą egzekwować przestrzeganie prawa", ostrzega, że Solidarnosc chce zakłócić obchody 1 maja, żywi zamiar siania niepokojów, wywołania zamieszek, prze do niebezpiecznej konfrontacji

ARESztOWANIE JÓZEFA PINIORA

24 kwietnia PAP podał o aresztowaniu Józefa Piniora, członka podziemnej Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej Solidarności z regionu dolnośląskiego Ostatnio J Pinior i inni członkowie Komisji spotkali się potajemnie z Lechem Wałęsą

Aresztowano Piniora we Wrocławiu Był skarbnikiem Solidarności Dolnego Śląska, na kilka dni przed wprowadzeniem stanu wojennego wycofał z banku 80 milionów złotych należących do związku Władze podały, że w jego mieszkaniu znaleziono "antypanstwowe dokumenty" i dużą sumę pieniędzy, polskich złotych i walut zagranicznych Władze oskarżają go o sprzeniewierzenie pieniędzy związkowych W rzeczywistości, pieniądze były wykorzystywane na prowadzenie działalności związkowej, zgodne z wolą członków

OSKARŻENIE

ONYSZKIEWICZA

J Onyszkiewicz na neoficjalnej uroczystości rocznicy powstania w getcie, na chwilę przed aresztowaniem

16 kwietnia aresztowany został Janusz Onyszkiewicz, były rzecznik Solidarności, pod zarzutem "udziału w działalności struktur podziemnych" w

przygotowaniach do niezależnych obchodów pierwszomajowych Jak poinformowali przyjaciele Onyszkiewicza, 19 kwietnia został on przeniesiony do warszawskiej komendy MO Z tego samego źródła wiadomo, że w czasie rewizji w jego mieszkaniu znaleziono egzemplarze 5-stronicowego tekstu ze wskazówkami dotyczącymi różnych akcji planowanych na 1 maja Aresztowanie Onyszkiewicza odbyło się, jak pisaliśmy w poprzednim numerze, podczas nieoficjalnej uroczystości w 40 rocznicę powstania w warszawskim getcie

ULOTKI W WARSZAWIE

W Warszawie ukazały się ulotki podające szczegóły niezależnych obchodów pierwszomajowych Organizatorzy wzywają do zachowania porządku w czasie obchodów

Wałęsa

wrócił do pracy

w stoczni

Wałęsę przyjęto z powrotem do pracy w stoczni 22 kwietnia W stoczni nie pracował od 1976 roku, kiedy wyrzucono go za udział w strajku Przywrócenie mu pracy w stoczni było jednym z zadań Solidarności w czasie strajku w sierpniu 1980 r Wałęsa miał rozpocząć pracować rano w poniedziałek 25 kwietnia w wydziale transportu Nie było jasne, że otrzyma poprzednią pracę elektryka Po zjawieniu się w pracy został wysłany na badania lekarskie i przeszkolenie bezpieczeństwa i higieny pracy Wałęsa oświadczył, że jest bardzo szczęśliwy i że wreszcie będzie miał kontakt z ludźmi Sądzi, że dano mu pracę, by nie miał wiele czasu na działalność społeczną W stoczni zgotowano mu huczną owację

Kardynał Glemp

ostrzega

robotników

24 kwietnia w Gnieźnie prymas Polski Józef Kardynał Glemp, przemawiając do 20 tys wiernych powiedział, że będzie się starał przyjsc z pomocą przesładowanym członkom związku i że będzie dążył do uwolnienia więźniów politycznych

W Gnieźnie kardynał Glemp ostrzegł też robotników, że udział w niezależnych obchodach pierwszomajowych może być niebezpieczny Tekst kazania wydrukowało paxowskie Słowo Powszechne Kardynał powiedział "Kiedy mają miejsce demonstracje, dochodzi do wydarzeń nie zamierzonych przez organizatorów"

ZENUJĄCE

“OBCHODY”

19 kwietnia, w czasie oficjalnych uroczystości, które władze usiłowały wykorzystać dla celów propagandowych, doszło do incydentu, który poruszył delegatów zagranicznych przybyłych na ceremonię składania wienców w holdzie bohaterom getta Szefer misji PLO - Organizacji Wyzwolenia Palestyny Fuad Yassin pojawił się wśród dyplomatów i złożył też wieniec. Oświadczył następnie "Złożyłem wieniec, bo naród żydowski padł ofiarą nazizmu, a teraz naród palestyński jest ofiarą nowego nazizmu". Zapytany, kim są nowi nazisci powiedział "Syjonisci i Izrael".

Agencja Reutera podała z Jerozolimy, że Izrael odwołał swych delegatów na uroczystości warszawskie, na znak protestu.

21 kwietnia przedstawiciele Światowego Kongresu Żydowskiego oświadczyli, że wycofują się z udziału w dalszych obchodach rocznicy powstania w getcie. Rzecznik Kongresu oświadczył, że delegaci przeżyli w Polsce "tydzień prowokacji i manipulacji" ze strony władz PRL. Decyzję podano do wiadomości na dzień przed wyznaczonym terminem opuszczenia PRL przez delegację.

Część delegacji udała się do Oświęcimia. Tam prezes ZBOWiD-u Włodzimierz Sokorski przeprosił ich za "pewne wydarzenia, które były niewłaściwe". Obecny był rabin Alexander M Schindler z delegacji amerykańskiej, organizator wymiany eksponatów muze-

alnych między USA a Polską, dotyczących historii żydowskiej kultury Schindler oświadczył, że delegacja zmienia decyzję "w świetle nowych wydarzeń".

Mark Friedman, rzecznik Światowego Kongresu Żydowskiego, informując o decyzji oświadczył, że ostatnią kroplą był program telewizyjny z Warszawy, porównujący eksterminację Żydów przez hitlerowców z masakrą Palestyńczyków w Bejrucie i ze zbombardowaniem Hiroshimy przez Amerykanów. Światowy Kongres Żydowski, reprezentujący Żydów z 65 krajów, był największą organizacją żydowską uczestniczącą w oficjalnych obchodach rocznicy getta.

M Friedman powiedział, że na uroczystości przybyło ok 750 osób, podczas gdy władze PRL liczyły na 5 tysięcy. Członkowie delegacji żydowskiej byli poruszeni widokiem wielu zamkniętych cmentarzy żydowskich w Polsce. Niektóre cmentarze zostały zniszczone przez wandalów.

W Warszawie poprzecinano opony samochodu udostępnionego gościowi rabinowi Schindlerowi przez ambasadę amerykańską. Przydzielony mu przez władze PRL strażnik przeproszał i powiedział, że opony poprzecinała inna służba bezpieczeństwa.

Przedstawiciele żydowskiej delegacji spotkali się z gen Jaruzelskim, lecz nie udało się im uzyskać od niego oświadczenia potępiającego antysemityzm którego się spodziewali.

TYDZIEŃ W POLSCE

Zmarł Jerzy Andrzejewski

Zmarł wybitny pisarz polski Jerzy Andrzejewski, w Warszawie 20 kwietnia, na atak serca, w wieku 73 lat. Autor "Popiołu i diamentu" był współzałożycielem KOR u. Pogrzeb

odbył się na warszawskich Powązkach, z udziałem setek przyjaciół i kolegów Andrzejewskiego. Obecny był m.in. przewodniczący Związku Literatów Polskich Jan Józef Szczepański.

Rozwiązali Związek Plastyków

21 kwietnia władze rozwiązały Związek Polskich Artystów Plastyków, karząc w ten sposób

12 tys. jego członków za odmowę odwołania swego poparcia dla Solidarności.

Anna Walentynowicz

zdjęcie historyczne

Anna Walentynowicz wystąpiła z apelem o międzynarodową pomoc w staraniach o uwolnienie więzionych członków Solidarności i członków KOR-u.

Solidarności

BIULETYN INFORMACYJNY

Domagamy się powszechnej amnestii

LIST OTWARTY

do społeczeństwa w sprawie przyjętego przez władze PRL rozwiązania w przedmiocie ułaskawień

Zostaliśmy skazani za występowanie w obronie podstawowych praw i wolności ludzkich.

Wiemy, że jednym z podstawowych zadań społecznych pod adresem władzy jest zadanie powszechnej amnestii dla więźniów politycznych, że większość społeczeństwa konsekwentnie walczy o nasze uwolnienie.

13 grudnia Przewodniczący Rady Państwa PRL, na forum Sejmu, przedstawił zamierzenia władz w przedmiocie indywidualnych ułaskawień osób skazanych na podstawie dekretu z dnia 12 grudnia 1981r o stanie wojennym, oraz na podstawie niektórych przepisów kodeksu karnego. Ułaskawieniu podlegać może jedynie część skazanych, przy czym koniecznym warunkiem formalnym do rozpoczęcia postępowania ułaskawieniowego, jest

amsterdam bremen bruxelles london new york paris roma stockholm-toronto zurich

wystąpienie z odpowiednim wnioskiem do Rady Państwa przez zainteresowanego, jego rodzinę, pełnomocnika, władzę przez kolektyw pracowniczy lub organizację społeczną. Jednym z dodatkowych wymogów wymienionych przez Przewodniczącego Rady Państwa, ma być wyrażenie skruchy przez skazanego.

Przyjęte przez władze PRL rozwiązanie w przedmiocie ułaskawień uważamy za nie odpowiadające potrzebom i oczekiwaniom społecznym, a przy tym niemoralne.

Od wielu miesięcy domagamy się od władz uwolnienia więźniów politycznych oraz przyznania odrębnego statusu tej kategorii więzionym. Wielokrotnie zwracaliśmy się w tej sprawie do Sejmu PRL oraz do Ministra Sprawiedliwości, nie otrzymując zaś odpowiedzi, przeprowadzaliśmy głodówki protestacyjne. Władzom nie dosyć tego, że zostaliśmy niesłusznie skazani i pozbawieni wolności. Zmierzają ponadto do naszego upokorzenia. Tęgo rodzaju postępowanie władz nie ma nic wspólnego z rzeczywistym porozumieniem, ponadto jest głęboko sprzeczne z prawdziwie polską kulturą polityczną i prawną.

Pragniemy zwrócić uwagę społeczeństwa na fakt, że najwyższe organa władzy PRL zawieszając stan wojenny i uchylając moc obowiązującą przepisów art art 46-48 Dekretu z dnia 12 grudnia 1981r o stanie wojennym jednocześnie uchwały, że kary orzeczone na podstawie tych przepisów podlegają wykonaniu. Stanowi to rażące naruszenie pod-

stawowych zasad współczesnego prawa cywilizowanych narodów oraz postanowień Międzynarodowego Paktu Praw Politycznych i Obywatelskich, ratyfikowanego przez Radę Państwa PRL 3 marca 1977r.

Nie pozwujemy na bohaterów. Nie kierujemy się emocjami. Rzeczywistość oceniamy spokojnie i bez złudzeń. Uznajemy potrzebę dialogu. Uważamy jednak, że jednym z podstawowych warunków społecznego dialogu jest naprawienie przez władze wyrządzonych krzywd w sposób nie naruszający czyjejkolwiek honoru i godności.

Domagamy się powszechnej amnestii dla wszystkich więźniów politycznych w Polsce, skazanych zarówno z dekretu o stanie wojennym jak i z kodeksu karnego.

- Do wiadomości
1 Przewodniczący Rady Państwa PRL
2 Marszałek Sejmu PRL
3 Prymas Polski
4 Lech Wałęsa

Następuje 67 podpisów skazanych
Reprodukujemy pierwsze z nich

Imię	Nazwisko	Miasto	Sąd starający
Antoni	Grabarczyk	71-45	Sąd Mar. Woj. w Gdyni
Wojciech	Sipka	31-42	Sąd Pow. Okr. Woj. w Rydułtowie
Mieczysław	Ciszkowski	31-42	Sąd Mar. Woj. w Gdyni
Mewa	Doroszewicz	42-53	Sąd Mar. Woj. w Gdyni
Włodzisław	Kucinski	42-53	Sąd Mar. Woj. w Gdyni
Janusz	Gawryniak	31-42	Sąd Mar. Woj. w Gdyni
Jerzy	Łęski	35-13	Sąd Mar. Woj. w Gdyni
Edward	Arkusiewicz	2-14	Sąd Pow. Okr. Woj. w Rydułtowie
Benedykt	Jewonowski	3-14	Sąd Pow. Okr. Woj. w Rydułtowie
Ferdynand	Tomaszewski	3-14	"

JARUZELCZYK W KANADZIE

protestujących robotników, za czystki na wyższych uczelniach, za prześladowanie wielu polskich profesorów i studentów

● Wiatr zawsze był przeciwnikiem Solidarności

● Zaangażowanie go na wykłady w Kanadzie sugeruje milczącą aprobatę dla reżimu Jaruzelskiego, jest aktem uprąwomocnienia tego narzuconego się reżimu

● Wiatr jest przede wszystkim członkiem partyjnego aparatu przemocy a nie stojącym na uboczu obserwatorem wydarzeń analizującym je w sposób uczciwy, obiektywny Jego rola propagandysty reżimu jest nie do pogodzenia z rolą uczonego, wymagającą niezależności myślenia i obiektywizmu

● Wiatr nie jest wybitnym uczyonym - politologiem, lecz partyjną miernotą Milcząco przyznają to ci, którzy go zaangażowali na letnie wykłady, oferując mu tylko prowadzenie kursów wstępnych, na poziomie wyższych lat szkoły średniej, a nie na przykład prowadzenie seminarium doktoranckiego

● W Kanadzie jest wielu bezrobotnych lub częściowo tylko zatrudnionych socjologów, którzy z powodzeniem mogliby prowadzić kursy - za pieniądze kanadyjskich podatników - powierzone Wiatrowi

● Zaangażowanie Wiatra jest aktem naruszającym solidarność ludzi nauki, aktem odcięcia się kanadyjskich profesorów od losu uczonych prześladowanych w Polsce przez Jaruzelskiego z pomocą ludzi takich jak Wiatr Wśród prześladowanych znajdują się m.in. matematycy Marian Srebrny, Ryszard Rubinsztajn, Bolesław Gleichgewicht, Ryszard Herczynski, krytyk literacki Aleksander Małachowski, historycy Jerzy Holst, Karol Modzelewski, Adam Michnik, a także sekretarz polskiego PEN Clubu Władysław Bartoszewski

Wśród protestujących przeciw importowaniu Wiatra za kanadyjskie dewizy pochodzące z pieniędzy podatników znajdują się m.in. grupa studiowania Solidarności Uniwersytetu British Columbia (*The University Solidarity Study Group*), Rada Studentów Uniw British Columbia (*The Students' Council of UBC*), prof W J Stankiewicz z wydziału nauk politycznych UBC, prof Bogdan Czaykowski, kierownik wydziału slawistyki UBC, doktoranci Bill Tieleman, Ian Higgins, studentka Krystyna Endelman, a także pani E Nestorowicz, prezeska miejscowego Kongresu Polonu Kanadyjskiej

W liście do jednej z kanadyjskich redakcji p Nestorowicz napisała

"Społeczność polsko-kanadyjska przyłącza swój głos do protestów przeciw zaangażowaniu dr J, Wiatra przez UBC Przyjęcie go jest obrazą kanadyjskiej demokracji i powinno zostać natychmiast wycofane Nie mielibyśmy nic przeciwko temu, gdyby dr Wiatr został sprowadzony przez partię komunistyczną lub podobną grupę Angażowanie dr Wiatra w imieniu kanadyjskich podatników implikuje uznanie i aprobatę dla obecnego rządu w Polsce"

Wielu studentów UBC podpisuje petycję do władz UBC o odwołanie zajęć Wiatra i zapowiada bojkot i pikietowanie tych zajęć, gdyby doszło do przyjazdu Wiatra

Obrońcy przyjęcia Wiatra powołują się na zasadę wolności akademickiej i autonomii uniwersyteckiej i podkreślają, że jedynie kwalifikacje zawodowe a nie polityczne poglądy i inne aspekty życia prywatnego wykładowcy powinny decydować o przyjmowaniu go do pracy Dziennik miejscowy *The Province* 27 marca opublikował komentarz redakcyjny *"Let the man speak"*, w imię wolności słowa popierający zaangażowanie Wiatra

K Collins, student UBC, wystąpił w piśmie studenckim UBC *The Ubysses* za zaangażowaniem Wiatra, powołując się m.in na zasadę wolności debata-

Srodowisko polonijne na zachodnim wybrzeżu Kanady za pośrednictwem Echa Tygodnia zwraca się do Polaków w Kanadzie i do polskich organizacji o poparcie akcji zmierzającej do zablokowania przyjazdu Wiatra w roli wykładowcy

Jerzy J Wiatr

Kierownik wydziału nauk politycznych UBC David Elkins, który zaangażował Wiatra, oświadczył prasie, że jest to decyzja nieodwołalna Powiedział m.in *"Prawdą jest, że (Wiatr) jest w pewnym stopniu powiązany z rządem w Polsce, lecz nie widzę, aby to był problem Nie chcemy wykluczyć ludzi, którzy są doradcami swych rządów"* Dr Elkin powiedział, że Wiatr będzie wykladał te same przedmioty co przed dwoma laty i że jest mało prawdopodobne, by zajmował się w nich Polską lub Solidarnością Dodał *"mielismy telefony od niektórych członków polskiej społeczności informujące, że jako dyrektor Instytutu Marksizmu-Leninizmu jest on powiązany z*

rządem (Lecz) główne stanowisko, które zajmuje to praca w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego" Powiedział też *"Być może studenci dowiedzą się o jego zajęciach i wciągną go w debatę na temat jego kraju i Solidarności Mielibyśmy wtedy interesujące debaty"*

Jak podał Shaffin Shariff, reporter *The Ubysses*, gazety studenckiej UBC, rzecznik kanadyjskiego ministerstwa spraw wewnętrznych (które wydaje obcokrajowcom wiza zezwalająca na wjazd do Kanady) oświadczył, że decyzja odwołania przyjazdu Wiatra musiałaby zostać podjęta przez uniwersytet Powiedział, że Kanada odwołała wszystkie oficjalne programy wymiany kulturalnej i uniwersyteckiej z PRL, lecz wiza Wiatra należy do sfery prywatnej

Niepokoi fakt, że według otrzymanych przez nas informacji, anonimowa grupa w prowincji British Columbia podpisująca się *"Sprawiedliwi"*, grozi zamachem na Wiatra

P S Serdecznie dziękujemy pani Stasi Matczyńskiej - Kierownikowi - Redaktorowi Polskiego Programu Radiowego w Vancouver, za nadesłanie nam szeregu materiałów dotyczących sprawy Wiatra.

A oto przykłady radosnej twórczości prof. Wiatra, zacerpnięte z "Pięciu esejów o Polsce współczesnej" wydanych w 1979 r. w Warszawie. Współczujemy studentom...

... ukształtowanie się cech nowoczesnego, zamożnego i światłego społeczeństwa socjalistycznego Dla jednostki, dla przeciętnego Polaka, przemiany te oznaczały poprawę losu osobistego — tak w sensie warunków materialnych, jak i dostępu do oświaty i kultury, możliwości awansu zawodowego, zapewnienia warunków życiowych dla siebie i rodziny, wreszcie stworzenia warunków życia w godności, bez groźby bezrobocia, bez upokarzającej zależności od moźnych i bogatych

... strukturę społeczną Polski powojennej rozpatrywać należy jako znajdującą się w procesie przemian Nie jest to jeszcze taka struktura, która stanowiłaby odpowiednik marksistowskiego ideału społeczeństwa socjalistycznego, a tym mniej komunistycznego, lecz struktura okresu przejściowego Nie ma w niej w zasadzie klas wyzyskujących.

Istotnym elementem przemian, jakie zaszły i zachodzą w życiu klasy robotniczej, jest jej aktywizacja społeczna i polityczna Robotnicy biorą licznie udział w życiu politycznym, stanowiąc podstawową kategorię społeczną wśród członków PZPR...

W sytuacji klasy robotniczej zaszły zmiany szczególnie głębokie, związane z przodującym miejscem, jakie klasa ta zajmuje w całym życiu narodu To z jej szeregów w wielkim stopniu rekrutuje się kadra polityczna kraju, we wszystkich zaś dziedzinach życia społecznego pośredni lub bezpośredni udział klasy robotniczej jest wyraźny

... w rozwoju Polski Ludowej znalazł wyraz związek interesu jednostki i interesu narodu Wzrost siły Polski, wzrost potencjału gospodarczego i kulturalnego narodu polskiego to zarazem przesłanki tego, by ogółowi Polaków żyło się lepiej, dostatniej, w sposób bardziej godny człowieka

Zmiany te przyniosło budownictwo socjalizmu i właśnie z dalszym rozwojem i doskonaleniem systemu socjalistycznego w Polsce wiąże wiarę w to, że lata następne przyniosą dalszy awans zbiorowy i indywidualny Polaków

CREDIT UNION ŚW.STANISŁAWA I ŚW.KAZIMIERZA

oferuje swoim członkom w szerokim asortymencie

POŻYCZKI

na wyjątkowo dogodnych warunkach

HIPOTEKI

ZAMKNIĘTE 11 1/4%

O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU 11%

OTWARTE 12 1/2%

Wszystkie ubezpieczone na życie do sumy \$30,000 00, bez dodatkowych kosztów

POŻYCZKI

PERSONALNE 14%

Ubezpieczone do \$10,000 00

CIĄGLY KREDYT 14%

Pragniesz mieć dom, domek letniskowy samochód, jacht, nowe meble, wyjechać nawycieczkę zagraniczną, a nie masz odłożonej gotówki

SKORZYSTAJ Z NASZEJ OFERTY

Koszt najniższy z możliwych Porównaj z ofertami innych, a przekonasz się, że najtaniej jest w twojej Credit Union

220 Roncesvalles Ave, 2987 Bloor St W, 12 Denison Ave,
Tel 537-2181 Tel 236-1225 Tel 863-0996

POŻYCZKI

PARAMUSZKI

Nie mogę dziś dokładnie określić ile razy czytałem 110 stronicową pracę (o wymiarach średniej wielkości notesa) socjologa Jana Szczepańskiego pt "Rozważania o Rzeczypospolitej" W każdym bądź razie, jeśli nie dwa względnie trzy razy, to więcej niż pewne, że wielokrotnie ją wertowałem Stronicami Paragrafami Podkreśleniami tych cytat do których można się w przyszłości odnieść

Już na samym wstępie Szczepański powiada, że "postępowania ludzi nie tłumaczą prawa logiki, lecz psychologia społeczna, gdyż w życiu społecznym, w oddziaływaniu na bliźnich i reakcjach na ich zachowanie ludzie rzadko kierują się logiką"

W swej dalszej analizie poszukiwania przyczyn, dla których naród polski ustawił się w pozycji anormalności polityczno-społecznej, wysuwa pięć istotnych hipotez tłumaczących zaistniały stan rzeczy

primo - powiada - warunki historyczne doprowadziły do zachwiania równowagi psychicznej naszego narodu

secundo - uległy rozkładowi więzi nieformalne integrujące społeczeństwo

tertio - organizacja formalna (system instytucji i organizacji) nie spełnia swej roli

quarto - struktura władzy jest niewłaściwa

quinto - wskutek tego historycznie ukształtowane ujemne cechy polskiego charakteru narodowego dochodzą coraz bardziej do głosu

Przyczyny "zachwiania równowagi psychicznej" Szczepański dostrzega w codziennej frustracji człowieka bezbronnego, który właśnie pod wpływem nienawiści, intryg, rozpuszczania złośliwych plotek kopania dołek pod innymi, anonimowości, regresji i fiksacji

Ochodząc jednak od płaszczyzny czysto polskiej i dotyczącej anormalności w życiu polskiego społeczeństwa, pozwalam sobie zasugerować, że w pewnym zawężonym sensie podobne objawy dostrzec można w pierwszych fazach pobytu na nowej ziemi (przeplacowanego z własnej) nowego emigranta

Nowa ziemia bowiem jest w pewnych niejasnych i niezbyt sprecyzowanych terminach nieomal ziemią księżycową Ustalone wcześniej porządek życia zostaje zastąpiony nowym Dawne wartości, kryteria, pojęcia, wzorce, ideały należy wymienić na inne Często nie do przyjęcia

W dyscyplinie wnętrza wkłada się chaos Emigrant spotyka się z zawodem Rozczarowaniem Odmiennym zrozumieniem moralności Innym systemem pracy, modelem ekonomiczno-gospodarczym, wykładnikami postępowania, brakiem szeregu pojęć etycznych wśród których - dla przykładu - znaczenie "słowa honoru" może wcale nie istnieć

Dawne procesy myślowe, które emigrant mógł uważać za naturalne, są kontrowane, a z biegiem czasu zastąpione przez nowy komplet wartości Tak materialnych jak duchowych

Nim jednak do tego dojdzie "ziemia księżycowa" nie jest ziemią normalną

W każdej anormalności - powiada Szczepański - kształtuje się frustracja A z nią plotki, anonimowość, intrygi

Ciekaw jestem opinii czytelników "Echa" w tej sprawie Jest nim bowiem w większości nowoprzyjezdny który w tej czy innej formie mógł doświadczyć dezorientacji przesuując się z orbity odmiennego światopoglądu, w realia, czy specyfikę niekończącej się rzeczywistości

Czy naprawdę wehikułom transplantacji, transpozycji, względnie translokacji towarzyszyć muszą błyski, jakie - znów Szczepański - nazywa "ujemną cechą charakteru narodowego"

*****

Zainteresowanym, ale tylko i wyłącznie zainteresowanym, polecam doskonałą pracę prof dr Ryszarda Szawłowskiego z londyńskiego Uniwersytetu na Obczyźnie (PUNO) zatytułowaną "Prawa człowieka, a Polska" Dostrzegłem ją przypadkowo na półce księgarni "Głosu Polskiego" Sięgnąłem po nią nieomal instynktownie Tak mało prac o podobnej treści wydaje się na emigracji Wydawałoby się, żeśmy się sami wymanewrowali z problematyki tak istotnej i tak ważnej dla polskiego narodu - w chwili zaborczych gwałtów - jakie ten naród jeszcze niżej spychają po uspokojone sumienie zachodniego świata

A tymczasem sam autor zaznacza już na wstępie, że "szeroko pojęte prawa człowieka, ich optymalna realizacja i ochrona są jednym z najważniejszych problemów współczesnego świata"

Należy - dodaje - "walkę o prawa człowieka stawiać obok takich kapitalnych problemów dzisiejszego świata jak np wysiłków w zakresie zakazu broni masowego niszczenia, czy prób opanowania "eksplozji urodzin" w krajach trzeciego świata"

Tematycznie, całość dzieli się na dwie części, monograficzną i dokumentarną Wśród części dokumentarnej autor publikuje w załącznikach polską Konstytucję marcową z roku 1921 zaznaczając, że było to najbardziej liberalna konstytucja w dziejach Polski, fragmenty z konstytucji hiszpańskiej z 1978 r., Pow-

szechną Deklarację Praw Człowieka, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, szereg Rezolucji ONZ itd

Ciekawą notatkę znalazłem na stronie 109 powyższej publikacji w której prof dr Szawłowski powiada, - "Jednocześnie trzeba (cytuje dosłownie) wspomnieć o szkodliwych dla sprawy praw człowieka w Polsce wyskokach A Bromke z Kanady, który przed podkomisją Izby Gmin w Ottawie w lipcu 1980 formułował m.in. takie złote myśli, - "Naszym pierwszym obowiązkiem wobec ludzkości jest zredukowanie niebezpieczeństw wojny jądrowej Déteinte zajmuje miejsce przed wolnościami osobistymi "

Dla każdego - powiada Szawłowski - kto trochę lepiej zna te sprawy jest widoczne, że - obiektywnie - jest to linia reprezentowana przez państwa komunistyczne ( ) "taką postawę - dodaje autor - Bromke łączył z następującą pobożną nadzieją, "wątpię, czy prawa człowieka będą jedną z ważniejszych spraw w Madrycie i mam nadzieję, że nasza (tj. kanadyjska) delegacja nie będzie z niej robić jednej z ważniejszych spraw"

Wspominamy o tych wypowiedziach głównie dlatego - pisze Szawłowski - ponieważ ich autor w tych samych zeznaniach chwali się jak to miał długą rozmowę z kardynałem Wyszyńskim i wieloma ludźmi w Polsce - należałoby więc ich uświadomić co do jego działalności w Kanadzie - dodaje

No to "agitten cześć" bo więcej miejsca na łzy nie znajduje Książkę natomiast nadal polecam

*****

Nie chciałbym przedłużać "faramuszkowych" rozmów Ale wprost nie wypada nie wzmiankować ostatniego wernisażu prac artysty malarza Eugeniusza Chruscickiego Otwartego oficjalnie przez p. Edwarda Dzeduszyckiego W dolnej sali budynku "Credit Union" w Toronto przy Roncesvalles

Mistrz Chruscicki jest pod wielu względami osobą wyjątkową Pokażcie mi bowiem Kochani takiego artystę malarza, który zdolny jest odprowadzić większość swego uduchowionego czasu na temat bliskiego sercu Polaka To jest okresów batalistycznej chwały i glori polskiego oręża

Być może w wypowiedzi takowej można się doszukiwać próżności, czy pogrobowych tendencji oparcia się o wieko Z drugiej strony natomiast powinno się pamiętać, że historia leży na cmentarzach wielu narodów I jeśli się pragnie o niej pamiętać to nie wypada nic innego czynić, lecz do niej nawracać Z prostej uczciwości, że żyła Że nim w proch się rozpadła, tworzyli ją praojcowie Którym odrobina hołdu wyraznie się należy

Tak właśnie postępuje Chruscicki Składa hołd Wykorzystując swój wrodzony talent i zdolności malarza

Szkoda jedynie, że wśród bogatszych patronów sztuki nie potrafią znaleźć się tacy, którzy zdolni są dostrzec gołoci ścian niejednego domu Polonu

Obrazy Chruscickiego winny zdobyć wnętrza tych domów Miast wycinanek groszowych i brudnych, obstrzonych fotografii Z twarzą "jubilat" wyprutej z mauzoleum Wiszącego nad zakrętem skrzypiących schodów

Bohdan Ejbiak

List o Polsce

Jechałam do Wrocławia przez Warszawę, tak mi wyszło, samochodem Kontrolowano mnie do Warszawy od Swinoujścia 12 razy Na drodze jest znak 70, potem 50, 30, potem stop-kontrola MO Wóz ze szwedzką rejestracją - kontrola tym ostrzejsza, kazali opowiadać skąd, dokąd, co mam ze sobą, pokazywać bagażnik, pytali, co mówią o Polsce na Zachodzie Ja - że nie interesuję się polityką, że jadę odwiedzić rodzinę, że wiozę im rzeczy Początkowo się denerwowałam, potem przywykłam Drogi dziurawe, strach jechać

Czołgi sprawiają straszne wrażenie Dzieci po wsiach - żal patrzeć Dwa razy dzieci oblepiły mi samochód, dawałam im pomarańcze i czułam się, jak ktoś z księżycy Taki dławący żal, świadomość, że moje dziecko wpiernicza śliweczki na kilogramy, winogronka na okrągło, a one? Jak zwierzątko Obdarłe, brudne Pytanie skąd panu to ma? Chciałoby się im wszystkim wszystko dać, ale jak, znowu trzeba myśleć o swoim czubku nosa, o swojej rodzinie, bo wszystkim pomóc się nie da, sam wiesz, jak się żyje w tym zachodnim rajku

Polska ciągle protestuje Ci, którzy stworzyli ten reżim wiedzą, że WSZYSCY są przeciw, choć zastraszeni i zameczeni Każdego 13 młodzież w szkołach średnich milczy na przerwach, wyobraź sobie, jakie to wrażenie, absolutna cisza

Wszyscy ludzie jakoś protestują, na przykład któregoś dnia wychodzą z fabryki wszyscy w czapkach z daszkami do tyłu, tego im nie można zabronić, a pokazują, że są razem

Dwóch z moich przyjaciół siedzi, jeden internowany w nocy 13 grudnia, drugi za kolportaż nielegalnych pism, ten ma już wyrok 3 lata Student, ma 20 lat Już po 13 grudnia we Wrocławiu zamknęli 700 osób Licz, ile jest miast w Polsce i jak się ma ta liczba do podawanej oficjalnie liczby ludzi aresztowanych

Coraz mniej w Polakach optymizmu, ale kawałów jeszcze krąży dużo, np co to jest MO? Mogą Obić! ORMO? Oni Również Mogą Obić! ZOMO? Zwłaszcza Oni Mogą Obić! Na ścianie w Rynku był niedawno napis Q TASS Jaki jest najniższy stopień oficerski w Polsce? Spiker telewizyjny!

Nie przywoziłam z Polski żadnych ulotek, choć tego dużo, bo po prostu zabrali dziewczynie za to paszport konsularny i się bałam

Ewa

Stefan Kisielewski - **PODRÓŻ W CZASIE** - Wyd Instytut Literacki (Tom 363 Biblioteki "KULTURY"), Paryż 1982

Stefana Kisielewskiego nie ma potrzeby przedstawiać. Czytelnik paryskiej "Kultury" zna jego artykuły drukowane tam od wielu lat. Są i tacy, którzy pamiętają jego artykuły w krakowskim "Tygodniku Powszechnym". Kisielewski jest także znanym powieściopisarzem, szczególnie wysoko cenionym za powieści, które w latach siedemdziesiątych ukazały się pod pseudonimem "Tomasz Stalinski" w paryskim Instytucie Literackim. Należał do pisarzy, których czytelnik lubi i ma do nich zaufanie. Piszę to w czasie przeszłym, bo jego elaborat o okresie po-Solidarnościowym wydrukowany w styczniowo-lutowym numerze "Kultury" z br wzbudził wiele zastrzeżeń.

Na razie zajmijmy się oceną książki ostatnio wydanej. Jest to książka słaba, chyba pisana w pośpiechu, książka, która gdyby nie nosiła nazwiska poważnego pisarza, byłaby w ogóle niegodna recenzji.

Kryminały szpiegowskie były i są zawsze w modzie i jeśli są dobrze napisane zyskują wysokie oceny. Ale schemat ostatniej powieści Kisielewskiego jest tak żenująco prosty, że powstaje pytanie, co skłoniło autora do jej wydania.

Oto kilka węzłowych punktów "Podróży w czasie".

- Dolenc, były żołnierz AK po 25 latach nieobecności w kraju zostaje wysłany przez pracownika Pentagonu (nb też polskiego pochodzenia) do Warszawy z poleceniem utworzenia przyczółka szpiegowskiego, którego zadaniem będzie informowanie strony amerykańskiej, jak Polacy są powiązani z "tamnymi" (domyślnie Ruskimi).

- Dolenc odwiedza swoich AKowskich kolegów i koleżanki, spi z hotelową dziewczyną Mariolą, która poza służbą dla UB jest córką pierwszego wiceministra MON-u. Ale Mariola ma dosyć Polski, chce wyjść za Amerykanina. Na przeszkodzie staje sprawne UB, które zatrzymuje Mariolę w kraju.

- Dolenc, choć bohater z czasów AK, daje się prowadzić za nos inteligentnym pracownikom UB, od których dostaje łanie (rozbita szczęka).

- Akcja kończy się nauką od ambasadora USA w Warszawie, który usuwa bohatera z Polski, żeby nie drażnić władz Polski Ludowej.

- Dolenc przegrany i postuszony wsiada do samolotu, który go zawiezie z powrotem do USA. Warto powtórzyć za Kisielewskim - autorem następujące rozumowanie ambasadora USA w Warszawie.

"Rząd pana Gierka jest rządem liberalnym. On chce tu zbudować trwałą dobrobyt. Współpraca ekonomiczna z zachodem automatycznie rozluźnia zależności od Mo-

stopniowego wyswobodzenia krajów Europy Wschodniej. Nie ma drogi innej, przecież na żadną wojnę nikt nie liczy, zwłaszcza w epoce atomowej" (str 115).

Czyje to słowa? amerykańskiego ambasadora, czy Stefana Kisielewskiego, który wracając do kraju uważał, że należy "na wszelki stuczaj" przywieźć ze sobą "błagonadiozne cadeau". Powieść Kisielewskiego jest upstrzona podsłuchami telefonicznymi, środkami nasennymi, specjalnym pokojem dla ubowców, sex-zdjęciami Marioli i Dolenc w łóżku i innym sztafagem z kryminalów szpiegowskich. Dobry język i znajomość atmosfery warszawskiej nie ratują tej książki.

Oczywiście każdy autor może sobie odpocząć od poważnej roboty i "machnąć" na boku kawalek fuchy. Ale wtedy powinien przybrać pseudonim (np Joe Alexa) i wydać ją w kraju.

Alice Parizeau - **LES LILAS FLEURISSENT A VARSOVIE** - Wydawnictwo Pierre Tisseyre - Montreal (1981/1982) - str 400

Książka pani Parizeau, wydana w języku francuskim w Kanadzie wymaga wyczerpującej recenzji, która ukaze się w jednym z następnych numerów "Echa". Na razie podajemy tłumaczenie "słowa wydawcy" umieszczonego na białoczerwonej okładce książki p Parizeau pt "Bzy kwitną w Warszawie".

- Poprzez życie trzech kobiet i mężczyzn, którzy je kochają, pokazana jest Polska od Bieruta do Kani, od Stalina do Breżniewa, od dezinformacji do wybuchu i powstania "Solidarności".

- Życie codzienne toczy się od 1945 do 1980 roku, łańcuch nędzy, walki o wolność i zacieklej opozycji wobec imperializmu sowieckiego. To jest długie preludium do aktualnych wydarzeń, które są mało znane albo całkiem zignorowane na Zachodzie.

- Ta fascynująca, pasjonująca powieść jest historią miłości i solidarności ludzi, którym nigdy nie brak odwagi i nadziei.

Książkę tę przeczytaliśmy, jest rzeczywiście fascynująca i wzruszająca, szczególnie dla tych, którzy byli świadkami wielu wydarzeń opisanych przez autorkę. Nareszcie dobra polska książka (i to w języku francuskim) dla czytelników dobrej woli, nie zadowolonych lewicowoscią.

P S Omówione książki można znaleźć na półkach bibliotecznym w Toronto Public Libraries.

UNIWERSYTET OTTAWSKI POSZUKUJE

WYKŁADOWCY JĘZYKA I LITERATURY POLSKIEJ

Polski Instytut Naukowy w Kanadzie, Oddział Ottawa, podaje do wiadomości, że Uniwersytet Ottawski ogłosił konkurs na stanowisko (Assistant Professor) Specjalisty Studiów Sławistycznych (Polski/Rosyjski) w Departamencie Języków i Literatur Nowożytnych zwolnione ze śmiercią s p prof Tadeusza Krukowskiego. Wymagany jest doktorat (Ph D), publikacje i znajomość Polskiego i Rosyjskiego. Obowiązki obejmują wykłady języka, literatury i kultury zarówno na poziomie studiów podstawowych (undergraduate) i specjalistycznych (graduate). Uposażenie jest zależne od kwalifikacji i doświadczenia. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci dwujęzyczni (francuski i angielski), obywatele i emigranci kanadyjscy.

Zgłoszenia kandydatów, z Curriculum Vitae i nazwiskami trzech referentów, kierować można do dnia 30 kwietnia pod adresem

Dr Henry W Sullivan
Chairman

Department of Modern Languages and Literatures
University of Ottawa
Ottawa, Ont, K1N 6N5

Nasz serwis gwarantuje zadowolenie nadawcom i odbiorcom
Jedyna firma posiadająca kanadyjski serwis w Polsce

TransCanPol

PACZKI DO POLSKI

Terminy dostaw morskich do 8 tygodni

lotniczych do 3 tygodni

(w szczególnych przypadkach dostawa do 5 dni)

★ paczki są dostarczane do domu odbiorcy bez względu na miejsce zamieszkania

★ Odbiorca nie ponosi żadnych opłat za doręczenie

★ Wysyłający otrzymuje potwierdzenie odbioru podpisane przez odbiorcę w Polsce

★ Wszystkie przesyłki ubezpieczone

Wysyłamy

■ Paczki własne klientów bez ograniczeń wagi i wymiarów

■ Paczki standardowe i do wyboru z naszych magazynów w Toronto, Chicago, Warszawie

■ Przekazy pieniężne

■ Sprzęt gospodarstwa domowego.

SZYBKO — TANIO — SOLIDNIE

UWAGA: POSIADAMY NA SKŁADZIE DUŻY WYBÓR TOWARÓW
PO ATRAKCYJNYCH CENACH
ODBIERAMY BEZPŁATNIE PACZKI Z DOMU - METRO TORONTO

Centrala 393 Roncesvalles Ave TORONTO ONT M6R 2N1 tel 535-9944

SZCZEGÓLOWYCH INFORMACJI UDZIELAJA BIURA TERENOWE I DEALERZY

ONTARIO

"ARA"
Mississauga
3635 Cawthra Rd
tel 276-3902

KENT KITCHEN

1231 Dufferin Ave
Wallaceburg Ont
tel (519) 627-1017

WELLAND TRAVEL SERVICE

79 East Main Str
WELLAND, ONT
tel (416) 732-4466

JAN REINERT

301 Beatrice
WELLAND ONT
tel 723-4568
odbiór paczek z domu

ZBIGNIEW RACZYNSKI

45 Grenoble Rd Apt 2406
Don Mills - TORONTO
tel 456-6757

BARTON CENTER

774 Barton E
HAMILTON ONT
tel 549-8652

WELLINGTON DELI

623 Upper Wellington
HAMILTON ONT
tel 385-9730

HELEN'S DELICATESSEN

50 James Str
St CATHERINES ONT
tel 685-0452

OSHAWA MEAT PRODUCTS

1818 Dundas St E
WHITBY ONT
tel 725-5821

EUROPEAN FOODS & RESTAURANT

399 St Clair
CHATHAM ONT
tel 351-4435

CZESŁAW JEDLIŃSKI

1332 - Hall St
WINDSOR ONT
tel 254-4035

CUNNINGHAM'S

INTERNATIONAL

DELICATESSEN

596 Plains Road East
Burlington Ont
tel (416) 637-6488

QUEBEC

VOYAGES BATORY TRAVEL

1598 boul Saint-Laurent
Montreal
tel 845-2108

MARCHE W & S MEAT MARKET REG'D

2657 Rouen St
Montreal
tel 526-0991

ALBERTA

POLONEZ TRAVEL AGENCY Ltd

10154-103 Street
EDMONTON Alta
tel (403) 424-0521

INTERLOT TRAVEL Ltd

10856-97 Street
EDMONTON Alta
tel (403) 424-1648

B&C GROCERIES Ltd

10570 96 Street
EDMONTON Alta
tel (403) 424-1732

Betty's EUROPEAN DELICATESSEN

MARKET MALL
SHAGANAPPI Tr N W
CALGARY Alta
tel 286-1077

SPECJALNY PUNKT ODBIORU

PACZEK PRZED POLSKIM KOŚCIOŁEM

KAŻDA NIEDZIELA GODZ 11-12

CALGARY Alta

tel 282-8180

JAVE & CENTRAL St

w godz 10-6

CALGARY Alta

od 31 marca

BRITISH COLUMBIA

"ALAMCO" Ltd

3994 Fraser St N

VANCOUVER B C

tel (604) 434-6444

MANITOBA

PARCEL SERVICE "TEMPO"

358 Selkirk Ave

23-1700 Burrows Ave

WINNIPEG MAN

tel (204) 632-5878

MIRACLE BAKERY

1386 Main St

WINNIPEG MAN

tel (204) 586-6140

"HONEY BEE" BAKERY

284 Selkirk Ave

WINNIPEG MAN

tel (204) 582-4202

SPECJALNA OBSŁUGA - ODBIÓR

PACZEK Z DOMU KLIENTA

WINNIPEG MAN

tel 783-4689, 786-2702

OPOWIADANIE

GRANICA

ANDRZEJ SOSNKOWSKI

Po kilkunastu minutach znaleźliśmy się na wzniesieniu szosy, na którym znajdowały się teraz zupełnie inne samochody. Pojechaliśmy dalej i gdy już zacząłem się niepokoić Bartek wypatrzył białego "Poloneza" z naszą przyczepą w odległości nie większej jak kilkaset metrów od granicy. Musiano przyspieszyć procedurę gdyż kolejka posuwała się do przodu dwa lub trzy razy.

Przeprosiłem Łysawego za zwłokę i doczepiliśmy przyczepę z powrotem do "Malucha".

Około ósmej, gdy zaczęło się robić szarawo, krajanie zaprosili nas na herbatę. Bardzo zdziwił ich nasz zwyczaj picia herbaty z mlekiem. Spróbowali i trzęśli się z obrzydzenia.

-Technikę przekraczania granicy pan znasz? - zwrócił się do mnie Łysawy.

- Tak z widzenia. Podróżowałem trochę z rodzicami. Trzeba mieć wszystkie papiery na podorędziu aby nie drażnić celników.

- A jak się spytają co pan ma do oclenia?

- My właściwie nic nie mamy sprzęt turystyczny i takie tam drobiazgi.

- To już lepiej powiedzieć, że w ogóle nic bo namiot albo magnetofon mogą wam wpisać jako odprawę warunkową i będziecie się z tego musieli wytłumaczyć w drodze powrotnej.

- Aha. Dziękuję za radę. A po drugiej stronie?

- Tam najlepiej strugać wariata i udawać, że się nic nie rozumie albo robić wszystko na opak.

W tym momencie spostrzegłem, że nad szlabanem zabłysło zielone światło co oznaczało, że zostanie wpuszczona następna pięćsetka samochodów. Przygotowaliśmy się do odprawy paszportowej. Po chwili podszedł do nas młodziutki żołnierz z Wojsk Ochrony Pogranicza, który u szyi miał zawieszony pudełko ze stemplami i Czarną Księgą. Poszperał w niej przez chwilę i gdy naszych nazwisk w niej nie znalazł, podbił nasze paszporty i zsalutowawszy poszedł dalej. Odprawa celna, która nastąpiła w kwadrans później również przebiegała sprawnie. Wrednawa celniczka dowiedziawszy się, że celem naszej podróży jest Grecja, z tranzytem przez Turcję wypytała nas wprawdzie natarczywie o sprzęt elektroniczny i domowy, po czym podejrzliwie przeglądła bagażnik, lecz widac nie chciało jej się czekać na rozłożenie przyczepy gdyż machnęła tylko ze zniecierpliwieniem ręką i przepuściła nas. Na koniec rzuciła głową w stronę budynków granicznych sąsiadów, a jej ironiczny uśmiešek mówił: "No jeśli nawet tu wam się upiekło to już oni was tam sprawdzą".

Po chwili znaleźliśmy się na ziemi niczyjej. Dopiero teraz mogłem porównać oba przejścia graniczne. Po naszej stronie budynek miał wygląd poczty gminnej z dobudowanym zadaniem oraz kioskiem "Ruchu" i stoiskiem z kiełbas-

kami z różną Pas neutralny był zabronowany i patrolowali go żołnierze obu stron. Nie zauważyłem jednak żadnych oznak zapalu z ich strony - zadanie było raczej niewdzięczne i nudne gdyż od lat nikt nie próbował zmieniać stron Raju.

Budynek po drugiej stronie był nowoczesnym, betonowym kolosem z gigantycznym hallem, dziesiątkami biur i sześcioma pasami dla pojazdów po obu stronach. W jezdniach mieszczyły się niezgłębione, niewiadomego przeznaczenia kanały. Wieże obserwacyjne były obsadzone przez 24 godziny na dobę. Nawet teraz, gdy było już ciemno wartownicy przeczesywali nadgraniczny teren lornetkami noktowizyjnymi. Zabronowany pas przecinała wąska asfaltowa jezdnia, która po przeciwnej stronie prowadziła przez środek pniącego się bajora. Był to, jak mi powiedziano, basen dezynfekcyjny za pomocą którego władze Sąsiedniego Kraju chciały zabezpieczyć się przed zarazą, którą moglibyśmy ze sobą przywieźć.

Gdy przez dłuższy czas nie otwierano szlabanu po drugiej stronie ludzie zaczęli podchodzić do wartowników i wskazując palcami na bunkier, pytali "co Oni sobie do cholery myśla" Młody kadet był wyraźnie zaszokowany taką bezczelnością i bardziej dla ucieczki przed bluzniercami niż z uprzejmości poszedł do swej budki i zatelefonował do kwatery. Po chwili wrócił i oznajmił, że granica zostaje zamknięta do godziny 9 rano i że mamy się uspokoić i cierpliwie czekać.

Wywołało to huragan protestów. Kobiety zaczęły się drzeć histerycznie. Ludzie byli wściekli i trudno było im się dzwicić. Wpuszczono nas na pas neutralny, a więc nie mogliśmy się wycofać do Polski i teraz kazano nam nocować na szosie przy czym nie zatroszczono się o zapewnienie podstawowych udogodnień.

Ktoś nacisnął klakson i wkrótce ryk zwiłokrotnił się. Po chwili, gdy wieść dotarła na polską stronę, dźwięk został podchwycony przez setki samochodów czekających po tamtej stronie i przetaczał się potężnie nad podzieloną równiną. Kadet, nie wiadomo czy ze strachu, czy z rzeczywistej irytacji wykrzykiwał coś do wzburzonych ludzi z czego poprzez huk dosłyszałem tylko "prawicielstwo" i "polskie buntowszczyki". Aby uczynić hałas jeszcze nieznośniejszym niektórzy kierowcy zaczęli wybijać na klaksonach swe ulubione rytmy i ciągle dotychczas grzmot przeszedł w bezładny, wielotonowy tręł. Nie wywołało to żadnej reakcji. Po jakimś czasie niektórzy, czy to z obawy o akumulatory swych pojazdów, czy też z przekonania, że ich złość trafia w próżnię zaczęli wyłamywać się z protestu i po kilku minutach zapadła

cisza. Z rezygnacją zaczęto przygotowywać się do spędzenia nocy. Kilka osób uformowało deputacje i zwróciło się z prośbą do polskiego komendanta o zezwolenie na przechodzenie pieszo na naszą stronę do ubikacji na co ten, w drodze wyjątku, przystał.

Pomieważ nie wolno było rozbijac namiotów ludzie byli zmuszeni spędzić noc w samochodach, a co hartowniejsi układali się do snu na trawie wtulając się w śpiwory lub koce. Wśród koczujących należeliśmy do najszczęśliwszych. W najlepszej sytuacji była grupka studentów z Krakowa, która podróżowała furgonetką z częścią bagażową przystosowaną na sypialnię. W drodze i tak nie musieli wyszukiwać żadnych specjalnych miejsc na postój toteż w tej chwili nie sprawiło im różnicy czy będą nocować tuż za granicą, czy na niej. Pomstowali jednak równie zawzięcie co inni, a może bardziej gdyż nie musieli martwić się o zapewnienie sobie noclegu.

Nasza przyczepa nie była wprawdzie domkiem samym w sobie - "Maluch" nie uciągnąłby takiego ciężaru ale namiot można było nad nią rozłożyć z łatwością w ciągu kilku minut.

Wystarczyło odchylic klapę, która stawała się podłogą i roz-

łożyć nad nią i nad podwoziem płócienny dach. Zadanie to należało do mnie i Bartka. Podstawiliśmy jeszcze pod koła i ramę nośną wsporniki oraz rozpieliśmy wewnątrz namiot sypialny.

Zjedliśmy naprędce przygotowaną kolację na którą złożył się suchy prowiant i herbata, której użyczyła nam łaskawie małżonka Łysawego.

Z kubkiem gorącej herbaty w rękę wszedłem kilkanaście metrów w głąb zabronowanego pasa i usiadłem na kamiennym słupku granicznym. Widniał na nim bezkoronasty orzeł, a po drugiej stronie litery CCCP, co od dziecka tłumaczono mi jako Cep Cepa Cepem Pogania.

Większość podróżnych zasympiała już. Tylko studenci zebraли trochę chrustu i rozniecili miniaturowe ognisko wokół którego zaczęli śpiewać tęskne pieśni. Jeden z nich, długowłosego brodacza nastroił po długich wysiłkach gitarę i zawtórował im. To rozochociło ich po jakimś czasie i kubki zaczęły krążyć raznej dookoła, a w przerwach między piosenkami dało się słyszeć sarmackie "No to siup w ten głupi dzień", albo "Za tych co na morzu, oprócz Kriegsmarine, Bundesmarine i Baltuckowo Flota".

Brodacz zaintonował senną balladę na co bractwo uspokoi-

ło się, a ja mogłem zebrać myśli. Księżycowa, rozgwieżdżona noc i zawodzenia studentów z jednej strony a rozpięte wokół zasieki drutu kolczastego i groźne wieże strażnicze z drugiej składały się na wyjątkową scenę, która skłaniała do zadumy i refleksji.

Spojrzałem w kierunku bunkra Światła w gabinetach nie pogasły jeszcze, mrugały, gasły i zapalały się co świadczyło, że w środku pracowano jeszcze. Dodatkowym świadectwem ludzkiej aktywności była iluminacja, którą ktoś włączył o zmierzchu. Na szczycie budynku kąpało się w świetle reflektorów olbrzymie rusztowanie podtrzymujące planszę z mieniącym się purpurą hasłem, które witało wszystkich przekraczających granicę. Jurni kołchoznicy o herculesowych kształtach i bezmyślnie rozanielone dziewoje trzymali się za ręce i uwijali się w plasach wokół kilku mizernych snopków pszenicy, a stojący nieco na uboczu, kubek w kubek podobny do Łysawego, Najwyższy Prorok jakby z zaświatów wskazywał ręką i wszystkie głowy zwrócone były za jego gestem spoglądając na wołami wymalowany napis NASZAJA CIEL KAMMUNIZM.

ciąg dalszy nastąpi

ZAPRASZAMY DO KORZYSTANIA Z BEZPŁATNYCH IMPREZ I PROGRAMOW W WASZYCH BIBLIOTEKACH

**BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIASTA TORONTO
MA 29 ODDZIAŁÓW, KTÓRE POSIADAJĄ
KOLEKCJE ROŻNOJEZYCZNYCH KSIĄŻEK,
PISM, PŁYT, FILMÓW, KASET
MAGNETOFONOWYCH DLA ZAPEWNIENIA
WAM ROZRYWKI I INFORMACJI.**

OTO NIEKTÓRE NASZE PROGRAMY:

**DYSKUSJE O KSIĄŻKACH
POKAZY FILMOWE
LEKCJE JĘZYKÓW
WYSTAWY**

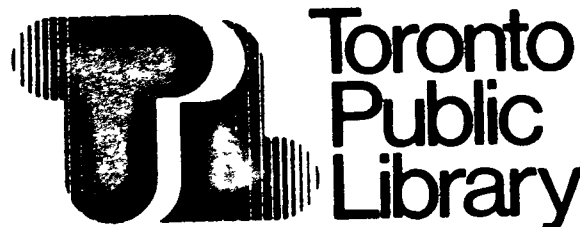
**POKAZY TEATRÓW LALEK DLA DZIECI
ORAZ DOSTĘP DO FOTOKOPIAREK**

**NAJWIĘKSZA KOLEKCJA POLSKICH KSIĄŻEK
ZNAJDUJE SIĘ W NASTĘPUJĄCYCH
BIBLIOTEKACH:**

**HIGH PARK, 228 RONCESVALLES AVE.
PARKDALE, 1303 QUEEN STR.W.**

**ANNETTE,
145 ANNETTE ST.**

**RUNNEMEDE,
2178 BLOOR STR.W.**

**Toronto
Public
Library**

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

PONTIAC, BUICK, CADILLAC
Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję na (Parts & Labour)

GENERAL MOTORS

10.9%

pożyczka na samochód
Specjalizuję się w otrzymaniu pożyczki na samochód dla osób przybyłych
Minimalna wpłata.
Niskie miesięczne spłaty

Po kupno zgłaszajcie się do naszego polskiego przedstawiciela.

Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko

ARNOLD PENK

(Wyróżniony przez GM jako „Senior master salesman“).
PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW LUB UBEZPIECZEN PROSZĘ DZWONIC 964-3211 LUB DO DOMU W KAZDYM GODZINACH 731-0757 ZOSTAWIAJĄC NAZWISKO I NUMER TELEFONU

832 BAY ST., TORONTO (przy College St.)

JUNAK STUDIO

wykonuje:

zdjęcia paszportowe 5 min, kolorowe portrety, zdjęcia weselne oraz przyjmujemy zamówienia na portrety 1-szej Komuni Sw

165 Roncesvalles Ave.
TEL 533-2056

Expire date 31 06 1983

SAVE \$25 on wedding pictures
in JUNAK STUDIO
one kupon per order

SAVE \$5 on 1 communion pictures
in JUNAK STUDIO
one kupon per order.

JAK POMÓC RODZINIE W KRAJU PRZEŻYĆ ROK ZA 282\$ CAN.

Wyslij biał karakulowy

olbrzymi wybór - czarne, brązowe, miodowe, popielate, srebrne

Firma:

de Vaand Enterprise Ltd.

Suite 302
14925 - 100th Avenue
Surrey, British Columbia, V3R -1J6

Informacje od 4 po południu czasu Vancouver tel. (604) 581-8432
Terminy 2-4 tygodni Cenniki wysyłamy

SWÓJ DO SWEGO PO RZETELNĄ OBSŁUGĘ

YANKA REALTY INC.

151 Roncesvalles Ave
Tel 537-4156

KUPNO, SPRZEDAŻ DOMÓW I INTERESÓW

Uwaga Polonia -
pomóżcie nowoprzybyłym, którzy pragną sami pracować na własne utrzymanie

WIOSENNE PORZĄDKI DOMOWE

- mycie okien
- malowanie i tapetowanie wnętrz
- cyklinowanie i lakierowanie podłóg
- prace porządkowe wokół domu
- kopanie ogródków warzywnych
- przycinanie żywopłotów itd

Wykonujemy fachowo, szybko, solidnie i tanio
Zgłoszenia tel 242-4914 w godzinach 9 00 do 6 00 p p

PRAWO I TY §

Podstawowe wolności Kanadyjczyka

Mecenas January

W poprzednim numerze zaczęliśmy omawiać podstawowe prawa i wolności, które Karta Praw - Charter of Rights - gwarantuje Kanadyjczykom Wymieniliśmy czynne i bierno prawo wyborcze - prawo do głosowania i do kandydowania na urzędy, prawo do swobodnego poruszania się po kraju i do swobodnego przekraczania granicy, prawo do nietykalności osobistej sformułowane jako prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa jednostki, chroniące przed arbitralnym pozbawieniem wolności, przed nie uzasadnioną rewizją i konfiskatą, zasadę równości wszystkich obywateli, dająca prawo do tego, by być wolnym od dyskryminacji na podstawie rasy, płci, wieku, itd

Dzisiaj zajmiemy się sekcją 2/a/ Karty Praw, która każdemu gwarantuje wolność sumienia i wyznania (Section 2/a Everyone has the following fundamental freedoms freedom of conscience and religion)

Prawnicy zwrócili uwagę, że sekcja ta stwarza problemy interpretacyjne Podkreślano zasadniczą różnicę między sekcją 2 Karty kanadyjskiej a Kartą amerykańską (The American Bill of Rights) polegającą na tym, że Kanada ogranicza się do wyliczenia praw każdemu przysługujących, podczas gdy Stany Zjednoczone ponadto zabraniają rządowi tworzenia przepisów naruszających te prawa Na przykład, amerykański Bill of Rights zabrania tworzenia przepisów ograniczających wolność słowa

Są też różnice w sformułowaniu, kanadyjskie są bardziej ogólnikowe, amerykańskie zawierają konkrety Na przykład amerykańskie postanowienia dotyczące wolności wyznania zabraniają administracji wtrącania się do takich spraw jak zakładanie i praktykowanie nowych religii W sformułowaniu tych jedyną niejasnością, która mogłaby wymagać interpretacji przez sądy jest sama definicja religii Natomiast kanadyjska Karta Praw nie wychodzi poza ogólnikowe stwierdzenie gwarantujące wolność religii, która może być różnako interpretowane

Karta amerykańska wyraźnie gwarantuje prawo uczęszczania do kościoła, świątyni lub synagogi W kanadyjskiej Kar-

cie Praw prawo to nie jest wyraźnie zagwarantowane na podstawie zawartych w niej sformułowań

Zwrócono też uwagę, że mogą się wyłonić problemy w związku z pojawiającymi się nowymi kultami, uznawanymi przez niektórych za ekstremistyczne religie Oskarżano niektóre z tych nowych sekt o "pranie mózgow", molestowanie młodzieży i inne niepożądane działania Ogólnikowo sformułowana zasada wolności religii może utrudnić władzom sciganie tego rodzaju niepożądanej działalności

Sekcja 2/a/ mówi też o wolności sumienia Stwarza to specjalny problem interpretacyjny Mianowicie, problem dotyczący powołanych do służby wojskowej, którym sumienie nie pozwala takiej służby odbywać Mogłyby się też wyłonić różne inne problemy związane z kwestionowaniem wielu istniejących przepisów i ustalonych praktyk Na gwarancje wolności sumienia mogłoby się na przykład powołać w sądzie rodzice

odmawiający posyłania dzieci do szkoły lub nie pozwalający na zrobienie dziecku transfuzji krwi Jak w świetle gwarancji wolności sumienia przedstawia się prawo zakazujące wielożeństwa? Czy skazany na więzienie przestępca, któremu sumienie nakazuje vegetarianizm, ma prawo żądać by prowadzono dla niego specjalną kuchnię wegetariańską? Problemy tego typu można mnożyć niemal w nieskończoność Jedynym ograniczeniem żądań wobec społeczeństwa wysuwanych na podstawie sekcji 2/a/ kanadyjskiej Karty Praw jest jej sekcja 1, stanowiąca, że prawa i wolności wymienione w Karcie Praw podlegają tylko takim rozsądnym ograniczeniom przepisany przez prawo jakie mogą być jasno uzasadnione w wolnym i demokratycznym społeczeństwie

W następnym odcinku zajmujemy się sekcją 2/a/ Karty Praw dotyczącą wolności przekonań i wolności słowa, ze szczególnym uwzględnieniem wolności prasy

ECHO TYGODNIA

STAJE SIĘ NAJPOPULARNIEJSZYM PISMEM POLSKIM W KANADZIE

Z TYGODNIA NA TYDZIEŃ ROŚNIE LICZBA PRENUMERATORÓW

PRZECIĘTNIE 2 MINUTY I 18 SEKUND ZAJMUJE ZAPRENUMEROWANIE ECHA TYGODNIA

Proszę się przekonać!

Imię i nazwisko .....

Adres .....

Kod pocztowy .....

Załączam 50 dol na prenumeratę roczną

25 dol na prenumeratę półroczną

Kupon i czek lub przekaz pocztowy prosimy wysłać na adres 393 SHAW St TORONTO, Ont M6J 2X4

WYDZIAŁ OŚWIATY MIASTA TORONTO informuje o rozpoczęciu kursu konwersacji angielskiej.

Zajęcia rozpoczynają się 10-go maja br w Runnymede szkole przy 257 Runnymede Rd Lekcje będą się odbywały w soboty od 9-tej do 3-iej Zgłoszenia należy kierować do Apolonii Anielewicz pod nr tel 537-3777

HENRY CARTAGE and MOVING

Właściciel HENRYK PODSIEDLIK

Wszelkie przewozy towaru i przeprowadzki

Usługi ubezpieczone

Tel 278-4480

WIADOMOŚCI Z ŻYCIA POLONII MONTREALSKIEJ

Adres redakcji
84 90th Ave LaSalle, Que ,
H8R 2Z4
12453 Pavillon, Pierrefonds.,
Que , H8Z 1M6
Korespondenci. Tel 336-8136,
271-4002, 683-2576
Ogłoszenia i prenumeraty
tel 481-1094, 525-8646

dr Mieczysław Sangowicz

Minęło pierwszych 40 lat...

Na Uniwersytecie McGill w Montrealu odbyła się w październiku niezwykła uroczystość na sali przedstawiciele wszystkich czołowych Towarzystw Naukowych w Kanadzie z "Royal Society of Canada" włącznie, kilkudziesięciu polskich naukowców i garść studentów przewodniczą dwaj Rektory Uniwersytetu McGill F Cyril James i Uniwersytetu Montrealskiego (francusko-języczny) Olivier Maurault Na sali ponad 300 osób, w tym pokaz na grupie mundurów oficerskich o stałym odcieniu polscy lotnicy z szefem Polskiej Misji Lotniczej w Kanadzie płk Stefanem Sznukiem na czele Jest 21 październik 1943 roku Dzień założenia PIN'u, Polskiego Instytutu Naukowego w Kanadzie bo już istnieje od roku PIN w Stanach Zjednoczonych z siedzibą w Nowym Jorku Jeden z jego założycieli i aktualny prezes historii prof Oskar Halecki odegrał zresztą poważną rolę w utworzeniu bratniego kanadyjskiego PIN u

Jest sporo polskich organizacji na obczyźnie, które mają już za sobą 40 lat istnienia i więcej Należąc do nich PIN ma jedną cechę wyróżniającą go od innych jego główne cele się nie zmieniły, są dziś te same co 40 lat temu bo odpowiadają ważnej potrzebie, równie aktualnej w roku 1943 jak w 1983 Czyli twórcy Polskich Instytutów Naukowych w USA i w Kanadzie wiedzieli co robią

Celem doraznym najpilniejszym wynikającym z toczącej się wojny było szerzenie na kontynencie północnoamerykańskim prawdy o Polsce, fałszowanej przez naszych wrogów Grunt w Montrealu i w ogóle w Kanadzie okazał się raczej podatny działalność PIN'u od razu weszła na szybkie obroty Odbywały się liczne odczyty, naukowe i dla szerokiej publiczności, w językach francuskim i angielskim gromadzące setki słuchaczy w wielkiej auli McGill, koncerty pianisty Małcużyńskiego, skrzypka Szerynga i innych, wystawy malarstwa polskiego, recitale poetyckie po polsku i angielsku, wszystko imprezy ściągające dość masowo Kanadyjczyków

Za kadencji prof Tadeusza Romera (od r 1963), b ambasadora RP oraz ministra Spraw Zagranicznych rządu polskiego na wygnaniu, PIN nie tracąc, a nawet wzmacniając swe powiązania ze środowiskami kanadyjskimi wszedł głębiej w życie polskie stał się między innymi doradcą Kongresu Polonu Kanadyjskiej w sprawach kultury Bo o to głównie chodziło, o kulturę

polską, która świeciła na naszym kontynencie prawie zupełną rażąca nieobecnością Kraj jednej z pierwszych wielkich uczelni Europy i świata (Uniw Jagielloński w Krakowie) kraj słynnej uznanej międzynarodowo szkoły matematycznej, czołowych filozofów, socjologów i wybitnych uczonych w wielu dziedzinach nauki ten kraj emanował na Amerykę Północną prawie wyłącznie imigrantami z drugiego biegunu ludzkiej aktywności rolnikami i robotnikami Dopiero w latach czterdziestych zarysowała się równoważka gdy zaczęli tu osiedlać się i działać także Polacy z wyższym wykształceniem i naukowcy A mniej pojętni Kanadyjczycy i Amerykanie już zaczęli sobie wyobrażać, że ta jakaś Polska to ojczyzna analfabetów

PIN był ważnym widomym znakiem tej zasadniczej zmiany Wśród jego głównych celów było nie tylko skupienie możliwie wszystkich polskich naukowców pisarzy i w ogóle twórców kultury narodowej dając im poczucie siły której źródłem jest nie tylko jakość, ale i ilość Ci ludzie od początku i siłę rzeczy stali się załącznikiem emigracji politycznej w Ameryce, która znała dotychczas tylko emigrację zarobkową rzecznikami i kontynuatorami ideałów w rozwiniętych w okresie dwudziestolecia niepodległości, grupą elitarną, nadającą ton fali emigracyjnej która miała wzmocnić po wojnie I wreszcie, jak wspomnieliśmy oba PIN'y z miejsca zajęły się energicznie nawiązywaniem kontaktów i oddziaływaniami na miejscowe ośrodki naukowe i kulturowe, przybliżaniem do nich Polski W specyficznych zaś warunkach kanadyjskich współpraca ze środowiskami nie tylko angielsko-ale także francusko-języcznymi, których Montreal był i jest coraz mocniej metropolią Tej zasadzie dwujęzyczności PIN pozostał wierny do dziś A wprowadził ją w życie zanim jeszcze zdobyła ona sobie prawo obywatelstwa wśród rodowitych Kanadyjczyków

Pierworodnym dzieckiem PIN'u jest Biblioteka Polska w Montrealu Rozpoczęła się pod koniec wojny zbieraniem dostępnych książek naukowych systemem raczej chałupniczym Gdy w pierwszych latach istnienia PRL cenzura komunistyczna dopiero rządkowała i ukazywało się mnóstwo wartościowych książek grupka kilku osób składała się z własnej kieszeni by je sprowadzić do Montrealu, powstała biblioteczka wędrowna, rozrosła się do regularnej wyprężonej Obecnie Biblioteka Polska

w Montrealu posiada 25 tysięcy książek i 5 tysięcy periodyków, uzupełnia je najnowszymi, jest jedyną na kontynencie biblioteką polską wypożyczającą książki czytelnikom Korzystają z niej kanadyjscy naukowcy i studenci (katalogi zawierają mnóstwo pozycji o Polsce w obcych językach), Polonia, a ostatnio z dużym zapalem najświeżsi uchodzący z kraju, którzy pierwszy raz w życiu mogą za poznać się z wybitną literaturą emigracyjną

W ostatnich latach PIN dysponuje budżetem 30-40 tysięcy dolarów rocznie głównie dzięki dotacjom rządu federalnego i prowincjonalnego Ale dotacja jest rodzajem dreszczowca będzie na przyszły rok czy nie będzie? Głównym i stałym wkładem, umożliwiającym istnienie i Instytutu i Biblioteki jest ofiarna, bezinteresowna praca zespołu pań i panów, którą możnaby przeliczyć na kilkadziesiąt tysięcy rocznie - oraz równie ofiarne systematyczne pomoc Uniwersytetu McGill, "warta" przynajmniej kilkunastu tysięcy ogrzewany obszerny lokal dozorca, kosztu gospodarza Sami Polacy może by nie dali rady Dzięki nowo przybyłym, gdy się zorganizują, może dadzą radę w przyszłości

Tak czy inaczej PIN kanadyjski i jego księgozbiory, wraz z innymi czołowymi polskimi instytucjami kulturowymi w Paryżu, Londynie, Rapperswilu, Nowym Jorku (z którymi zresztą ściśle współpracuje prowadzi wymianę itp) już jest i pozostanie na stulecia trwałym dorobkiem drugiej Wielkiej Emigracji Polskiej powstałej w wyniku okupacji hitlerowskiej i komunistycznej Instytut ma obecnie ponad 100 członków

Obchód 40-lecia PIN'u i Biblioteki odbędzie się 3 maja, połączony z wieczorem autorskim poety Czesława Miłosza, laureata Literackiej Nagrody Nobla (godz 8 wiecz, McGill, Moysse Hall, główne wejście od ulicy Sherbrooke) Poprzedzi go wystawa Książki i Grafiki Polskiej (od 23 kwietnia do 6 maja, McLennan Library Hall, McGill University), podczas której będzie także wyświetlany film o Instytucie i Bibliotece

Nie trzeba ukrywać, że po raz pierwszy w zarządzie Instytutu powstał poważny konflikt co do metod pracy, połączony ze starciem niezbyt może dopasowanych indywidualności Godzina próby dla całości zarządu czy jego członkowie sprostają ciężar na nich i chętnie przyjęte na siebie odpowiedzialności jako zespół mający przodować nam wszystkim We wszystkim

W tym samym dniu o godz. 16-tej odbędzie się uroczysta akademii w teatrze "Expo" na Cite du Havre, wezmą w niej udział między innymi, federalny minister wielokulturowości, poseł federalny do parlamentu, dwóch ministrów prowincji Quebec, oraz szereg innych osobistości Ażeby udostępnić udział w akademii jak najszerszym rzeszom Polonii montrealskiej, Zarząd KPK-Q postanowił, że będzie ona bezpłatna W dalszym ciągu obchodów, we wtorek dnia 3-Maja o godzinie 12 30 zostanie złożony wieniec pod pomnikiem Nieznanego Żołnierza na Dominion Square W tym samym dniu obchodzona będzie 40-sta rocznica założenia Polskiego Instytutu Naukowego, uświetniona obecnością Czesława Miłosza (laureata Nagrody Nobla)

Liczny udział w tegorocznych uroczystościach 3-ciomajowych będzie wraz z naszym poparciem moralnym dla walczącego Kraju

Prezes KPK-Q
Jerzy RAWICZ

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA "POLKA"

Oferuje największy wybór słowników angielskie ogólne i specjalistyczne, francuskie, włoskie, hiszpańskie i inne, książki do nauki języków, książki kucharskie, dla młodzieży i bajki dla dzieci, o tematyce religijnej, historycznej a także karty świąteczne i imienne z tekstami polskimi oraz wiele innych ciekawych pozycji

MONTREAL P Q
P O Box 647
N D G H4A 3R1 Canada
Tel (514) 489-0396

Wykonujemy

remonty zewnętrzne i wewnętrzne budynków - elewacje, komunki, malowanie, roboty stolarskie i inne
Tel 481-1094 po 6 00 pm

Polska Kasa Oszczędności w Montrealu

65 Est., Sherbrooke, Suite 103, TEL. 845-3534

Oferuje Polonu na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie

Kasa otwarta Od poniedziałku do środy od godziny 10 do 3 po poł W czwartki od 10 do 7 wiecz W piątki od 10 do 8 wiecz W sobotę od 10 do 12 w poł

Porównaj z ofertami innych a przekonasz się, że najtaniej jest w twojej Kasie
Polska Kasa Oszczędności jest Bankiem Polonu Montrealskiej!

Program Uroczystości 1 i 3 Maja 1983

1 maja 1983
niedziela
godzina 11 rano

Uroczysta Msza Sw z pocztami sztandarowymi
Kościół Sw Michała
Adres 5580 St Urban Str, Montreal

1 maja 1983
niedziela
godzina 16
po południu

Akademia 3-cio Majowa
Wstęp bezpłatny
Adres sala w Theatre "Expo"
w Cite du Havre

Dojazd Autoroute Bonaventure, oznakowany Skret na lewo na Expo
Autobusem 168 z M Union Metro McGill

W Akademii udział wezmą zaproszeni ministrowie Polskie Organizacje Szkoły Polskie, Chór Lachmana i Grupy Taneczne

3 maja 1983
środa
godzina 12 30
w południe

Uroczyste złożenie wieńca pod Pomnikiem Nieznanego Żołnierza

Adres. Dominion Square

W uroczystości wezmą udział Poczty Sztandarowe

3 maja 1983
środa
godzina 8 p m
wieczorem

Wieczór autorski Czesława Miłosza laureata Nagrody Nobla

Adres Uniwersytet McGill, Moysse Hall (główne wejście od ulicy Sherbrooke)

Przewodnictwo Honorowe nad obchodem przejął Rektor Uniwersytetu McGill dr D L Johnston który jest także Honorowym Prezesem Polskiego Instytutu Naukowego

Wieczór ten został zorganizowany przez Polski Instytut Naukowy z okazji 40-lecia jego egzystencji

Wstęp \$5 od osoby

Święto 3-go Maja

Jak co roku, Polonia montrealska będzie już niedługo obchodzić Święto Konstytucji 3 Maja W tym roku obchody tego Święta będą miały szczególny charakter - w związku z sytuacją, jaka zaistniała w Polsce

Święto 3 Maja zawsze symbolizowało wolność i demokrację, tym samym jest ono dziś - przede wszystkim protestem przeciwko systemowi totalitarnej w Polsce, narzuconemu nam przez władców Kremla

W tym roku, podobnie jak i w zeszłym, manifestacje przeciwko temu systemowi, mające się odbyć w Polsce, będą miały miejsce zarówno 1-ego, jak i 3-go maja

Fakt, że manifestacje wolnościowe w Polsce odbywają się również 1 maja, jest tylko pozornym paradoksem, gdyż Święto 1 maja, przywłaszczone przez komunistów, było w swej oryginalnej wersji świętem robotników walczących o wolność W tym właśnie duchu świętowała 1 maja "Solidarność" zarówno w roku 1981-szym, kiedy czyniła to le-

galnie, jak i w roku zeszłym, kiedy demonstracje zakończyły się biciem pałkami przez ZOMO

Ostatnio Zbigniew Bujak wraz z Tymczasową Komisją Koordynacyjną zaapelował, jak już wiemy, o zmanifestowanie w dniu 1 maja sprzeciwu wobec prześladowań narodu polskiego przez klikę Jaruzelskiego Apel ten jest zwrócony zarówno do Polaków w Polsce, jak i za granicą

Dlatego właśnie tegoroczne Święto 3 Maja ma podwójną wymowę uczczenia rocznicy Konstytucji oraz poparcia dla podziemnej "Solidarności" W tym duchu będzie zorganizowana tegoroczna akademii 3-ciomajowa, w czasie której obok normalnych obchodów rocznicowych zmanifestujemy naszą solidarność z walczącym narodem

Obchody 3-ciomajowe w Montrealu rozpoczną się w niedzielę, dnia 1-go maja uroczystą Mszą Świętą na intencję Polski w kościele Sw Michała o godz 11 rano

ZDROWIE

Alergia pokarmowa

Można być uczulonym prawie na wszystko: kurz uliczny i domowy, pyłki kwiatowe unoszone przez wiosenny wiatr, na proszki do prania, mydła, kremy, zapachy, sierść zwierzęcą, leki - słowem na wszystko, co zawiera substancje alergizujące

"Substancje" te przenikają do organizmu przez skórę lub drogi oddechowe. Alergie powodują również niektóre owoce (poziomki, truskawki, gruszki i pomidory) i pewne gatunki mięsa (wołowina, cielęcina), ryby (dorsz), mleko i jajka, pszenna mąka, a nawet kawa i czekolada

Do alergii dochodzi wówczas, gdy alergen, czyli czynnik alergizujący, dostanie się do krwi i napotyka na swej drodze tzw. przeciwciała, (przeciwciała - to białka krwi łączące się z takimi substancjami, które wchodziły w skład cząsteczek - antygenów - wywołujących ich powstanie)

Charakterystyczne jest to, że czynnik alergizujący przedostając się po raz pierwszy do organizmu, nie powoduje żadnych dolegliwości, lecz tylko przestraja go alergicznie. Dopiero powtórne wkroczenie alergenu wywołuje objawy chorobowe

W uczulonym organizmie w wyniku połączenia antygeny i przeciwciała uwalnia się z tkanek substancja, zwana histaminą. W wyniku jej obecności powstają własne typowe objawy alergii, objawiające się różnymi zaburzeniami, w zależności od tego, na jaki narząd działa. W żołądku i jelitach powoduje skurcze doprowadzające między innymi do wymiotów i biegunki, w skórze na skutek

jej działania powstają bąble przypominające oparzenia pokrzywą, drobna, swędząca wysypka, obrzęk błon śluzowych i jamy ustnej, obrzęk twarzy i innych części ciała. Nawet minimalne dawki alergenu mogą wywołać objawy choroby w postaci swędzącej pokrzywki, ataku migreny itp.

Prawie każda choroba przewodu pokarmowego i zaburzenia w trawieniu, zaparcia, biegunki, niestrawności fermentacyjne ułatwiają przenikanie alergenów do organizmu. Nawet niedokładnie strawione białko, np. przy słabym wydzielaniu soków trzustki, może uczulić

Często objawy uczulenia są podobne do objawów zatrucia pokarmowego i dlatego mierzadko są ze sobą identyfikowane lub mylone. Dlatego trzeba wspomnieć o zasadniczych różnicach między tymi chorobami. O ile zatrucie pokarmowe dotyczy zwykle ludzi, którzy spożyli większą ilość niewłaściwego pokarmu, o tyle alergie występują pojedynczo, tylko u osób uczulonych, po zjedzeniu nawet niewielkiej ilości pokarmu alergizującego. Ponadto zatrucie może wystąpić już podczas pierwszego zetknięcia się ze szkodliwym pokarmem, a uczulenie - dopiero po kolejnym jego spożyciu

Objawy zatrucia poza tym są zazwyczaj identyczne u wszystkich, a objawy uczulenia mogą przebiegać u każdego inaczej

Czy uczulenie trwa całe życie, czy też po latach, gdy organizm przyzwyczai się lub zwalczy dany alergen, wygasa? Nie ma na to reguły. Bywa tak, że aler-

gie wygasa i to przeważnie u dzieci. Zrezygnowanie z uczulającego pożywienia na kilka miesięcy może zmniejszyć wrażliwość do tego stopnia, że potem podawanie jego w małych dawkach i stopniowo nie będzie już wywoływało reakcji ujemnych

W wyniku stosowania nowych technologii sporządzania pożywienia oraz dodawania do żywności różnych domieszek, środków konserwujących, uczulenia pokarmowe występują bardzo często

Jak zapobiegać alergii i w pewnym stopniu ją leczyć? Generalnie rzecz biorąc poszczególne przypadki powinniśmy rozpatrywać pod kątem nasilenia objawów i częstotliwości ich występowania. Jeżeli organizm reaguje na alergen łagodnie, prawie niedostrzegalnym objawem chorobowym lub jeżeli alergenami są takie produkty (owoce cytrusowe, poziomki, jagody), które można z żywności wyeliminować, interwencja lekarza nie jest konieczna, wystarczy je odstawić i unikać na przyszłość. Natomiast jeżeli mamy do czynienia z alergią o szerszym zakresie, gdy wchodzi w rachubę uczulenie na białko (mleko, jaja, mięso, produkty z mąki pszennej, które są niezbędne), należy bezwzględnie wprowadzić specjalną dietę. Będzie ona polegała na wykluczeniu produktów alergizujących i wprowadzeniu na ich miejsce tak zwanych zamienników

Często chory nie potrafi sam rozpoznać przyczyny ciągłe zaostrażających się uczuleń. Powinien wówczas konieczne udać się do lekarza, by nieswiadomie nie doprowadzić organizmu do niedoborów kalorycznych i białkowych. W niektórych przypadkach stosuje się odczulanie za pomocą stopniowo wprowadzanych pokarmów - alergenów w bardzo małych dawkach. Po pewnym czasie organizm może się przyzwyczaić i nie reaguje już na następne porcje substancji alergizujących

opr g s

Wydział Oświaty
Miasta Toronto

NOWO PRZYBYLI Z POLSKI

Wydział oświaty miasta Toronto serdecznie wita Polaków przybywających do naszego miasta. Jesteśmy dumni, że Polacy wybierają Kanadę jako swoją drugą ojczyznę i żyją w miłej nadziei, że znajdą u nas spokój i szczęście.

W celu ułatwienia spraw związanych ze znalezieniem odpowiednich szkół i ze szkolnictwem w ogóle wydział oświaty w Toronto podaje do wiadomości co następuje:

- w naszych szkołach mamy do dyspozycji tłumaczy, którzy umożliwiają polskim rodzicom i dzieciom porozumiewanie się z personelem szkolnym przy załatwianiu bieżących spraw,
- specjalne klasy nauki języka angielskiego dla nowo przybyłych dzieci i dorosłych,
- kursy języka angielskiego dla dorosłych ułatwiające podjęcie pracy w zawodzie,
- opieka nad dziećmi w szkołach w czasie posiłku i świetlicy poza lekcjami,
- całodzienna opieka nad dziećmi w wieku od 2-4 lat w szkołach, w których rodzice uczęszczają na naukę języka angielskiego,
- nauczanie języka polskiego poza lekcjami szkolnymi w celu zachowania kultury polskiej,
- nauka języka polskiego jako przedmiotu w szkołach średnich
- usługi i porady lekarskie,
- podstawowe szkoły są ulokowane blisko miejsc zamieszkania uczniów,
- szkoły są nowoczesne świetnie wyposażone i zatrudniają wysoko wykwalifikowanych nauczycieli,
- w szkołach panuje przyjemna atmosfera i rodzice są zawsze mile widziani przez personel szkolny i nauczycieli

Blizszych informacji udziela nasz doradca tłumacz pani Apolonia Anielewicz, tel 535 3777

Tel. 535-3777

U W A G A

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 BLOOR ST. W.

(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL. 762-9523

Konta depozytowe	..	7 1/2 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe	..	6 1/2 %	rocznie
<small>(minimalny depozyt \$5000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)</small>			
3-miesięczne certyfikaty	..	8 1/2 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	..	7 1/2 %	rocznie
1-roczną certyfikaty	..	8 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	..	8 1/2 %	rocznie
RRSP, RHOSP	..	10 %	rocznie
Pozyczki personalne	..	14 1/2 %	rocznie
Hipoteki	..	13 %	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
CODZIENNIE od 12 do 2.30 po poł. i od 7.30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2.30 po poł. oraz SOBOTY od 10 do 12.30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

Jeszcze jedna polska placówka

"CHOPIN Restaurant"

1720 Queen St West przy RONCESVALLES
Czysto polska kuchnia

Obiady i kolacje z 3-ch dań - Polska obsługa

Gra: "BATORY SOUND BAND"

Kierownictwo z wieloletnią praktyką kulinarną
Zawiadomienie o otwarciu ukaze się w "Echu Tygodnia"

Praca.

Potrzebne kelnerki do restauracji
z podstawową znajomością języka angielskiego
Zgłoszenia osobiste 1720 Queen St. West
"Chopin Restaurant"

Szukam pracy
Młody Polak, technik elektryk.
Tel Toronto 534-7772,
Krzyżstof.

Pokój do wynajęcia
z używalnością kuchni i łazienki
Tel 536-3799

GENERAL MOTORS
GM PONTIAC
BUICK

SZEROKI WYBÓR
NOWYCH

I UŻYWANYCH SAMOCHODÓW
FACHOWA OBSŁUGA
W JĘZYKU POLSKIM

12-miesięczny okres gwarancji

JERZY SZOZDA

OLD MILL PONTIAC-BUICK LTD.

2500 BLOOR ST. W., TORONTO, ONT.
TEL. 766-2443

Copernicus Meat Prod.

79 Roncesvalles Av.

Tel. 536 - 4054

Posiadamy świeże mięso
wykrojone na życzenie
Szynki, boczki balerony, kiełbasy
na sposób polski oraz wiele innych
wędlin i delikatesów -
ogórki kiszzone, kapustę z beczki,
śledzie, pierogi

T.S. Pakulski

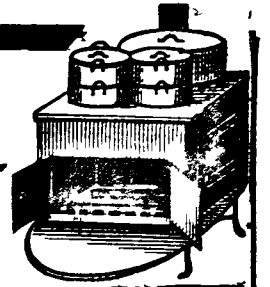
Nowo przybyła, z zawodu
kreślacz techniczny,
z ukończonymi kursami
technicznymi w Polsce
i Kanadzie Tel Toronto
534-7772, Barbara.

UDZIELE

LEKCI GRY NA PIANINIE
Tel (416) 544-4935 HALINA

NIE TYLKO DLA KOBIEC

DARTE I

DZIURAWE

Nowy styl zdobywa rzesze zwolenniczek w kręgach awangardy paryskiej i nowojorskiej "Ripped and torn" wydaje się być reakcją na przesadnie pedantyczne kreacje niektórych domów mody

Japońska projektantka Issey Miyake proponuje "sukienki" zszyte z lat płóciennych, krzywo zachodzących na siebie i pozostawiających ażurowy układ dziur w pieczołowicie zaprojektowanym nieładzie

Bardzo popularny w tym stylu stał się cienki zamsz Sukienki i bluzki zamszowe, często wiązane na szwach, zawsze są starannie postrzępione jak skóra okrywająca partnerkę Tarzana na filmach z Weissmüllerem

Noszenie swetrów do góry szwem i wycinanie dziur w za dużych T-shirtach też należy do asortymentu poszukiwanego nowego stylu

KURCZAK AROMATYCZNY

Składniki

1 kurczak średniej wielkości, spory bukiet ziół aromatycznych (pietruska, bazylija, tymianek, rozmaryn), 2 ząbki czosnku, 1 łyżka oliwy lub masła, 1/2 cytryny, sól, pieprz, 1/2 szkl wermutu

Sposób wykonania Kurczaka umyć, osuszyć ściereczką Tuskę z zewnątrz i wewnątrz natrzeć solą, pieprzem, sokiem z cytryny i otartą skórką cytrynową Do wewnątrz włożyć

związany bukiet umytych ziół oraz przepołowione ząbki czosnku Następnie posmarować oliwą lub masłem, ułożyć na brytfannie i wstawić do gorącego piekarnika Po 15 min ogień trochę zmniejszyć, połączyć wermutem i piec ok 45 min Jako dodatek podawać purée z zielonego groszku i surówkę z papryki
Czas przygotowania - 80 min
Przepis na 4 porcje

UWAGA WIELKA OKAZJA

JEDYNA KANADYJSKA FIRMA POSIADAJĄCA WŁASNY TRANSPORT NA TERENIE CAŁEJ POLSKI - DZIAŁAJĄCY NA PODSTAWIE ZEZWOLENIA WYDANEGO PRZEZ MINISTERSTWO ŁĄCZNOŚCI W WARSZAWIE

CANEXPOL IMPORT EXPORT LTD.

Dotowa i tko ekspozycja be dodatkowych opłat za potwierdzeniem odbioru
Waga nie og anizona

1 PACZKI LOTNICZE od 3 dni (minimum 4 kg)

Koszt \$3 65 za 1 kg

2 PACZKI MORSKIE do 12 dni od daty odprawy celnej w Warszawie

Koszt \$0 95 za 1 kg

CANEXPOL IMPORT EXPORT TORONTO ONTARIO
1570-2 BLOOR STREET WEST TEL. 534-2023

INFORMUJEMY WSZYSTKICH ZAINTERESOWANYCH ZE ŻADNA FIRMA WYSŁKOWA PACZKA NA TERENIE CAŁEJ KANADY NIE DYSPONUJE WŁASNYMI ŚRODKAMI TRANSPORTOWYMI W POLSCE I NIE POSIADA NA TAKĄ DZIAŁALNOŚĆ UPRAWNIEN

Na miejscu mogą państwo dokonać zakupu artykułów żywnościowych a szczególnie produktów mięsnych z własnej produkcji po cenach hurtowych Produkujemy 100 różnych gatunków wędlin prowadzimy sprzedaż wyrobów wędliniarskich i garmazerskich świeżego mięsa i miksów delikatnych oraz produktów z Polski Wszystkie produkty przeznaczone na wysyłkę zamkami w próżni (vacuum) Produkt ja prowadzona jest przez najlepszych rzemieślników w branży SCAN oraz pod nadzorem własnej sieci tej firmy

SPECJALNE CENY od 17 kwietnia do 7 maja

nr	nazwa	cen	cen specjalna
1	SZYNKI BLACKFOREST, VIRGINIA (1 lb)	\$4 59	\$3 99
2	PARÓWKI (1 lb)	\$2 89	\$1 79
3	PASZTETOWA (1 lb)	\$2 69	\$1 99
4	KIEŁBASA WIEJSKA (1 lb)	\$2 99	\$2 69
5	KIEŁBASA CZARNA + BIAŁA (1 lb)	\$2 99	\$1 69
6	PASZTETY DROBNO + GRUBO MIELONE (1 lb)	\$2 99	\$1 79
7	KIEŁBASA MYŚLIWSKA PARZONA (1 lb)	\$3 49	\$2 49
8	SERY HAVARTI GERMAN EDAM GERMAN TYLŻYC	\$4 29	\$3 29
9	BIGOS POLSKI R T E (1 lb)	\$1 49	\$ 99
10	PIEROGI Z MIĘSEM Z KAPUSTĄ oraz Z SEREM I ZIEMNIAKAMI (Rwałose) (1 tuzin)	\$2 99	\$2 19
11	GOLĄBKIR T E (1 KONTAJNER 4 sztuki)	\$4 20	\$2 80
12	MIESZANKA CZEKOLADOWA WEDEL	\$2 99	\$2 19
13	ŚLIWKI W CZEKOLADZIE (1 lb)	\$5 99	\$4 99
14	ANDRUTY CZEKOLADOWE PRINCE POLO (1 sztuka 2 oz)	\$ 49	\$ 34
15	ANDRUTY CZEKOLADOWE PRINCE POLO (1 PUDEŁKO 20 sztuk)	\$9 80	\$6 50
16	CUKIERKI KRÓWKI MLECZNE, CZEKOLADOWE (1 lb)	\$1 99	\$1 59
17	CUKIERKI WEDEL NADZIEWANE MARMOLADOWE CZARNA PORZECZKA NIODOWE MIĘTOWE OWOCOWE (1 lb)	\$1 99	\$1 59
18	CZEKOLADA MLECZNA WEDEL (100 g)	\$1 19	\$ 79
19	CZEKOLADA MLECZNA Z ORZECHAMI (150 g)	\$2 69	\$1 79
20	PIERNIKI CZEKOLADOWE KATARZYŃKI (1 paczka)	\$ 55	\$ 25

Domowe kapcie dla oszczędnych

Do wykonania kapci potrzeba ok 10 par starych rajstop pociętych spiralnie w paski szerokości 3-4 cm i odpowiednio dobranego szydełko Robotą powinna być raczej scisła

Wykonanie 3 oczka łańcuszka zamknąć w kółko oczkiem scisłym

Rząd 1 do 6 wykonywać spiralnie

- Rz 1-5 półślupków
- Rz 2-10 półślupków
- Rz 3-15 półślupków
- Rz 4-20 półślupków
- Rz 5-23 półślupki
- Rz 6-26 półślupków

Rz 7 - teraz odwrócić robotę i dalej wykonywać prosto, tj tam i z powrotem - 26 półślupków

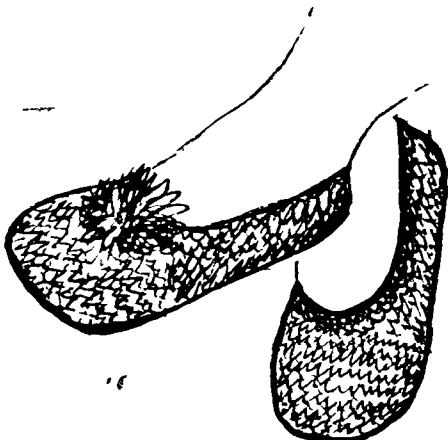
Rz 8 - 13 po 26 półślupków

Rz 14-24 półślupki

Rz 15 do 22 - po 22 półślupki

Na tym robotę zakończyć Teraz złożyć robotę na pół i krótkie boki połączyć półślupkami, wywrócić

Brzeg pantofla obrobić dookoła półślupkami Kapcie można ozdobić pomponami Z tyłu można zrobić pętelki z kilku oczek łańcuszka Umożliwi to powieszenie kapci na wieszaku

POLSKA APTEKA ROTHBARTA

Właścicielka IRENA BUKLIS POLECA

DUŻY ASORTYMENT LEKÓW, POSIADA OBFITY WYBÓR ZIOŁ LECZNICZYCH, PROWADZI WYSYŁKĘ DO POLSKI, (WOLNA OD CŁA), REALIZUJE WSZELKIE RECEPTY BLUE CROSS, GREEN SHIELD, ITP

PONADTO POLECAMY KOSMETYKI, WYBIELACZ DO TWARZY, KREMY I MAŚCIE I KARTKI NA KAŻDĄ OKAZJĘ

WSZYSTKICH KLIENTÓW ZAPRASZAMY DO NOWO OTWARTEGO LOKALU PRZY 115 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont Tel 537-0335

ANKA & PETER / photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5

769 4488

ZDJĘCIA I PORTRETY NA RÓŻNE OKAZJE

Astra Meat Market

Właściciel E. Rembacz

Na składzie świeże mięsa - własnego wyrobu wędliny oraz importowane towary spożywcze

2238 Bloor St West - Toronto
Tel 763-1093

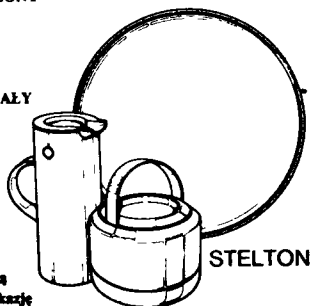
jolanta interiors - POLSKA FIRMA

SPECJALIZUJĄCA SIĘ W ARCHITEKTURZE WNĘTRZ UDZIELI CI PORADY JAK URZĄDZIC GUSTOWNIE I WYGODNIE TWOJE MIESZKANIE LUB DOM

- polecamy
- PIONOWE I POZIOME ZASŁONY
  - OZDOBNE LAMPY
  - DYWANY I CHODNIKI
  - ZESTAWY PORCELANOWE
  - SZTUCCE
  - WYROBY SZKLANE I KRYSZTAŁY
  - NOWOCZESNĄ BIZUTERIĘ

POSIADAMY BOGATY WYBÓR TOWARÓW IMPORTOWANYCH

Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję

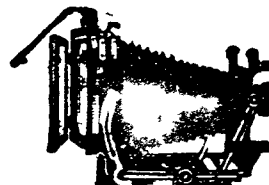

STELTON

2368 Bloor Street W Toronto Ont M6S 1P5 Tel 762 9638

INTERNATIONAL CAMERA REPAIRS

3351 Bloor St West-koto Islington
TORONTO ONT M8X 1E9
Tel 239 1882

KUPNO, SPRZEDAŻ, WYMIANA I NAPRAWA APARATÓW FOTOGRAFICZNYCH RÓŻNEGO TYPU
Właściciel Stan NYZ

Ładne pokoje

W polsko-amerykańskiej rodzinie
Blisko komunikacji, blisko śródmieścia Toronto
Spokojna, zacieniona drzewami ulica

Tel 531-5523
Echo Tygodnia

KSIĘGOWY

(BOOKKEEPER)

POLECA SVOJE USŁUGI

Prowadzenie księzek rachunkowych (Bookkeeping) dla

- SKLEPÓW
- RESTAURACJI
- HURTOWNI
- DROBNYCH USŁUG

Pracujemy szybko i dokładnie
MAREK BULICKI Tel 248-6332

MY THREE SONS RESTAURANT
153 Roncesvalles Ave
Tel. 536-6119

DANIA POLSKIE I KANADYJSKIE
PIEROGI ZUPY DOMOWE
- W KAŻDĄ SOBÓTĘ - FLACZKI
ZAPRASZAMY

HOROSKOP TYGODNIA

ANNA KEPLER

BARAN (Aries)
21 03 - 20 04

Zaczyna ci się wydawać że twoje dotychczasowe zasługi zawodowe nie są za bardzo uznawane a wymagania stawiane są coraz większe. Nie wolno ci w żadnym wypadku opuścić rąk. Swoje czynności musisz wykonywać sumiennie i obowiązkowo, gdyż związana z tym jest twoja przyszłość. Spróbuj nawiązać kontakty z wpływowymi osobami. Mimo że nadchodzący okres nie jest najbardziej przychylny dla ciebie, to jednak możesz mieć łatwość w nawiązywaniu istotnych znajomości. Jeżeli zadbałeś o swoje finansowe sprawy to prawdopodobnie z początkiem tygodnia możesz oczekiwać jakiegoś dodatkowego dochodu. Z tego wniosek, że tak źle znowu nie jest.

Do twojego związku mogą wrócić trudniejsze chwile. Przy dużej cierpliwości i rozsądnym rozstrzygnięciu konfliktowych sytuacji możesz doprowadzić do rozjaśnienia atmosfery. Z dziećmi bez większych kłopotów.

Osoba wolna przejawia nadmierny optymizm i uprzedzając wypadki widzi swój romans w jasnych kolorach.

WAGA (Libra)
24 09 - 23 10

Dla twoich zawodowych spraw przychodzą pomyślne dni. W nadchodzącym tygodniu prawdopodobnie nawiążesz kontakty z osobami które okazały ci znaczącą pomoc w realizacji pewnych zamierzeń. Ostrzegam, że nie wszystkich. Ten najbliższy okres staraj się dobrze wykorzystać, ponieważ wiele wskazuje na to że nie potrwa za długo. Późniejszy czas będzie dla twoich planów rodzajem wspinania się pod górki. Wierchołek będziesz widział, lecz dotarcie do niego nie będzie wcale takie łatwe. Jednak obecnie nadchodzący tydzień powinien cię mile rozczarować.

Znajdujesz się w nienajlepszym nastroju, w którym za wiel rzeczy chciałbyś obarczyć winą partnera. Na całe szczęście partner jest wyrozumiały. Także w dziecku wyolbrzymiasz wady.

Osoba wolna powinna w tym czasie spotkać kogoś wrażliwego, subtelnego, kto będzie podzielał twoje zapatrywania i gusta. Wróży to miłe chwile.

W nadchodzącym okresie pozwól sobie na więcej odpoczynku, na codzienne chwile relaksu, na uprawianie ulubionego hobby.

BYK (Taurus)
21 04 - 21 05

W niektórych sprawach zaczniesz mieć zaległości a tu oczekują cię jakieś dodatkowe obowiązki. Będziesz musiał rozsądnie zaplanować swój czas pracy i trzymać się wyznaczonych rygorów. Twoja ciężka praca powinna zostać doceniona i z końcem tygodnia możesz nawet liczyć na dodatkową finansową gratyfikację. Ale załatwiają jedną ze spraw zwróć szczególną uwagę na wszystkie umowy z nią związane, bowiem jakiś szczegół może mieć niezbyt jasną interpretację.

Nie przyjmuj krytycznych słów partnera jako wycieczek pod twoim adresem. Po wnikliwym ich rozpatrzeniu w wielu wypadkach przynasz mu rację. A to oznacza, że partner ma na uwadze wspólne dobro. Dziecko chodzące do szkoły ma kłopoty z organizowaniem sobie dnia. Pomóż mu.

Osoba wolna zaintrygowana nowym towarzyszem może zaniedbać istniejące kontakty. Tymczasem nowe znajomości raczej będą krótkotrwałe.

Trochę pokwękujesz zdrowotnie.

SKORPION (Scorpio)
24 10 - 22 11

Możesz liczyć na polepszenie swojej finansowej sytuacji, czy to przez dodatkowe zarobki, czy przez inny pomyslny rozwój wydarzeń. Jednak w miejscu swej pracy musisz być nastawiony na pewne niespodzianki, raczej mniej miłe. Jeżeli cokolwiek zaniedbałeś to może właśnie w obecnej chwili wyjść na jaw i sprawić ci kłopoty. Tak samo możesz się zawieść, jeżeli załatwiłeś pewnych istotnych spraw powierzyłeś innym osobom zamiast sam to uczynić.

W związku coraz mniej konfliktowych chwil i atmosfera powoli się przejaśnia. Coraz więcej przyjemności sprawiają wam romantyczne chwile. Prawdopodobnie jedno z dzieci zwróci się do ciebie o radę i pomoc. Mimo że masz wiele własnych kłopotów rozważ starannie możliwość udzielenia szybkiej i skutecznej pomocy.

Osoba wolna może powrócić do partnera, o którym myślała już tylko w czasie przeszłym.

Ostatnio poprawiło ci się samopoczucie i od razu pewniej stanąłeś na nogach.

BLIŹNIĄKI (Gemini)
22 05 - 21 06

Wygląda na to, że już z początkiem tego miesiąca otrzymasz jakieś premie uznanie za osiągnięcia zawodowe z ubiegłego miesiąca. Będzie to dla ciebie zachętą do dalszego poszerzania swych wiadomości i zaczniesz przywiązywać jeszcze większą uwagę do tego, co czynisz. Jeśli będziesz mógł przesunąć w terminie na późniejszą służbową podróż to radzę ci to zrobić, albowiem wtedy przyniesie lepsze rezultaty i stanie się twoim sporym sukcesem.

Czujesz przypływ uczuć do partnera, ale nie okazujesz tego na zewnątrz. Jednakże jakieś wydarzenie zmusi cię do powiedzenia tak wielu przyjemnych słów że partner poczuje się w siódmym niebie. Jedno z dzieci stale miewa konflikty poza domem, które przysparzają ci sporo trosk.

Osoba wolna pozna kogoś przez przyjaciół, kto prawdopodobnie zawiadnie na dłuższy czas sercem.

Twoje gwałtowne reakcje na zachodzące wydarzenia wcale ich nie eliminują, natomiast negatywnie wpływają na twoje samopoczucie i nerwowy system.

STRZELEC (Sagittarius)
23 11 - 21 12

Praca którą wykonujesz codziennie zaczyna cię nużyć. Poza tym uważasz że wymagania nie są współmierne do uzyskiwanych korzyści finansowych. Do tego jeszcze dochodzi przeświadczenie, że nie możesz całkowicie polegać na współpracownikach. Można by powiedzieć, że zaczniesz widzieć wszystko dookoła w czarnych kolorach. Ten stan jeszcze potrwa jakiś czas, ale już z końcem tygodnia powinno przyjąć odprężenie. Twój humor jeszcze bardziej się poprawi, gdyż prawdopodobnie zupełnie niespodziewanie otrzymasz pieniądze, o których nawet nie śniłeś.

Wydaje ci się, że twój partner jakby się od ciebie oddalał, a tymczasem sytuacja jest odwrotna. To ty nie dążąc do wyjaśnienia pewnych spraw tym samym stajesz się coraz bardziej mu obcy. Twoje dziecko czeka serdeczniejszych odrodzeń i kilku słów zachęty.

Osoba wolna postanowiła doprowadzić do pewnych zmian w dotychczasowej znajomości i zdziwi cię łatwość ich przeprowadzenia.

Ze zdrowiem nie powinno być kłopotów.

RAK (Cancer)
22 06 - 23 07

Odczuwasz potrzebę zastanowienia się nad swoją przyszłością. Nie wygląda na to, że szybko podejmiesz jakieś decyzje. Raczej będziesz się wahał, którą z dróg wybrać aby uzyskać wyższą pozycję zawodową i większe dochody. Bierność jednak nie możesz posiadać za daleko. Jakiego postanowienia muszą zapaść po tym tygodniu. Natomiast w tym tygodniu będziesz prawdopodobnie przesyony o przyjacielską poradę. Twoje słowa zostaną przyjęte z aprobatą co sprawi ci dużą przyjemność.

Wiele domowych spraw odsuwasz na później, tymczasem ich rozwiązanie uzależnione jest od twoich poczynań. Partner zaczyna już tracić cierpliwość. Dzieci jakby sprząły ostatnio mniej kłopotów.

Osoba wolna jeszcze nie skończyła jednego romanu a już rozpoczyna nowy flirt, który także nie zapowiada się na długi.

Twoje minorowe nastroje zechcesz przygłuszyć alkoholem lub innym sposobem co jednak nie przyczyni się do poprawy samopoczucia.

KOZIORÓŻEC (Capricorn)
22 12 - 20 01

Wszystko wyłącznie zależy od ciebie. Powinieneś przejąć inicjatywę w swoje ręce. Masz zamiar z którymi do tej pory nie ujawniłeś się. Właśnie nadchodzi pomyslna pora do ich realizacji. Nie obawiaj się podjęcia decyzji, a współpracownikom lub współpracownikom wyjaśnij spokojnie, lecz stanowczo swoje stanowisko. W pierwszej chwili może ci się wydawać, iż nie zostały zrozumiane, ale to po prostu wynik zastanawiania się nad twoimi propozycjami. Raczej będą przychylnie przyjęte.

Jesteś pełen serdeczności i okazujesz ją partnerowi ale raptem przychodzi chwila, gdy zachowujesz się jak uparty kozioł i wywołujesz całkiem niepotrzebne spłecznienie. Jedno z dzieci może mieć kłopoty z nauką. Pomóż mu.

Nie wmawiaj sobie, że możesz się obyć bez ukochanej osoby. Każdy dzień rozłąki to dla ciebie prawdziwa tortura. Prawdopodobnie i partner odczuwa swą samotność.

Obiecujący okres dla zdrowia i dobrego samopoczucia. Weekend też powinien być przyjemnym wyczynkiem.

LEW (Leo)
24 07 - 23 08

Nadchodzi dobry okres dla wszelkich twoich poczynan. Wszystko, czego się podejmiesz, da dobre rezultaty. Ale musisz uważać i nie nadużywać szczęśliwego losu. Z nosem do góry możesz zacząć popełniać pomyłki. W twoim najbliższym otoczeniu masz kogoś, kto tylko czeka na twoje potknięcie, na twoje fałszywe kroki. A nadmiar powodzenia może spowodować że nie będziesz patrzył sobie pod nogi. Jeśli jednak nie nawalisz to sprzyjający ci los może dać dodatkową szansę w postaci wybrania ciebie przedstawicielem firmy.

Od jakiegoś czasu rozglądasz się za nowym mieszkaniem i oto teraz może nadarzyć się okazja. W tym wypadku partner całkowicie się zdaje na twoje decyzje. Jedno z dzieci ma zaskakujące pomysły, na które nie wiesz jak zareagować.

Osobę wolną intryguje ktoś z twojego towarzystwa. Nie używa wielkich słów do wyrażenia uczuć, ale jego spojrzenia mówią wszystko.

Z początkiem maja musisz zwrócić uwagę na swoje zdrowie.

WODNIK (Aquarius)
21 01 - 19 02

Już najwyższy czas swoje zamiary zacząć wprowadzać w czyn. Nadchodzący okres powinien sprzyjać twoim planom i masz szansę je zrealizować mimo, że twoim doradcom wydają się pisane na wodzie więc nie daj się zwieść z obranej drogi. Jakiego kłopoty może ci sprawić ktoś nawet z bliskich przyjaciół rozpowiadając słowa zasłyszane w tajemnicy. Zresztą wogóle za często wcześniej coś powiesz, a później tego żałujesz.

W twoim związku jak nigdy do tej pory całkowicie zgadzasz się z partnerem we wszystkich sprawach i odwrotnie, również on bez zastrzeżeń popiera twoje poczynania. Tak w domu jak i poza domem. Dla dzieci też znajdujesz więcej czasu.

Osoba wolna dochodzi do coraz większego ładu w swoich licznych towarzyskich kontaktach. Zaczyna z niektórych rezygnować, inne sprowadza do normalnego wymiaru. Może to być zapowiedź trwalszego uczucia do jednej wybranej osoby.

Wyraźnie odczuwasz przypływ energii, ale nie przeciągaj struny nadmiarem zajęć, bo znowu skończy się źle.

PANNA (Virgo)
24 08 - 23 09

Masz pełne ręce roboty i do tego jeszcze pragną cię wciągnąć w orbitę społecznych organizacji. Twoje uzdolnienia zwracają uwagę wielu osób i chociaż jedna z ostatnich spraw wróci z powrotem na twoje biurko do ponownego przejrzania i poprawienia, to taki obrót nie wymknie z twojego postępowania, lecz ze zmiennej sytuacji w danej kwestii. Za swą pracę otrzymasz wiele podziękowań i nawet zadośćuczynienia. Będą ci gratulować. Może się zdarzyć, że równocześnie będziesz musiał prowadzić kilka ważnych spraw.

Jakieś rodzinne sprawy twojego partnera robią dużo zamieszania w waszym związku i nie pozwalają na chwile większego odprężenia. O spokojnym dniu zazwyczaj marzyć oboje. Ostatnio jedno z dzieci nie może skupić się na jednej sprawie, co sprawia że zbyt wiele pozostawia wam do rozwiązania.

Wygląda na to jakby osoba wolna coraz bardziej interesowała się swoim przełożonym w którym dostrzega coraz więcej pozytywnych cech.

RYBY (Pisces)
20 02 - 20 03

Twoje niejasne zamierzenia zaczynają nabierać realnych kształtów i układać w konkretne plany. Szczególnie może to dotyczyć spraw związanych z nauką lub publikacją. Prawdopodobnie w tym tygodniu okaże się że mimo twoich dokładnych przemyśleń i obliczeń popełniłeś drobną pomyłkę finansową. Jeden z przychylnych ci współpracowników pozwolił ten błąd naprawić. Może się zdarzyć, iż wybierzesz się w najbliższym czasie w jakąś podróż, w której bądź niezwykle ostrożny, gdyż w tym czasie może ci się zdarzyć jakiś przykry wypadek.

Z partnerem wspólnie omawiacie wszelkie sprawy i to pozwala na szybkie likwidowanie jakichkolwiek niejasności. Powinieneś zwrócić większą uwagę na towarzystwo, w jakim obraca się twoje dziecko.

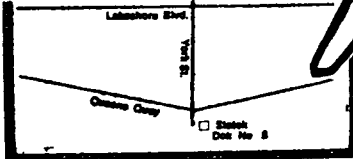
Osoba wolna nie powinna zanadto przyspieszać swego romanu, bowiem twój partner ma jeszcze do rozwikłania sprawę z przeszłości.

Niepokoje minionych miesięcy nie przeszły całkowicie bez echa. Odczuwasz nadmierne zmęczenie wieloma sprawami.

Przyjmę pracę domową, sprzątanie, pranie, gotowanie. Toronto TEL. 266 - 1741 Pani EWA

Szukam mieszkania dla małżeństwa z dziećmi w bloku, do \$ 400 TEL. 261 - 7619

Sprzedam meble TEL. 276 - 9362

KLUB CRACOVIA I POLSKI KLUB ŻEGLARSKI zapraszają na

bal kapitański - "MAJÓWKĘ" NA STATKU "WAYWARD PRINCESS"

sobota, 30 kwietnia 1983 r. - 7 wiecz. - 1 rano
Wstęp \$28 00 od osoby - w cenie biletu "wycieczka" - rejs po jeziorze Ontario - dancing - gorąca kolacja - zimny bufet - deser - kawa

Grają dwa doskonale zespoły muzyczne
● ILLUSION - zespół włoski,
● QUO VADIS - zespół polski

Przedprzedaż biletów wraz z rezerwacją stolików prowadzą:
SOLARSKI PHARMACY - 149 Roncesvalles Ave
RESTAURANT-CAFE POLONEZ - 195 Roncesvalles Ave
UNIVERSAL BEAUTY SALON - 99 Roncesvalles Ave.
Wszelkie informacje K. Stefański tel 429-5446
H.J. Nowak tel. 767-2222

KOMIS

Polecamy odwiedzić nasz "KOMIS" wielobranżowy. Przyjmujemy rzeczy do sprzedaży i sprzedajemy po cenach przystępnych dla każdego. ● Potrzebujesz pieniędzy na nowe ubranie lub zmienić wygląd Twojego mieszkania? "KOMIS" idzie Ci z pomocą. Na pewno posiadasz nowe lub mało używane rzeczy, z którymi nie wiesz co zrobić. Przynies do "KOMISU". Masz odzież damską, męską, dziecięcą, suknie ślubne i balowe, obuwie, futra, wyroby jubilerskie, kryształy, porcelanę, dywany, firany, wartościowe obrazy, ręczne wyroby — my Ci sprzedamy.

WSTĄP DO "KOMISU" A PRZEKONASZ SIĘ

305 Roncesvalles Ave. Tel. 531-8872

BRYDŻ

CZY MUSIAŁEŚ LEŻEĆ?

ODCINEK

20

REDAGUJE

JERZY BEŁDOWSKI

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW ♠ PIK, ♡ KIER, ♢ KARO, ♣ TREFL, BA = BEZ ATU
 K! = KONTRA RK! = REKONTRA --- A=AS, K=KRÓL, Q=DAMA, J=WALET, X=BLOTKA
 P = PÓLNOC Z = ZACHÓD W = WSCHÓD, D = DEKLARANT (ROZGRYMAJĄCY)

PROBLEM NR 15

♠ QJ10
 ♡ AKXX
 ♢ xxx
 ♣ Qxx
 ♠ xx
 ♡ QJ10
 ♢ AKxx
 ♣ J1098
 ♠ AKxxx
 ♡ Kxxxx
 ♢ QJx
 ♣ +xx
 ♠ AKxxx KONTRAKT
 ♡ x
 ♢ xxx 4 kier
 ♣ AKxx

Przeciwnicy wzięli 3 lewy na karo i mają domek. Wydaje się że musisz oddać jeszcze lewę na trefl. Czy nie ma sposobu aby uniknąć legendy?

Ile lew zrobimy w pikach, 5? A właśnie, że 6! (pod warunkiem, że atuty są rozdane 3-2). Musimy zastosować system o nazwie "odwrócony stolik".

Proszę rozłożyć wszystkie karty na stole i usiąść na miejscu gracza P i rozgrywać jego kartami. Znane z karty gracza D są stolikiem. W ten sposób powstał "odwrócony stolik". Spróbuj nie leżeć!

ROZWIĄZANIE PROBLEMU NR 14

Po oddaniu trzech pierwszych lew deklarant musi liczyć ilość kart u jednego z przeciwników. Chodzi o uzyskanie rozkładu kart w rękach przeciwników.

W tej chwili wiemy już, że w posiadaniu 2 kara. Natępują 3 rundy atutów - okazuje się, że w miał od początku 4 pik. Skolei grymy Asa, Króla kier i przebijamy 3-1 kier w rękę W miał singla kier, no i wyszło szydło z worka. W ma jeszcze 6 trefli a z singla Gramy spokojnie do Króla trefl na stole (a nóż Z ma singla Dame) i w drodze powrotnej impasujemy trefle.

Czyżby miała rację moja babcia gdy mnie pouczała "Pamiętaj Jureczku, cała sztuka grania w brydza polega na umiejętności liczenia do 13".

Kochana babcia, szkoda, że już nie żyje. Chętnie zagrałbym z nią w brydza aby jej udowodnić, że miała rację: po 50 latach grania w brydza jeszcze mi się zdarza, że nie umię liczyć do 13-u. POCO MNIE OJCIEC DO SZKOŁY POSYŁAŁ? NIE LEPIEJ BYŁO MNIE POSYŁAĆ NA "NAUKĘ DO SZEWCA"?

LICYTACJA /c d /

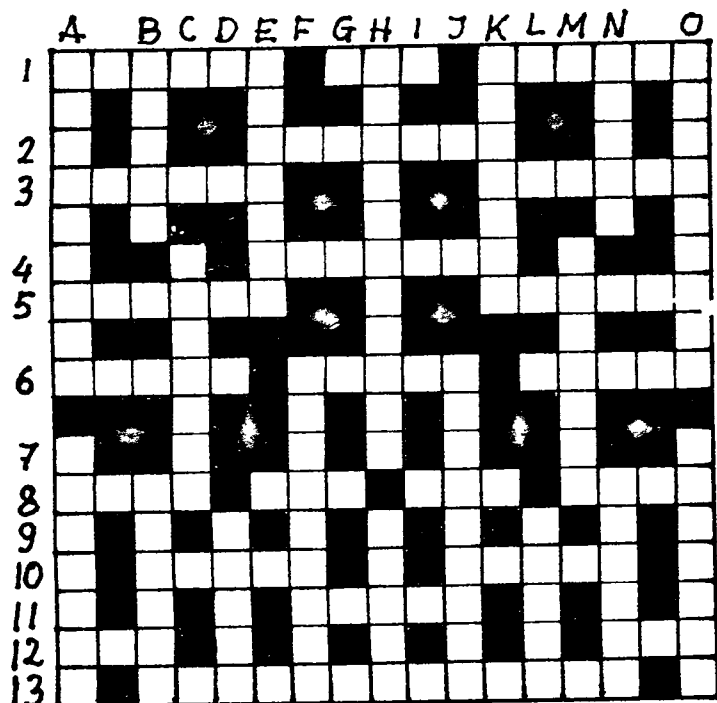
Każdy kolor posiada 2 różne wartości atakującą i obronną. Im dłuższy jest kolor tym większa jest jego wartość atakująca gdyż możemy nim wygrać sporo.

lew Posiadając np AKQJxxx możemy liczyć na 7 lew. Im dłuższy kolor tym mniejsza jest jego wartość obronna. Grając w obronie nie weźniemy w tym kolorze więcej niż 1-2 lew. Dlatego jest bardzo ważnym, gdy oceniamy naszą rękę na jej przydatność do otwarcia, aby zawierała co najmniej 2 "szybkie lewy". Oto tabela tych lew:

AK = 2 lewy
 AQ = 1 1/2 "
 A lub KQ = 1 lewa
 Kx = 1/2 lewy

Proszę zauważyć brak waletów AKQ stanowią tylko 2 lewy, KQJ tylko 1 lewa, QJ10 = 0 lew! Owszem są to karty bardziej wartościowe od dwujek i trójek, lecz nie są to "szybkie" lewy. Damy również nie posiadają wartości atakujących. Stanowią jedynie dobrą podporę dla innego honoru.

KRZYŻÓWKA NR 29

Pionowo

- 1-A zegar piaskowy
- 1-B przystąpienie do czegoś
- 1-E odpowiedz w dyskusji, polemice
- 1-H wybór pomiędzy dwiema możliwościami
- 1-K kierunek sztuki polegający na odtwarzaniu rzeczywistości zgodnie z obserwacją
- 1-N waluta m in USA
- 1-O prestiż, szacunek i znaczenie
- 4-C teren z boiskiem, urządzeniami sportowymi i trybunami
- 4-M zespół łącznie pracujących urzędników
- 6-F słuchawka lekarska
- 6-J grupa ludzi wskazujących nowe kierunki w sztuce XX w
- 7-A alkaloid występujący w ziarnach kawy
- 7-O natręctwo myśli, opętanie ideą
- 8-B krzywa płaska zamknięta
- 8-N dział administracji kierowany przez ministra
- 9-D imię greckie noszone przez byłego wiceprezydenta USA Agnew
- 9-H wielki wąż
- 9-L słynie nimi Riwiera

Poziomo

- 1-A ujście wulkanu
- 1-G rosyjski monarcha
- 1-K schadzka, spotkanie
- 2-E metal szlachetny
- 3-A rodzaj okrągłego pieczywa
- 3-K hulataj, nicpon
- 4-E służby do zawieszania firanek
- 5-A cienki mocny sznurek
- 5-K możnowładca, bogaty arystokrata
- 6-A elektroda dodatnia
- 6-F przyjęcie po pogrzebie
- 6-L wyższa z izb parlamentu dwuzłobowego
- 8-A przepowiednia, wróżba
- 8-E separatystyczna organizacja baskijska
- 8-I wielka antylopa afrykańska
- 8-M zwykły utarty sposób postępowania
- 10-B sytuacja, w której nie można kontynuować działania
- 10-J zbiór map
- 11-F mała jednostka rybołówstwa morskiego
- 12-A narząd powoniemia
- 12-N swinska mord
- 13-B tło muzyczne

KRZYŻÓWKA NR 28

ROZWIĄZANIE

Listy

dakcja "Echa Tygodnia" szczyty się oficjalnie, że jest "nieuczynowanym magazynem dla każdego" jestem przekonany, że dla rzetelnej informacji prasowej umieści załączony artykuł b redaktora Sun p Peter Worthington pt (Un)Solidarity a zamieszczony w "Sun" April 19 83 wyświetlający sprawę z drugiej strony barykady "Solidarność" w Kanadzie nie powinna być organem CLC czy agencją dla propagandy polityki zagranicznej NDP (San Salvador kult Nicaragui i Kuby, jawny antyamerykanizm)

Wielce Szanowni Panowie!

W numerze poczytnego pisma Panów z dnia 14 4 83 ukazał się artykuł Redaktora pt Szkodliwa działalność Z Przetakiewicza i oraz w tym samym numerze artykuł p Grażyny Farmus pt "Konflikt o Biuro Solidarności w Kanadzie. Obie opinie nieprzychylnie akcji p Przetakiewicza. Ponieważ Re-

Łączę wyrazy prawdziwego szacunku i powązania
 T Rosol

PETER WORTHINGTON

(un)Solidarity

The infighting presently going on over the Polish Solidarity movement in Canada has only one winner - the Soviet Union and enemies of freedom for Poles and the captive nations

It almost doesn't matter who is right or who is wrong. The squabble itself is damaging.

The present fuss erupted when the Canadian Labor Congress, which had been an enormous help to Solidarity initially, backed off the person it had originally supported.

When Zygmunt Przetakiewicz came here from Poland via New York shortly before martial law was imposed and Solidarity was banned, the CLC gave him office space and \$18,000 a year.

But the CLC has cooled towards Zygmunt and cancelled support for Solidarity in Toronto as long as he was director. The Brussels headquarters of Solidarity abroad sided with the CLC and Z P was, in effect, fired as director.

But he is fighting back. There are now two Solidarity offices in Toronto, one favored by the CLC, the other "independent" and claiming to represent the goals of Lech Walesa.

Who is right or, to be more precise, who is mostly right? Is it a personality squabble? Disinformation? Subversion? What?

Solidarity dissidents and CLC factions have presented their respective cases to the Sun. While there are grey areas, some factors can't be ignored.

Poland and El Salvador?

Zygmunt (it is far easier for someone who doesn't speak Polish to call him by his first name instead of his last) says the CLC became dissatisfied with his leadership when he refused to involve Solidarity in campaigns about El Salvador. He felt Poland and El Salvador were separate issues.

He says the CLC also objected to him meeting so-called "right-wing" politicians (Mayor Eggleton, Mike Wilson, John Crosbie), and wanted him to stick with the NDP. He was resentful for making decisions for Solidarity without consulting the CLC.

All this is according to Zygmunt, who expresses gratitude for the CLC's initial support. He claims all he wants is to keep Solidarity pure and not mixed up in other issues.

Those who oppose Zygmunt say he is difficult to deal with, not a team player, irresponsible. The CLC wants Louis Lenkinski, an official with the Ontario Federation of Labor, and Ala Gettlich of the Canadian Polish Congress, to head Solidarity. Zygmunt objects because they are Canadians and not Polish citizens.

Off the record, some anti-Przetakiewicz people are indulging in what can only be described as a smear campaign. One official implied that Zygmunt might be a communist agent - but he wouldn't come in to the Sun to discuss the allegations because, as he told reporter Peter Howell, the Sun is "fascist".

Zygmunt is accused of being anti-Semitic. There is innuendo that he's syphoned off Solidarity funds. He is depicted as undermining Solidarity. Irresponsible at best, subversive at worst.

Dziękujemy za list. Reprodukujemy fragment komentarza z Toronto Sun, brak miejsca nie pozwala na reprodukcję całości. Zainteresowanych

Czytelników odsyłamy do oryginału (Toronto Sun, 19 kwietnia 1983, str 11)

STRONY

BOLKA i LOLKA

Redaguje
LESZEK
MECH**"POLONIA REVIEW"**

Polski Program Telewizyjny

We środy o 8 wieczorem, w piątki o 7 30 wiecz.
i w soboty o 2 30 p m na kanale 10 (Maclean-Hunter w
dzelnicy Parkdale)Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii
kanadyjskiej "Polonia Review" jest niezależnym polskim
programem niepodległościowym**"Pani Jadwiga"**

Polski program radiowy

ze stacji CHWO 1250 w Oakville
od godziny 1 do 2 w każdą sobotę

Reklamy i ogłoszenia handlowe

oraz wszelkie komunikaty

przyjmuje się telefonicznie - 691-8789

Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy

nadawany od godziny 11 05

od poniedziałku do piątku włącznie

ze stacji CHIN FM 100 7

tel 531-9991

Prowadzi Karola Kęsik

Muzyka,

wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze

Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe

i wszelkie komunikaty

JUŻ DWA RAZY W TYGODNIU

PROGRAM RADIOWY POLONEZ

W SOBOTY 3:30 - 4:30 p.m. 1250 AM CHWO

W NIEDZIELE 10:30 - 11:30 a.m. 1190 AM CJMR

ADRES REDAKCJI POLONEZA

2120 BLOOR St W

TORONTO, ONT M6S 1M8

TEL (416) 762-7401

MAREK J GOŁDYN
PRODUCENT**THUNDER BAY
PACZKI DO POLSKI**MORSKIE \$ 1 80
LOTNICZE \$ 4 15The Right Fit 126 N May Street
Tel 622 - 2571**TYLKO PRZEZ NAS**wyczyszczone dywany i obicia mebli,
mogą w pełni państwa zadowolić

Robimy szybko i solidnie najnowszą metodą "Steam-brush"

Ceny konkurencyjne

Oszacowanie bezpłatne Minimalny koszt zamówienia \$ 30

TEL 532 - 1880

537 - 5089

Eurolux

ZAKŁADANIE NOWYCH INSTALACJI

WYMIANA USZKODZONEJ

ELEKTRYCZNE URZĄDZENIA

PRZEMYSŁOWE I DOMOWE

SPECJALNOŚĆ

OŚWIETLENIE OGRODÓW

(LANDSCAPING LIGHT)

Tel 497-8441

**POLACY
NA SZEROKIM ŚWIECIE**

Miły Tomku!

LIST Z BRAZYLII

Przepraszam bardzo za te plamki na liście, ale nawet papier się poci Uff, jak gorąco Temperatura w cieńcu przekracza 30 stopni Celsjusza Nawet kąpiel w pobliskich rzeczках nie pomaga, gdyż woda nagrzana jest słońcem Nie pomyliłem się pisząc "rzeczkach", ponieważ przez naszą miejscowość przepływają aż cztery San, Bug, Pomian i Sosna A sama osada nazywa się Jagoda Zapewne w tej chwili pomyślałeś, że list przyszedł z Polski Pudło, mój miły, nie zgadłeś Owszem, wymienione nazwy są czysto polskie, ale nie piszę z Polski Jestem oddalony o tysiące kilometrów od rodzinnego kraju moich dziadków To oni jeszcze w ubiegłym stuleciu wyruszyli w świat z polskiej wioski nad prawdziwym Sa-nem, przepłynęli przez ocean i wylądowali w Brazylii Tak daleko szukali chleba, którego zabrakło dla nich w ojczyźnie

Jak babcia żyła to wspominając tamte lat, pierwsze na obcej ziemi, zawsze dodawała słowo "koszmarne" Każdego dnia na osadników czyhały pułapki tropikalnej dżungli i zatrute strzały Indian Pierwotną puszcze karczowano ogniem i żelazem pod uprawne pola, ogrody i pastwiska A Indianie, chyba nie bez racji, naszych dziadków i ich sąsiadów uważali za wrogów, którzy przybyli w te strony bez ich zaproszenia i bez ich zgody osiedlili się tutaj Dzisiaj to odległa historia W najbliższej okolicy nie ma Indian Nie ma też dżungli Jak okiem sięgnąć widać uprawne pola, ogrody i pastwiska Wszystko to należy do polskich rodzin, których prawie pięćset mieszka w Jagodzie W ładnych domkach otoczonych zielenią drzew Często owocowych Sam z werandy zrywam banany, a tuż za oknem mojej sypialni rośnie pomarańczowe drzewo Wystarczy tylko wyciągnąć rękę

W naszym stanie Parana znajduje się wiele podobnych polskich osiedli Mój jeden wujek mieszka w Morskiej Woli, a drugi w Nowej Varso-vii Dwa lata temu moja kuzynka wyszła za mąż za Polaka, którego dziadkowie razem z generałem Antonim Dołęgą-Czerwinkim założyli miejscowość Polonię w stanie Goias I żeby już całkiem cię zadziwił to dodam, że w tym roku wybieram się na wakacje do Zakopanego w Górach Nadmorskich Oczywiście w Brazylii

Ilu Polaków mieszka w Brazylii? W polskim tygodniku

"Lud" wydawanym w Kurytybie i pręnumerowanym przez tą gazetę przeczytałem, że około osiemdziesięciu tysięcy Tatus był oburzony twierdząc, że ponad sto tysięcy Gdy zapytałem o to nauczycielkę w polskiej szkole, przyznała rację tacie Do polskiej szkoły chodzę tylko w soboty Natomiast codziennie uczę się w brazylijskiej szkole Często turyści przyjeżdżający do Brazylii są zdziwieni, że nikt tu nie zna hiszpańskiego To prawda, że w Południowej Ameryce używa się hiszpańskiego, ale z wyjątkiem Brazylii, gdzie mówi się po portugalsku Wprawdzie trochę podobny do hiszpańskiego, ale tylko trochę Ja uczę się jeszcze angielskiego

Ciąg dalszy za tydzień

CZY WIECIE, ŻE...

- Brazyliia jest piątym największym krajem świata (po Związku Radzieckim, Kanadzie, Chinach i Stanach Zjednoczonych) o powierzchni 8 511 965 km kw, a szóstym biorąc pod uwagę ilość mieszkańców ponad 120 milionów,

- stolicą kraju jest miasto o nazwie Brasilia zbudowane przed 10 laty w amazońskiej dżungli,

- rzeka Amazonka jest najdłuższą w świecie licząc 7 025 km i odprowadza do oceanu Atlantyckiego największe ilości słodkiej wody, którą w oceanie można jeszcze odróżnić w odległości kilkuset kilometrów od ujścia rzeki,

- dżungla nad Amazonką jest największą dziewiczą puszcza świata nazywaną przez biologów "płucami ziemi", a żyjące w niej plemiona Indian do dzisiaj nie mają bliższych kontaktów ze współczesną cywilizacją prowadząc pierwotne życie,

- w Brazylii do samochodów powszechnie stosuje się paliwo wyprodukowane z trzciny cukrowej,

- podstawowa moneta nazywa się cruzeiro

INDIANIE AMAZONII

W amazońskiej dżungli żyją jeszcze dzikie szczepy Indian które nie mają bliższego kontaktu ze współczesną cywilizacją Nadal używają prymitywnych narzędzi i ubioru, ile potrzebują, aby wyzyc Kobiety nie są o niewielkie poletka, mężczyźni polują na zwierzęta i ptactwo przy pomocy wdmuchiwanego trutku kurara Tym sposobem nawet łowią zwierzęta i wyciągają pieniądze, lecz wymieniają towar za żywność, na przykład gliniane garnki za skóry dzikich zwierząt Kobiety używają swego wódza i czarownika do leczenia chorych wygania złe duchy, przepowiadają pogodę i całe ubranie służy Indianom przepaska z papirusi i papuzie piona we włosach Z okazji wojennych wypraw (jeszcze takie się zdarzają) służy im lub pogrzebow Indianie malują ciała i ubrania roboczymi z roślin (kolor czerwony i czarny) lub z wapiennych skał (kolor biały) Każda z rodzin posiada odrębny charakterystyczny rysunek jakiegoś zwierzęcia owadów, rośliny lub przedmiotu Jednak coraz częściej się zdarza, że małe dzieci chodzą już do normalnej szkoły prowadzonej przez misjonarzy i po dorostaniu opuszczają rodzinną wioskę w dżungli na zawsze

SPORT

SPORT

SPORT

takie sławy futbolu jak Zoffi (Juventus), Cabrini (Juventus), Platini (Juventus), Gentile (Juventus), Rossi (Juventus), Conti (Roma), Falcao (Roma), Schumacher (FC Koeln), Beckenbauer (Cosmos), Pezzey (Eintracht Frankfurt), Schuster (Barcelona), Kempes (Valencia), Santillana (Real Madryt), Keegan (Newcastle), Maradona (Barcelona), Littbarski (FC Koeln)

Jeszcze o meczu Polska - Finlandia

Uzupełniając wiadomości z poprzedniego wydania "Echa Tygodnia" należy dodać, że mecz rozegrano przy licznie zebranej publiczności (70 tys widzów) na nie najlepiej przygotowanej nawierzchni Stadionu Dziesięciolecia w Warszawie **Bramkę dla Polski zdobył już w 2 min gry z rzutu karnego Włodzimierz Smolarek Wy-**

równanie padło w 5 min po błędzie polskiej obrony i strzale Pawła Janasa do własnej bramki Polacy zmuszeni do ataków pozycyjnych (defensywna gra Finlandii) nie mogli zastosować swej najmocniejszej broni - ataków z wypadu i mimo dużych wysiłków nie zdołali już pokonać bardzo dobrze broniącego **Olhi Isaho**

pierwszym spotkaniu w Kuopio Faworytami grupy są dla mnie Polska i ZSRR"

Składy drużyn

Polska Młynarczyk - Majewski, Janas Wójcicki, Jalocho-Buncol, Kupcewicz, Ciolek (od 65 min Buda) - Smolarek, Boniek, Okoński

Finlandia Isoaho Pekkonen, Kymalainen Granskog Remes (od 42 min Lahtunen) Turunen, Houtsonen Ismaili, Ukkonen Lipponen (od 65 min Hjelm), Hakala

Żółte kartki Wójcicki i Buncol oraz Lahtunen (Finlandia)

Mecze do rozegrania 27 4 ZSRR - Portugalia, 22 5 Polska - ZSRR, 1 6 Finlandia ZSRR, 21 9 Portugalia - Finlandia 9 10 ZSRR Polska 28 10 Polska - Portugalia, 13 11 Portugalia - ZSRR

Po meczu powiedzieli Antoni Piechniczek

"Mam spore pretensje do piłkarzy, że mimo wielu sytuacji nie potrafili zakończyć akcji skutecznym strzałem. Zdecydowanie zabrakło precyzji, a w miarę upływu czasu dawała o sobie znać zbyt duża nerwowość"

Martin Kuusela

"Wszyscy w naszej drużynie zagraли bardzo dobrze - o wiele lepiej niż w

Amerykanki wygrały... jak chciały

W węgierskiej miejscowości Szombathely zakończył się turniej siatkarek o Puchar Savaria. Zgodnie z oczekiwaniami pierwsze miejsce zajęły zawodniczki USA. Brązowe medalistki ostatnich mistrzostw świata pokonały w ostatnim meczu groźny zespół KRLD 3 0 (15 5, 15 10, 15 13). Amerykanki zakończyły turniej bez straty punktu. Na drugim miejscu znalazły się Kubanki, trzecią pozycję wywalczyły siatkarki ZSRR, a trzy ostatnie miejsca zajęły KRLD, Węgry i RFN.

Radość w Łodzi

ANILANA SIĘGA PO MISTRZOWSKI TYTUŁ

Na jedną kolejkę przed zakończeniem mistrzostw 1 ligi piłkarzy ręcznych, drużyna Anilany Łódź osiągnęła tytuł mistrzowski. Tak więc po sukcesach koszykarek i siatkarek, Łódź staje się stolicą męskiej siatkarki.

Anilana na początku rozgrywek miała duże trudności w skompletowaniu składu, dysponowała właściwie tylko siedmioma pełnowartościowymi zawodnikami. Doszło do tego, że trener klubu, ongiś reprezentacyjny gracz polskiego zespołu Zygfryd Kuchta musiał wrócić na parkiet (po kilku latach przerwy) i zasilić swoją drużynę.

Wyróżniającym się graczem w walecznym zespole Anilany jest doświadczony bramkarz Andrzej Szymczak. Ubiegłoroczny mistrz Polski, Śląsk Wrocław, zajmuje trzecią pozycję i prawdopodobnie nie uda mu się poprawić lokaty, bo-

wiem Wybrzeże Gdańsk pewnie poradzi sobie u siebie z Pogonią Zabrze w ostatniej rundzie spotkania.

Wyniki

Pogon Zabrze - Anilana Łódź	22 23 i 22 26
Grunwald Poznan - Wybrzeże Gdansk	29 33 i 30 28
Hutnik Kraków - AZS AWF Warszawa	27 24 i 22 23
Korona Kielce - Posenania	30 23 i 33 23
Stal Mielec - Śląsk Wrocław	34 31 i 29 37

Tabela

1 Anilana Ł.	52 16	926-832
2 Wybrzeże G	45 23	1023-926
3 Śląsk W	44 24	940-835
4 Hutnik Kr	37 31	924-906
5 Grunwald P	30 38	841-869
6 Pogoń Z	30 38	770-791
7 Stal M	29 39	874-949
8 AZS W-wa	26 42	739-793
9 Korona K	25 43	883-913
10 Posenania	22 46	826-932

POGOŃ SZCZECIN

mistrzem Polski w piłce ręcznej kobiet

Na trzy podwójne kolejki przed końcem rozgrywek siatkarki ręczne Pogoni Szczecin zapewniły sobie tytuł mistrzyni Polski. Sukces ten jest rezultatem solidnej pracy i inwestowaniu we własny narybek.

konala dwukrotnie AZS AWF 21 17 i 20 17, zas sięgający po tytuł Pogon wygrał też dwukrotnie z AZS AWF Wrocław 30 22 i 27 26.

Tabela

1 Pogoń Szcz.	52 8	801-637
2 AZS Kat	37 23	694-628
3 AZS Wrocl	37 23	784-730
4 Ruch Ch	36 24	802-732
5 Cracovia	36 24	720-696
6 AKS Ch	26 34	640-659
7 AZS Gd	23 37	728-814
8 Skra W-wa	21 39	698-766
9 Sosnica Gł	20 40	662-724
10 Start Elbląg	12 48	648-791

Najgroźniejszy rywal AZS AWF Katowice (miał po jesiennej rundzie tyle samo punktów co Pogoń), odpadł z konkurencji.

Ostatnio broniąca się przed spadkiem Skra Warszawa po-

HOKEIŚCI NA OSTATNIEJ PROSTEJ

Do zakończenia rozgrywek ekstraklasy hokejowej w Polsce pozostały jeszcze trzy kolejki i sądzić należy, że do końca będzie trwała zacięta walka o tytuł wicemistrzowski, jak również o uchronienie się przed spadkiem.

Stoczniowiec i Cracovia wygrały swoje pierwsze mecze po wznowieniu rozgrywek i zbliżyły się niebezpiecznie do Budowlanych, który przegrał w obu kolejkach.

Tytuł wicemistrzowski jest w zasięgu czterech drużyn, wszystkie mają jednakowe szanse.

Wyniki

Naprzód Stoczniowiec 3 7 (2 1 0 4 1 2)

Cracovia - Tychy 6 0 (1 0, 2 0, 3 0)

Podhale ŁKS 7 2 (3 2 1 0, 3 0)

Zagłębie Polonia 4 1 (2 1, 2 0, 0 0)

Budowlani - Katowice 4 8 (0 4, 4 1, 0 3)

***

Polonia - Cracovia 11 4 (6 2 3 1 2 1)

Stoczniowiec - Zagłębie 1 12 (0 2 0 2 1 8)

Katowice ŁKS

3 5 (1 1, 1 1, 1 3)

Naprzód Podhale

3 1 (2 1 1 0 0 0)

Tychy Budowlani

10 2 (4 2, 4 0, 2 0)

Tabela

1 Zagłębie	57 9	263 92
2 Polonia	40-26	144-94
3 Tychy	40-26	160-111
4 Naprzód	40-26	163 122
5 Podhale	39-27	159 102
6 Katowice	35-31	157 160
7 ŁKS	27 39	92 145
8 Budowlani	19-47	104-215
9 Cracovia	17-49	146-258
10 Stoczniowiec	16-50	105 194

Udana wyprawa

polskich koszykarzy

Narodowy zespół polskich koszykarzy przebywający w Finlandii wygrał wszystkie cztery spotkania z reprezentacją tego kraju.

W pierwszym swoim występie na ziemi fińskiej Polacy odnieśli zwycięstwo 88 77.

W następnych meczach też udało im się wyjść obronną ręką.

Drugie spotkanie rozegrane w miejscowości Jyvaekyale przyniosło sukces drużynie biało-czerwonych 84 78, a następne w Nystad 96 90.

Czwarty mecz rozegrany w Forssa zakończył się najwyższą wygraną Polaków bo aż różnicą 37 pkt - 96 59.

W spotkaniu tym najwięcej punktów dla reprezentacji Polski zdobyli Mieczysław Młynarczyk - 34 pkt, Jerzy Binkowski - 27, i Eugeniusz Kijewski - 20. Wśród rywali najbardziej skutecznym był Heikkinen - 20 pkt.

Ligi żużlowe

wystartowały

Po rozegraniu dwóch kolejek spotkań liderem ekstraklasy żużlowej jest drużyna Unii Leszno, która w inauguracyjnym spotkaniu pokonała różnicą aż 30 pkt Polonię Bydgoszcz. Tydzień później Unia po ciężkiej walce zwyciężyła Wybrzeże Gdańskie różnicą 4 pkt.

Bardzo dobrze w zespole Wybrzeża pojechał Mirosław Berlincki, który w 6 biegach zgromadził 16 pkt. Zenon Plech (Wybrzeże) w 5 biegach uzyskał 13 pkt.

Najlepszym zawodnikiem Unii był Jankowski 14 pkt w 5 biegach.

Wyniki

Falubaz Zielona Góra - Stal Gorzów	52 38
Unia Leszno - Polonia - Bydgoszcz	60 30
Wybrzeże Gdańskie - Apator Toruń	52 37
Kolejarz Opole - Motor Lublin	58 32

Stal Rzeszów - Start Gniezno 44 45

***

Stal Gorzów - Motor Lublin 66 24
Wybrzeże Gdańskie - Unia Leszno 43 47
Polonia Bydgoszcz - Stal Rzeszów 54 36
Apator Toruń - Kolejarz Opole 54 36
Start Gniezno - Falubaz Z Góra 35 54

Tabela

1 Unia Leszno	2 4	+34
2 Falubaz Z Góra	2 4	+33
3 Stal Gorzów	2 2	+28
4 Wybrzeże Gdańskie	2 2	+11
5 Kolejarz Opole	2 2	+8
6 Apator Toruń	2 2	+3
7 Polonia Bdg	2 2	-12
8 Start Gniezno	2 2	-18
9 Stal Rzeszów	2 0	+19
10 Motor Lublin	2 0	-68

JERZY R. SŁOŃSKI

SPORT SPORT

Arrivederci Widzew

Juventus - Widzew 2:2 Rossi i Platini rozwiali nadzieje

Wnik remisowy uzyskany przez Juventus w rewanżowym spotkaniu z Widzewem, zapewnił drużynie turyńskiej awans do finałowego spotkania z Hamburger'em SV w przyszłym miesiącu w Atenach

W Łodzi w trakcie spotkania doszło do incydentów, sędzia liniowy został uderzony przedmiotem wyrzuconym z tłumu widzów i przy stanie 1:1 mecz został przerwany na okres około 10 minut. Interweniowała milicja.

W drugim półfinałowym spotkaniu Pucharu Europy Hamburger SV pokonał hiszpańskiego mistrza Real Sociedad 2:1.

Ponieważ pierwszy mecz tych drużyn zakończył się rezultatem 1:1, awans do finału wywalczył zespół mistrza RFN.

W rozgrywkach o Puchar Zdobywców Pucharu Real Madryt i Aberdeen (Szkocja) awansowali do finału

Real pokonał u siebie Austrię Wieden 3:1, zaś Aberdeen przegrał na wyjeździe 0:1 z Waterschei. (Pierwszy mecz tych drużyn zakończył się zwycięstwem Aberdeen 5:1).

W pucharze UEFA finał osiągnęły drużyny Anderlechtu i Benfiki

Anderlecht wygrywając pierwszy mecz z Bohemians w Pradze był już prawie 100% pewniakiem, spotkanie rewanżowe było formalnością, zwycięstwo Belgów 3:1 zapewniło im zasłużony awans.

Inaczej się działo w drugim spotkaniu półfinałowym sławna drużyna Benfica Lizbona musiała się mocno napracować z ambitnymi Rumunami.

Un Craiova uzyskała rezultat bezbramkowy w 1 meczu w Lizbonie stosując defensywną taktykę. Dwóch zawodników pilnowało najgroźniejszego strzelca Benfiki - Jugosłowianina Filipowicia, natomiast szesciu następnych ustawiało "żywy mur" na linii pola karnego. Przy każdej okazji Rumuni wybijali piłkę na aut. Mecz rewanżowy zakończył się też rezultatem remisowym, tyle że 1:1 dzięki bramce zdobytej na wyjeździe Benfica uzyskała awans.

Co w drugiej lidze piszczy?

Następne dwie kolejki spotkań (2:4 i 10:4) nie przyniosły zasadniczych zmian, trwa zacięta walka o premiowane pozycje.

Szczególne wyrównany poziom reprezentują drużyny II grupy, Radomiak i Hutnik zmieniają się na prowadzeniu, a następna szóstka drużyn również śmiało może się pokusić o końcowy sukces.

W I grupie pretendentów jest nieco mniej do walki o liderowanie oprócz Górnika Wałbrzych i Zagłębia Lublin włączają się drużyny Piasta Gliwice i Olimpii Poznań.

Do końca rozgrywek jeszcze 11 kolejek i wiele może się zdarzyć, jedno jest jednak pewne nie ma zdecydowanych faworytów, zwiększa to atrakcyjność spotkań i podwyższa poziom oraz umiejętności zaplecza polskiej piłki nożnej.

Wyniki Grupa 1

Arka - Zagłębie	0 0
Zagłębie Włb - Odra W	1 2
Tychy - Gryf	2 1
Piast - Olimpia P	1 0
Olimpia E - ROW	2 0
Odra O - Arkonia	1 0
Stal Stocznia - Celuloza	0 0
Stilon - Górnik Włb	0 0
***	
Arkonia - Stilon	1 1
Celuloza - Arka	0 0

Odra W - Stal Stocznia	0 0
ROW - Gryf	1 1
Olimpia E - Piast	0 1
Górnik Włb - Zagłębie Włb	1 1
Zagłębie L - Tychy	2 1
Olimpia P - Odra O	2 0

Tabela Grupa 1

1 Zagłębie L	28 10	30-18
2 Górnik Włb	27 11	31-11
3 Piast	25 13	21-11
4 Olimpia P	24 14	22-10
5 Stal Stocznia	20 18	14-12
6 Odra W	20 18	19-19
7 Tychy	19 19	23-19
8 Arka	19 19	14-14
9 Celuloza	18 20	12-15
10 ROW	18 20	20-24
11 Olimpia E	17 21	18-20
12 Odra O	17 21	16-27
13 Zagłębie Włb	16 22	14-18
14 Arkonia	13 25	20-30
15 Stilon	12 26	12-25
16 Gryf	11 27	14-27

Wyniki Grupa 2

Raków - Polonia B	1 0
Włókniarz - Resovia	0 1
Stal St W - Polonia W	2 2
Broń - Avia	0 0
Błękitni - Lublinianka	2 0
Motor - Korona	0 0
Hutnik - Radomiak	1 0
BKS Stal - Górnik K	0 0

Radomiak - Motor	2 0
Lublinianka - Bron	1 1
Polonia B - Resovia	1 1
Avia - Stal St W	0 1
Polonia W - Włókniarz	2 1
Górnik K - Hutnik	3 1
Korona - Błękitni	2 1
Raków - PKS Stal	0 1

PUCHAR EUROPY

Widzew Łódź - Juventus Turyn 2 2
Hamburger SV - Real Sociedad 2 1

Puchar Zdobywców Pucharu

Waterschei - Aberdeen 1 0
Real Madryt - Austria Wiedeń 3 1

PUCHAR UEFA

Anderlecht Bruksela - Bohemians Praga 3 1
Un Craiova - Benfica Lizbona 1 1

Tabela Grupa 2

1 Radomiak	24 14	34-19
2 Resovia	24 14	25-21
3 Górnik K	23 15	30-20
4 Hutnik	23 15	30-24
5 Korona	23 15	21-21
6 Motor	21 17	19-16
7 Bron	20 19	18-16
8 Błękitni	19 19	24-31
9 BKS Stal	18 20	23-30
10 Włókniarz	17 21	25-25
11 Raków	17 21	21-23
12 Lublinianka	17 21	20-26
13 Polonia B	16 22	18-20
14 Polonia W	15 23	25-28
15 Stal St W	14 24	14-27
16 Avia	13 25	16-24

BREITNER ZAPROSIŁ BOŃKA DO ZESPOŁU GWIAZD

Znany piłkarz zachodniemiecki Paul Breitner swoim pozegnalnym występem w jedenaście Bayernu Monachium zakończy długą i obfitującą w sukcesy karierę zawodniczą. Mecz pomiędzy drużyną Breitnera Bayern a "resztą świata" odbędzie się na stadionie olimpijskim w Monachium w dniu 31 maja. Do udziału w tym meczu Paul zaprosił wiele piłkarskich gwiazd, a wśród nich Zbigniewa Bonka. Obok niego wystąpią

Kącik handlowy

INSURANCE AUTO • HOME • BUSINESS FOR LOWER RATES
COMPARE BEFORE YOU BUY OR RENEW
CALL Victor W Krupowicz
Westown Real Estate & Insurance Ltd
268 Roncesvalles - 533-8573

DIVORCE AID K BEŁDOWSKI
Rozwód \$155
226 Queen St W suite 200
Toronto, Ont M5V JZ6

POLSKA KUCHNIA
NA MIEJSCU I NA WYNOS
Bogaty wybór smacznych dań
Przyjmujemy zamówienia na wigilę i wszelkie uroczystości
ANNA'S ROASTERIA
2340 Dundas St W
TEL 536-0601

DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWINSKI D T
z 25-letnim doświadczeniem
404 A Roncesvalles Ave,
Toronto
(obok kina Revue)
Tel 531-8545

HOMETARIO REAL ESTATE LTD & insurance brokers ltd
• KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU
• UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY — OD OGNIA — KRADZIEŻY I INNE
171 RONCESVALLES AVE
Tel 531-3506

w polskich skupiskach w Kanadzie i USA.
Płacimy \$ 30 za 100 sprzedanych egzemplarzy.

Praca, zarobek! Szukamy kolporterów Echa Tygodnia

Nasz adres i telefon Patrz str 2 tego numeru, z lewej strony z góry

- LIST WITH US over
- 360 Homes sold
Tel 532 4441

SOLD
SOLD
SOLD
SOLD

24-Hour Service

FIRMA HIGH PARK-REALTOR
Jest Twoją dynamiczną realnościową firmą.
40-ENERGICZNYCH AGENTÓW
wraz z Kierownictwem
dziękuje Państwu za poparcie

HIGH-PARK - Realtor
217 - Roncesvalles Ave
(Naprzeciw Credit Union)

ZESPÓŁ MUZYCZNO-WOKALNY NA WSZELKIE OKAZJE

"SAMI SWOI"

Tel 251-4985
L WINIARSKI
Proszę dzwonić po 6-tej wieczorem

*"Niech twoja rodzina wybierze to co potrzebuje
Nowa oferta, którą proponuje Państwu"*

POLIMEX - TO TWOJA FIRMA

PACZKI MORSKIE 68 c funt (\$ 1 50 kg)
PACZKI LOTNICZE 1 77 c funt (\$ 3 90 kg)

Paczki są dostarczane do domu adresata (paczki lotnicze w dużych miastach - odbiór z magazynu)
Wysyłamy paczki własne klientów paczki do wyboru z katalogu z Niemiec Zach, zamrażalniki, lodówki, itp
Odbieramy paczki z domów klienta (Toronto, Mississauga, Brampton, Oakville) opłata TYLKO \$ 1

PRZYJDŹ LUB ZADZWOŃ
2053 Dundas St W tel 537-7914
poniedziałek - piątek 10AM - 7 PM
sobota 10 AM - 4 PM

Posiadamy Przedstawicieli w całym Ontario